

B
17

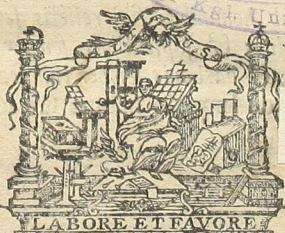
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΒΟΤΑΝΙΚΟΝ
SPECIMEN

INAUGURALE,

AUCTORE

FRANCISCO JOSEPHO
LIPP,

FRIBURGENSEI BRISGOJO

L 4

Almayer

VINDOBONÆ,

· TYPIS JOANNIS THOMAE DE TRATTNERN,
CAES. REG. AVLAE TYPOGR. ET BIBLIOP.

MDCCLXV.

AB H 1717

*Naturalis quàm scientia trium Regnorum Fundamentum sit
omnis Diætæ, Medicinæ, Oeconomïæ tam privætæ,
quam ipsius Naturæ.*

*Omnes res creatæ sunt Divinæ Sapientiæ & Potentiæ tes-
tes, divitiæ felicitatis humanæ; ex harum usu boni-
tas Creatoris; ex pulchritudine sapientiæ Domini;
ex æconomia in Conservatione, Proportione, Reno-
vatione potentia Majestatis elucet. Earum itaque
indagatio ab hominibus sibi relicta semper æstimata;
a vere eruditis & sapientibus semper exulta; per-
verse doctis & barbaris semper inimica fuit. V. Linné
Syst. Nat. de Imperio naturæ sub finem.*

EN-

ENCHIRIDIUM
BOTANICUM

S I S T E N S

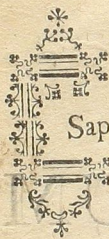
DELINEATIONEM PLANTÆ

CARL. V. LINNÉ,

DEFINITAM, EXEMPLIS ET FIGURIS

ILLUSTRATAM.

COLLEGÆ DILECTISSIMI!

Sapientia, divinæ particula auræ, summum est attributum hominis sapientis. Primus sapientiæ gradus est res ipsas nosse. * *Proxime ad illum libello hocce Vos ducere spero. Ille mole parvus linguam tradit botanicam, ejusdemque usum: quam callentes, Regni vegetabilis cognitionem etiam marte proprio, facili negotio, absque magistro intra anni spatium Vobis comparare potestis.*

Probe equidem memini pleraque in Philosophia botanica Perill. V. Linnæ declarata haberi: verum eadem ita interspersa sunt aliis, quæ captum Tironis, duce destituti superant, nec illi erudiendo, sed jam botanico, artis regulas limitesque perspeduro, scripta sunt. Atqui cujusvis non est ea solum, quæ sibi qua Tironi quadrant, seligere. Unde nullus mirabar hos, botanicis rebus nunquam prælibatis, librum laconicum legentes tædio affici, illos patientia sufficienti haud munitos, studium temporis successu amœnissimum prorsus deserere.

Qua ratione hæc amoveri possent impedimenta, dudum jam pensitavi, quod factu optimum mihi videbatur; si ea solum Tironi addiscenda offerrentur, quæ simplicem plantarum cognitionem concernunt.

Atque hæc ipsa, ni fallor, sunt termini Botanicis recepti: ad horum intellectum facilem præsentis dissertationis scopus tendit, quam absque metu, ut plagiarii notam incurram, quod pleraque contentorum cel. Linnæo debeat, in mutui amoris signum Vobis offero, vestro commodo et usui exstituram certo confisus.

Ordinem servavi integrum, quo terminorum botanicorum elenchum, ad exactam plantæ delineationem formandam

* V. Linné Syst. Nat. edit. X.

dam systematis naturæ parti II. præfixum proposuit auctor, & seorsim ob insigne commodum, quod & Tironi & Botanico præstat, in Svecia sæpius jam recudi curavit: prout Cl. D. Dr. WILKE Svecus, botanicus in scholis Linnæanis enutritus me certiozem reddidit; quem discendi zelus ex septentrione in distitas adeo terras nostras hoc anno duxit, cui foavi amicitie vinculo jungi mihi licuit; qui ad hanc differendi materiem primus ansam & approbationem contulit.

Methodus est eadem, quam Vestrum multi ex ore CEL. D. ROBERTI LAUGIER vestri in Botanicis chemicisque Professoris sæpius jam percepistis; qui ipse desiderio meo annuit; ut istud Enchiridium proprios in usus confectum Vobis sisterem, quo, quemadmodum ego plerosque terminos absque multo labore aut tædio memorie vestræ tanto facilius imprimere, eandem pro lubitu refrigerare possitis.

Igitur perspectis utcumque terminis illico ad exercitium Vobis perveniendum est, ad ipsam scilicet vegetabilium determinationem; ad quam viam pandet systema, quo ut FILO ARIADNEO LABYRINTHUM adeo vastum facile ingredi, tuto permeare, leti ditesque egredi valetis; eo relicto aut omnino spreto, neutiquam.

Sequamini, quodvis arridet, systema genuinum * artificiale „Parum refert; qua methodo potestis pervenire „ ad genera facillima via. Ista reliquis præferenda est, „ quæ certiore tramite securius ad ea ducit; quæque maxime universalis est. Vix enim credo facili adeo natos „ esse memoria; ut absque systemate, genera tenere queant. Methodus itaque erit vie dux. --- Non quidem „ nego æque dari classes naturales ac genera naturalia; „ non nego, quin methodus naturalis & nostræ & omnium inventarum methodis longe præferri deberet, sed ri- „ deo omnes methodos naturales hætenus exclamatas, & „ in me defensionem provocatus suscipio, quod nulla, ne

* Thes. I.

„ unica classis , antea data , in ullo systemate , naturalis
 „ sit , quamdiu ista genera , istique characteres , qui jam sunt ,
 „ sub iisdem militant. Facile est maximam notorum ge-
 „ nerum partem ad suas classes naturales amandare , at eo
 „ difficilius reliqua. Nec sperare fas est , quod nostra
 „ ætas systema quoddam naturale videre queat , et vix se-
 „ ri Nepotes. Attamen plantas nosse studemus ; ideoque
 „ interim artificiales assumendæ sunt classes & succedaneæ ,
 Perill. V. Linné Præf. in gen. plant. ed. 5. n. 9.

Ad confirmandam hancce veritatem non possum non
 verba addere Cl. Gleditschii Viri in botanicis con-
 summati , qui anno priori vere solidum systema botanicum
 in lucem edidit : „ Perfectionem enim naturalis exoptatis-
 „ simi systematis , (id quod tamen sero veniens ali-
 „ quando dies forsan revelabit) ne expectare hisce tem-
 „ poribus unquam sum ausus. Interim tamen egregie fal-
 „ luntur quidam , rebusque discentium minus bene consu-
 „ lere videntur , qui omnia systemata artificialia nausean-
 „ tes , serio contendunt : „ Artis Tirones vera clave ad
 „ methodum naturalem nondum detecta , omni systema-
 „ te facilius carere posse , immo potius debere , quam
 „ succedanea quadam methodo uti , „ quam ob rem nec
 „ me multum commovent hujus sortis critici ostentatores ,
 „ qui nihil unquam pariunt ; cum tamen semper parturiunt , „
 (Præfat. in memorat. syst. suum p. X.)

Interea si ingenue verum fateri mihi experto per Vos
 licet : palam dicendum mihi est , quod certiori tramite se-
 curius nullum me hucusque systema duxerit aliud , quam
 Linnæanum ; quod huic ipsi , quidquid hujus scientiæ possi-
 deo , unice in acceptis referre debeam.

Cum ad exercendam artem accincti essis , in determi-
 natu facilioribus , seu iis tirocinium Vobis ponendum est ,
 quæ floris fructusque partes manifestas gerunt ; quales ple-
 ræque in annexo cathalogo recensitæ plantæ sunt.

Apposui illis botanice appellatis nomina officinalia ,
 ut adhuc magis laborem vestrum levarem : dum de mense
 in

in mensem a rhizotomis per pharmacopolas plantas officinis receptas conquiritis, easque primum juxta annexum nomen systematicum examinatis, & cognitae Vobis redditis; sic tempore brevissimo terminos maxime familiares, viamque planissimam habebitis, ut ad Genera alia ignota obvia facillime perveniatis.

Si huic discendi methodo eam simul operam jungatis, ut in horto botanico Regio splendidissimo collegiis attenta mente sedulo intersitis, spondeo Vobis: tanto breviori temporis intervallo tunc illum Vos adquisituros esse habitum, ut oblatam quamque plantam flore fructuque instructam, nondum visam hactenus nec auditam systematis adminiculo intra momentum dignoscere valeatis.

Libri botanici, quae successu temporis ad majorem perfectionem adspirantes haud carere potestis, sunt: Aurea * Linnæi genera plantarum, ad characteres naturales plenarie intelligendos necessaria; Species plantarum ejusdem, quae Synonyma selecta locum &c. indicant; tum illius Philosophia botanica, qua sine intima hujus scientiae nunquam penetratis.

Quae de utilitate Botanices in salutem proximi, commodum publicum privatumque redundante ad animos vestros excitandos multa Vobis deprædicem, non video: Vosmet ipsos mecum magnorum ei insudantium Virorum exemplis, Imperatorum Regumque factis in Botanices incrementum, ac bonum publicum sumptibus, de eadem abunde convictos esse confido.

Id sane certo certius est, si proxim in loco quodam unicus exerceat Medicus: cum sanitati tum hominum, tum animalium illis in usum cedentium invigilari satis non possit, invigilare illum satis non posse, ni eorum aequae, quae sanant, quam eorum, quae utriusque vitam aut conservant aut destruunt, cognitionem realem seu physicam possideat. Docti rerumque naturalium gnari pharmacopæi

A 4

sepe

* Cel. Frid. Gmelin otia botan. in Prodr. Flor. Leyd. Adriani V. Royen.

*Sæpe nimis desiderantur: cujus enimvero tunc interest pharmacopœæ, ut bene instructa sit, curam habere? Nonne Medici Physici, rerum naturalium scientia imbuti? Sæpe regio quædam plantas incolas nutrit, quæ aliis ex regionibus magnis sumptibus conquirendæ, a Medico Botanico jam detectæ in pauperum solatium, sanationem, quod recentes haberi possint, certiores usuvenirent. Medici genuini botanici est, dispensatoriorum brancam urfinam calefacientem ex emollientium classe expungere. * Ille veris Botanices principis instructus novit plantas, aliis, non nisi difficulter magnove pretio habendis, suppres viribus inquinatas in officinam loci peritiæ suæ concrediti ducere ** venena absque periculo ex artis theoria discernere, damna præcavere, nata facilius abigere. Sufficiant hæc, plura alii otio reservata sunt.*

Facilius in urbe, in qua plures Medicos, per consequens etiam aliquos huic scientiæ addictos reperire est, inscius Botanices Medicus toleratur, qui nomine medicamenti, quod probum alii, ultra sapientes, invenerunt, contentus, verbis vim esse intellexerit. Ast non omnis phliatrum, multi in dissitis locis Topoiatros agunt.

Hinc Vobis Dilectissimi! iterum iterumque, amanissimæ, utilissimæque Botanices studium, ceu Historiæ Naturalis partem vestra in potestate præ reliquis positam, Medico adeo necessariam, enixe commendo. Utamini hocce Enchiridio, quod ad manifestationem Gloriæ DEI, salutem proximi, vestrum commodum scientiæque incrementum cedere vehementer opto. Valet.

DE-

* *Heracleum Spondylium loco acanthimollis seu brancæ urfinæ (veræ italicæ, non nisi in curiosorum hortis cultæ) inter emollientes herbas receptum est in officinis et, quod magis detestandum est, a Medicis ipsis toleratum, iis tamen, qui botanice nesciunt, vel non curant. (Cel. Scopoli Flor. Carniol. p. 330. edit. 1.)*

** *Felices agricolæ bona si sua norint.*

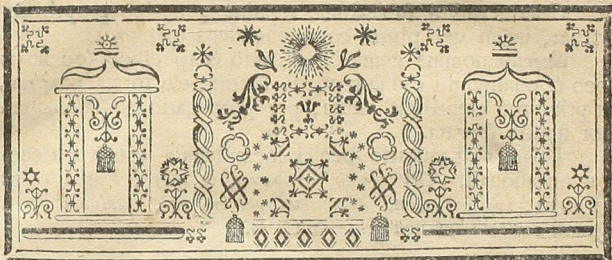

PLANTAE

THEORIA

DELINEATIO. P L A N T Æ.

I. THEORIA.

uum primo huic capiti, quoad scopum, commentaria addere supervacaneum sit; quod ea æque parum intelligerentur a Tirone, nulla adhuc plantarum cognitione imbuto, ac illa, quæ in compendio Theoria præferret; quod eadem in gratiam Botanici aut describentis, aut Professoris quadam super planta differentis unice consignata sit. Igitur ipsa philosophia desuper consulenda est. Pauca solum declarabo, quæ Tironi sufficere videntur.

Systema est descriptio atque dispositio vegetabilium secundum certas notas, seu characteres, ab ipso Creatore singulis impressos, per V. adpropriata membra, scilicet *Classis*, *Ordo*, *Genus*, *Species*, *Varietas*, resolvens, ignota brevi manifestans, oblivioni data momento revocans.

Classis est primæ divisionis totius systematis membrum, in denominatione vegetabilis mutum.

Ordo est divisio classis, ut classis ipsa systematis, infinita, pariter muta. Aliquando in ordines minores seu subalternos resolvitur; si amplior existat.

Genus, ordini subiectum, nomine generico proprio sonorum, unam vel plures comprehendens species.

Species nomine generico proprio & specifico, seu hujus loco & compendii causa triviali, sonora, est forma propria, in principio creationis indita, per propagationem feminalem sibi similis servata.

Varietas est mutatio speciei inconstans a causa quacunque occasionali. Uti *Homo europæus*, & *affer*, *Vacca rubra* & *nigra*, *Gallina plumis æqualibus vel crispis*, *Malva crispa*, *Cynara aculeata* & *non aculeata* C. B.

II. DESCRIPTIO.

RADIX.

1. RADIX est pars plantæ, qua ad locum natalem adjungitur.
2. *Duratio* est
 - annua*, quæ cum caule quotannis perit: *Gramina plurima*.
 - biennis*, quæ primo anno vegetat, altero fructificat & perit.
 - perennis*, quæ productione novarum gemmarum (166.) quotannis novam herbam profert: *Glechoma hederacea*, *Viola odorata*.
3. *Figura*.
 - a) *Fibrosa*, quæ constat tantum radiculis fibrosis, ceu filamentis.
 - ramosa*, f. 130. quæ in laterales ramos dividitur.
 - fusiformis*, f. 129. est oblonga, crassa, attenuata.
 - Daucus*, *Pastinaca*.
 - præmorsa*, est deorsum truncata, nec attenuato apice terminata: *scabiosa succisa*, *Plantago*.
 - b) *repens* f. 131. quæ longe sub terra excurrit, & radicles hinc inde dimittit. *Triticum repens* (radix graminis off.) *articulata*, internodiis geniculata, vel hinc inde internodiis incrassata: *Convallaria polygonatum*, *Triticum repens*.
 - dentata*, acumina recta brevia radicis consistentia spatio remota habens. *hinc moniliformis ex articulis concatenatis*
5. c) glo-

u.
3

fasciculans e partibus carnosior basi fistili (150)
conmixta

5. c) globosa : *Brassica rapa*. — *subrotunda radicibus lateralibus*
tuberosa f. 128. quæ subrotundis constat corporibus in
 fasciculum collectis: *Peonia*, *Helianthus*, *Solanum tu-*
berosum, (f. eiculentum.) *in partibus carnis filo basi*
fascicularis, colligens filamenta (radiculas) recta pa-
 rallela approximata: *Orchis abortiva*, *Ranunculus ficaria*.
palmata longitudinaliter in plures partes subæquales di-
 visa versus ortum, ubi cohærent in unum; *Orchis*
latifolia maculata. *in carnosa lobata*.
6. d) bulbosa, gaudens substantia singulari molliuscula, fuc-
 culenta: *Allium sativum*, *cepa*. (165.)
granulata, constans granis bulbosis, numerosis: *Saxifra-*
ga granulata. *in partibus carnis adpressa*.

T R U N C U S.

7. PARS plantæ ex radice exfurgens, fructificationem aut
 & simul folia proferens.
8. *Specie*
caulis, truncus proprius herbæ elevat folia fructifica-
 tionemque.
culmus f. 114. truncus proprius graminis, elevans folia,
 fructificationemque.
scapus f. 113. truncus universalis, elevans fructificatio-
 nem, nec folia. *Convallaria majalis*, *Hyacinthus bo-*
tryoides, *Tussilago farfara*.
stipes, truncus proprius palmis, filicibus, fungis, ba-
 sis frondem (24.) exferens. *in folia transiens*.
9. *Duratiōne*.
herbaceus, quotannis, aut bienniis periens, *etiamnum annuus*
suffruticosus, frutescens, si stirps, seu planta caulem per
 hyemem servet, et in eo germinet. *Solanum dulca-*
mara. *in basi permanens granis quotannis marcescens*.
fruticosus, si plures ab una radice duriores & humilio-
 res caules prodeant.
arbores, si singularis crassus, & in magnam procerita-
 tem surgat. *in preteritis caulis simpliciter*
solidus, constans substantia continua solida.
inanis, nulla substantia, vel nonnisi maxime porosa cel-
 lulari repletus. *in parte medulla spongiosa*
ffusulosus, formans cavum cylindricum. *Conium maculatum*,
Phellandrium aquaticum, *Arundo*.

10. *Mensura*

- a) secundum longitudinem: Tab. X. P. *parifini*. A. *anglicani*, S. *suetici* pedis $\frac{4}{5}$ *linearis* (linea una mensuræ parifinæ, est lunulæ longitudo ab unguis radice versus unguem extensa. *unguicularis* (lineæ 6., siue uncia $\frac{1}{2}$). *pollicaris* (uncia una paris.), est longitudo aut diameter extimi articuli pollicis. *palmaris* (unciæ 3. paris.) diameter 4. digitorum transversorum parallelorum dempto pollice. *spithameus* (unciæ 7.), qui æquat spatium inter apicem pollicis & indicis extensum. *doctrantalis* (unc. 9.) æquans spatium inter apicem pollicis & digiti minimi extensum. *pedalis* (unc. 12.), comprehendens spatium a flexura cubiti ad basin pollicis. *orgyalis* (pedes 6.), valens hexapodam, seu humanam altitudinem, mensuram inter manus expansas. *proportio* ad folia, reliquasque partes ejusdem individui.
- b) secundum crassitiem:
exprimitur *simili notissimo*, v. c. *pollicis*, *femoris*, *capitis humani*.

11. *Directione*

- a) *erectus*, ascendens recta: *Verbascum thapsus*. *sem ad perpendiculari- cul*
strictus, nec minimum a recta deflectens firmus.
laxus, ex debilitate, vel *gracilitate* flexilis, *nutans*.
obliquus, oblique se erigens, rectus cæterum.
ascendens, cum quadam curvitate successiva ab horizonte superiora versus recedens. \neq
declinatus, prius ascendens, dein terram versus se flectens, flexionis angulo patentissimo instar carinæ naviculæ; *Potentilla aurea*.
incurvatus, *inflexus*, dum primum erectus. dein arcatur. *Nutans*, parte reflexa perpendiculariter pendula.
dissusus, ramis patentibus: *Funaria officinalis*.
procumbens, horizontaliter super terram: *Anagallis arvensis*, *Vinca minor*.
decumbens, primum paulo erectus, dein super terram extensus.
stoloniferus, ramo gemifero radices agente. novamque herbam producente: *Ajuga reptans*, *Viola odorata*.
12. b) *sarmentosus*, subnudus, subrepens, absque radiculis hinc inde demissis: *Vitis vinifera*, *Clematis vitalba*.

culum se atollens

rigidas flexiones imptiens
laxus libere in arcum flexibilis

+ sine arceatim sursum versus
declinatus arcuatim descendens

incurvatus utrosum nutans
nutans apice exteriorum reflexus

Sarmentosis filiformis geniculis radicantibus

radicans altis se affigens radonibus
lateralibus.

gemmatas
fulvovus a gemis ad gemmam rosam
versum actus

Flemens. hinc planus: non fortissimus C

radicans, ramis radices proferens f. 112. *Hedera helix*,
repsens f. 131. radículas hinc inde exferens procumben-
do super terram: *Potentilla anserina*, *Lysimachia num-*
mularia.

13. c) *Geniculatus*, internodiis interruptus: *Gramina*, *Ga-*
leopsis tetrahit.

flexuosus, horfum vorfum flexus: *Solanum dulcamara*.
scandens ascendendo ad vicina corpora, plantas &c.
tenaculis se sustentans. *Clematis vitalba*, *vitis*, *hede-*
ra helix.

Volubilis f. 115. spirallyter ascendens per ramum alienum.

Sinistrosum (, secundum solem vulgo f. 115. *Hu-*
mulus lupulus *Lonicera periclymenum*. *sinistra* ad *dextram*
dextrorsum), contra motum solis: *Convolvulus*,
Phaseolus. *dextra* ad *sinistram*

si te in centro spiræ consistere, & meridiem respi-
cere concipias.

14. *Figura*.

a) *teres*, qui cylindricus est instar baculi. *in angulis destitutus*

semiteres ad cylindricum accedens.

compressus, ut utrinque longitudinaliter planus sit.

anceps, angulos duos opponens instar gladii ancipitis:
Convallaria polygonatum.

3—10. *angulatus*, præcedentis species: *Vaccinium*
myrtillus.

acutangulus, angulis scindentibus.

obtusangulatus, marginibus angulato obtuso.

obsoleteangulatus, si anguli vix manifesti.

15. b) *tri—tetra—penta—hexa—polygonus*, seu *tri—quadr—*
quinq—sex—multangularis ex numero angulorum pro-
minentium, æqualiter a se distantium.

tri—quadr—quinq—quæter

3 — 4 — 5 — latera plana obtinens,

16. *Vestitu*

nudus, destitutus foliis, squamis, stipulis, aliisque ex-
crescentiis: sæpe (non absolute) respective ad aliam
speciem ita dicitur.

aphyllus, foliis carens.

foliatus, foliis instructus.

squamosus, foliolis squamas referentibus: *Lilium*, *Juss. Lagd. Farfara*

imbricatus foliis vel foliolis, uno alterum, tegentibus,
vel uno alteri instar tegularum tecti, incumbentibus:

Fuffitago farfara. *Lilium*

17. *Superficie.*
 a) *uberofus*, extus qualitate suberis.
rimosus, rimas agens cortice.
tunicatus, constans cortice, tunica quasi superaddita tecto.
18. b) *levis* superficie æquali.
striatus, sulcis, vel costis superficialibus exiguis distantibus secundum longitudinem notatus.
fulcatus, sulcis profundis, latis, excavatis exaratus.
19. c) *glaber*, superficie polita, nuda.
scaber, punctis rigidiusculis eminentibus exasperatus: *Cannabis*, *Humulus lupulus*.
muricatus, spinis non pungentibus munitus: *Fagi sylvatica* fructus.
tomentosus, villis intertextis vix conspicuis tectus; unde sæpius albidus: plantæ marinæ, & campestres ventis expositæ: *Anemone pulsatilla*, *Verbascum thapsus*.
villosus, pilis mollibus conspicuis pubescens. *Teucrium chamaepithys*.
hispidus, fetis rigidis aspersus: *Crepis fetida*.
aculeatus, f. 123. aculeis (84.) munitus: *Rosa*, *Berberis*.
spinofus f. 121. spinis (85.) armatus: *Prunus spinosa*, *urens*: *Urtica*.
20. d) *stipulatus*, stipulis (68.) f. 118. b. *auctus*. *Papilionacea* seu *Leguminose* pleræque: *Amygdalus persica*, *Polygonum persicaria*.
membranatus, *alatus*, membranibus longitudinalibus instructus: *Scrophularia aquatica*.
bulbiferus, corpuscula bulbosa proferens: *Allium scorodoprasum*, *Allium carinatum*, in umbella; *Ranunculus ficaria* in axillis ad ramulorum exortum.
21. *Compositione*
 a) *enodis*, *æqualis*, qui continuus est, nec nodis nec geniculis interceptus.
simplicissimus, *simplex*, continuata serie versus apicem extensus.
integer, non *divisus*, simplicissimus ramis ^{angustatis} vix ullis.
22. b) *articulatus* constans *articulis* f. 114. qui sunt interval-
 la juncturis, nodisve (geniculis) distincta.
prolifer, ex apicis centro emittens tantum ramos; cætera ut in integro. *Pinus*.
dichotomus f. 116. bifariam semper divisus: *Valeriana locusta*.

brach-

his lineis tenuissimis excavatis in scriptis
lineis profundis excavatis

uror stimulus adhaerens

- complanatur more folii

Simplissimus rames via ullis

virgatus ramusculis debili-
tus inaequalibus
paniculatus: rami varie subdivisi.

coarctati versus summitatem fere unum
bentur
divergentes: a trunco ad angulum rectum
descendentes
divaricati ad angulum obtusum a
trunco descendentes.
flexi in arcum dorsum intinati

- brachiatus* f. 117. ramis decussatim oppositis : *Mercurialis annua*.
23. c) *subramosus*, ramis perpauca *lateralibus*
ramosus, ramis multis; *pluribus lateralibus*
ramosissimus, ramis plurimis absque ordine gravidus.
virgatus, ramis tenuibus, flexilibus, copiosis, fere fasciculatis præditus : *Betula alba*, *Antirrhinum genisifolium*.
paniculatus, paniculæ (103.) modo divisus.
fastigiatus, cum ramos ita attolit in fasciculum, ut superne æquales altitudine evadant, ac si horizontaliter detonsi essent.
patens, si trunci plures ad radicem enati angulis acutis a se divergunt.
divaricatus, oppositus *coarctato*, caulibus pluribus ad terram enatis a se maxime distantibus.
24. RAMIS
- a) *structura caulis*, unde emergunt.
structura frondis f. 108. quæ est trunci species coadunata ex ramo, folio & sæpius fructificatione filicibus & palmis propria : *Asplenium scolopendria*, *Filix officin.*
25. b) *alternis*, cum unus post alterum, tanquam per gradus exit.
distichis, si utrimque e regione solum oriuntur.
sparsis, ubi plures absque ordine prognascuntur.
confertis, cum ita copiosi, ut truncum occupent totum, vix relicto, spatio contrarii *remotis*.
oppositis, cum duo per paria decussatim e regione in trunco collocantur.
verticillatis, cum plures quam duo verticillatim truncum ambiunt.
ternis, *quaternis*, *quinis*, *senis*, *septenis*, *octonis*, qui species numeri verticillatorum sunt : *Asperula odorata*, *Galium*.
26. c) *erectis*, qui ad angulum acutissimum trunco adstant.
coarctatis, cum multi secundum longitudinem accumbunt trunco, vel angulis acutissimis prodeuntes in directione sua pergunt.
divergentibus, prioribus oppositis, quorum distantia juxta extensionem increscit.
divaricatis, sine ordine, angulisque maximis a se invicem discedunt : *Cucubalus bacciferus*.
deflexis, curvatis ita, ut extremitate sua inferiores fiant.

reflexis, *inflexis*, cum extremitate introrsum ad truncum vergunt.

retroflexis, contrario modo extrorsum.

fulcratis, ubi deflexi ita, ut ad terram vel radicem usque descendant: *Ficus*.

27. d) *Altitudine caulis.*

longis, qui caulem longitudine superant.

brevibus, qui caule minores.

patentibus, qui ad angulum acutum exeunt.

F O L I A.

28. Sunt partes vegetationis cauli vel radici appositæ.

29. DETERMINATIONE

Loco.

radicalia, e radice; *caulina* e caule; *ramea* f. 90. e ramis enascuntur.

axillaria, ex *axillis*, scilicet ramum inter & caulem ex angulo prodeunt supra; *subaxillaria* infra.

floralia f. 91. ad florum exortum inferuntur, vel & ipsis pedunculis adhærent, persistentia sua a bracteis caducis distincta.

seminalia f. 88. quæ primo ex semine emergunt, caduca.

30. *Número* 1. 2. 3. *pauca*, *plurima*, *numerosa*, *numerojissima*.

31. *Situ.*

a) *alterna* (25.) f. 88. ad 90.

disticha (25.): *Pinus abies*.

bifaria, si *disticha*, angulo recto orta, recta se extendunt.

fasciculata f. 107. si plura distincta ex eodem puncto prodeunt: *Pinus larix*.

species: *bina*, *terna*, *quaterna*, *quinta* &c.

imbricata f. 106. si conferta & erecta (33.) ut invicem se quoad partem tegant.

confluentia, cum distincta, basin versus acuto angulo connascuntur. *An ad basin inter se hærentia*

approximata, exiguo spatio inter singulorum exortum relicto.

remota, priorum contraria.

32. b) *opposita* f. 82. ad 86. 103. cum caulina folia duo per paria e regione collocantur.

decussata, sunt opposita ita, ut planta verticaliter inspecta folia quadri-fariam vergant.

Stella.

reflexi perpendiculariter dependentes
retroflexi horum eorum divaricati
fulcrati fulcris instructi

caulina cauli inserta
ramis ramis inserta

dentata duo latera rami respicientia, licet undiq;
inserta
bifaria ad latera rami opposita tantum enata.
sparsa aboque isto ordine constituta
conferta plurima totum per orbantia ramum
vel caulem
binaria, trinaria, quaternaria &c. de numero ad genicula
ramorum

erecta fore ad perpendicularium
constitutam.
stricta omnino perpendicularia atq;
flexura.

inclinata deorsum flexa, ut pariter
sit basi inferiori apice adferente
recurvata deorsum, ut pariter
superiora spectet.

stellata, *verticillata* f. 101. 102. cum folia plura quam duo verticillatim (in eadem altitudine) caulem ambiunt.

Species : *terna*, *quaterna*, *quina*, *sexa*, *octona* pro numero stellatorum: *Asperula odorata*.

33. *DIRECTIONE*

a) *erecta*, *arrecta* f. 83. quæ ad angulum acutissimum caulis assident.

stricta, augent rectorum, seu recta extensorum significationem.

rectissima, idem notant.

rigida, ob firmitatem vix flexilia.

appressa, caulis secundum totam longitudinem valde arcte accumbunt, seu cum discus folii approximat cauli.

patentia f. 84. contraria prioribus, seu recta ad angulum acutum assident.

horizontalia f. 85. angulo recto a caule discedunt.

assurgentia, arcuatim erecta, seu primum declinata, versus apicem demum erecta.

inflexa, *incurva* f. 82. dum sursum arcuantur versus caulem.

reclinata f. 86. quæ deorsum curvantur, ut apices fiant basi inferiores.

reflexa, *recurvata*, opposita inflexis.

revoluta f. 87. quæ deorsum revolvuntur.

dependentia, quæ terram recta apice spectant.

34. b) *obliqua*, cum basi cælum, apex horizontem respicit: *Fritillaria*.

adversa, quæ latus non cælo, sed meridiei obvertunt.

verticalia, *obversa*, quorum basis angustior ita, ut basis concipiatur, ubi nunc apex. e. g.

obverse ovata, obverse cordata f.

verticaliter —, verticaliter —,

loco obverse ponitur simpliciter ob;

sicut loco fere ponitur sub; sic:

obovata, subovata

— cordata, — coriata.

resupinata, cum folii interior seu superior pars (alias caulem spectans) terram, inferior (aversa) cælum spectat.

35. c) *submersa*, *demersa*, infra aquæ superficiem.

natantia, in aquæ superficie.

radicantia, quæ radices agunt.

36. INSERTIONE

- a) *petiolata* f. 93. si petiolus (62.) annectitur folio ad marginem baseos.
peltata f. 92. si petiolus (non margini seu basi) disco folii inferitur: *Tropaeolum majus*.
37. b) *sessilia*, si folia petiolo careant, & immediate cauli annectantur.
adnata f. 94. cum ampliori baseos superficie annectuntur.
connata f. 98. ubi folia opposita (32.) inter se connata in unum.
decurrentia f. 95. si basis folii sessilis dein ultra basin extendatur deorsum per caulem.
amplexicaulia f. 96. si basis folii undique ambiat latera caulis transversim.
semi-vel sub-amplexicaulia a prioribus gradu minore differunt: *Hyoscyamus niger*.
perfoliata f. 97. si basis folii undique cingat transversim caulem: *Eupleurum rotundifolium* (f. perfoliata off.)
vaginantia f. 99. si basis folii format tubum cylindricum, ramum vestientem: *Gramina*.

38. STRUCTURA

Figura

- a) *Orbiculatum* f. 1. cujus diameter longitudinalis & transversalis æquales, peripheria circinata.
subrotundum f. 2. cujus figura orbiculato proxime accedit,
ovatum f. 3. cujus diameter longitudinalis superat transversalem, basi segmento circuli circumscripta, apice vero eodem angustiore.
ovale, ellipticum f. 4. cujus diameter longitudinalis superat transversalem, superiore & inferiore extremitate angustiore.
39. b) *oblongum* f. 5. cujus diameter longitudinalis aliquoties superat transversalem, & utraque extremitas segmento circuli angustior.
paraboliceum f. 110. cujus diameter longitudinalis superat transversalem, & a basi sursum angustatur in semi-ovatum.
cuneiforme f. 45. cujus diameter longitudinalis superat transversalem, & sensim deorsum (versus basim) angustatur.
stipitatum f. 109. cujus figura subrotunda, basi angustiore lineari elongata.

adnata pagina superior bari manu adrexa
coadunata plura inter se connata.

— firi: versus apicem feram angustius rotundatum

dipticum lanceolatum latifi-
dine ovati folii

racinatum pinnatifidum ita, ut
lobi anteriores ovati, posteriores sunt truncati
e.g. - leontodon.

40. c) *rotundatum*, quod angulis privatur.
lanceolatum f. 6. est oblongum utrimque sensim versus
 extremitatem attenuatum.
subulatum f. 8. est inferius lineare, versus apicem vero
 sensim attenuatum.
lineare f. 7 est æquali ubique latitudine, interdum utra-
 que extremitate tantum angustatur.
acerosum f. 105. est lineare persistens: *Pinus*, *Juniperus*,
Taxus.
41. *Angulis*
integrum, angulis & sinibus carens.
triangulare } cum tot anguli prominentes ambiunt
quadrangulare } discum.
quinquangulare }
deltoidæum f. 58. rhombeum est ex 4. angulis, e quibus
 laterales minus a basi distant, quam reliqui; *Populus nigra*.
rhombeum, cujus 4. latera parallela æqualia: *Chenopodium*
vulvaria.
trapeziforme, cujus latera nec æqualia, nec parallela.
42. *Sinubus*
 a) *cordatum* f. 10. est ovatum (38.), basi excavatum, de-
 situtum angulis posticis.
reniforme f. 9. est subrotundum (38.) basi excavatum,
 angulis destitutum.
lunatum, f. 11. est subrotundum (38.) basi excavatum,
 angulis posticis notatum.
sagittatum f. 13. est triangulare (41.), basi excavatum,
 angulis posticis instructum.
hastatum f. 15. est triangulare (41.), basi lateribusque
 excavatis, angulis patulis.
pendulæforme: est oblongum (39.), inferne latius, la-
 teribus coarctatum.
43. b) *fissum* f. 16. est divisum sinibus linearibus, margini-
 busque rectis.
 $\left. \begin{array}{l} 2-3-5\text{-fidum} \\ \text{multi-fidum} \end{array} \right\}$ species fissi a numero sinuum.
lobatum f. 17. 19. est divisum versus medium in partes
 distantes, marginibus convexis.
 $2-3-4-5\text{-lobum}$ a numero loborum.
obsolete lobatum, si lobati læve vestigium monstret.
partitum f. 28. est divisum usque ad basin.
 $2-3-4-5\text{-multi-partitum}$ a numero divisionum.
palmatum f. 22. est longitudinaliter in partes plures sub-
 æquales divisum versus basin, qua tamen coherent
 in unum. B 2 *lyra-*

lyratum f. 76. est transversim divisum in lacinias ita ,
ut superiores majores sint, & inferiores remotiores.

pinnatifidum f. 23. est transversim divisum lacinias ho-
rizontalibus oblongis.

sinuatum f. 25. quod lateribus sinus dilatatos admittit.

laciniatum f. 24. varie sectum in partes, partibus ite-
dem indeterminate subdivisis.

squarrosus, si lacinia in omnem partem divaricantur.

44. *Margine*

a) *integerrimum* f. 42. cujus margo extimus integer absque
omni crena est.

crenatum f. 38. cujus margo angulis neutram extremita-
tem respicientibus fecatur.

obtuse f. 36. obtulis } angulis

acute f. 35. acutis } angulis

duplicate f. 33. angulis ipsis rursus eodem modo
sectis.

ferratum f. 31. quod angulis acutis imbricatis (16.) ex-
tremitatem respicientibus notatur.

duplicate, ut in priori.

siliatum, f. 50. cujus margo setis parallelis longitudina-
liter obvallatur.

dentatum f. 30. quod acumina horizontalia folii confi-
stentia spatio remota habet.

spinosum, quod margine exit in acumina duriora, rigi-
da, pungentia.

cartilagineum f. 34. cujus margo cartilagine, a substantia
folii diversissima, firmatur.

45. b) *repandum*, f. 29. cujus margo angulis, ejusque interje-
ctis sinibus circuli segmento inscriptis terminatur.

lacerum, quod margine varie sectum est, segmentis dif-
formibus.

erosum f. 21. cum folium sinuatum (43.) margine sinus
alios minimos obtusos acquirit.

dedaleum; (*Dedalus*) ingenio fabrae celeberrimus ar-
tis. Ovid. - *una flexurorum lacrimarum*

46. *Apice*

a) *obtusum* f. 40. quod terminatur quasi intra segmentum
circuli.

emarginatum f. 45. quod terminatur crena.

retusum f. 46. quod terminatur sinu obtuso.

praemorsum, quod obtusissimum terminatur incisuris in-
æqualibus.

truncatum, quod linea transversali definit.

47. b)

laciniatus variè & indeterminatè in partibus sectionum
-sive divinis in laciniis elevatis, nec planis parallelis

binerve tribus- nervis in base folii concurrentibus,
triplinerve nervorum tribus nervis supra basin
concurrentibus
binervatum nervorum tribus nervis post basin
folii concurrentibus.
fuscatum limbo profundi excavatum.

47. b) *acutum* f. 41. quod terminatur angulo acuto.
acuminatum f. 42. quod terminatur apice subulato (40.).
cuspidatum, est acuminatum, sed acumine (non folii
 consistentia) rigidiusculo.
mucronatum, species prioris, sed acumine longiori pun-
 gente.
cirrhosum f. 72. 73. quod terminatur cyrrho (76.)
48. *Superficie*
 a) *pagina superiore*, quæ caulem superiorem respicit, ni fo-
 lium tortum sit.
inferiore, quæ caulem inferiorem seu radicem & ter-
 ram spectat: hæc aliis quoque *pars prona l. averſa*
 audit.
nudum, excrescentiis pilosis, verrucosis &c. destitutum.
glabrum, quod superficie lævi est absque omni ~~inequa-~~
~~litate.~~ *pubescentia (74.) setosa (80)*
nitidum, quod præ glabritie nitet.
lucidum, vitri instar, major præcedentis gradus,
coloratum, quod alium colorem, quam viridem induit:
Amaranthus tricolor.
49. b) *nervosum* f. 53. cum vasa simplicissima absque ramulis
 extenduntur a basi versus apicem.
trinerve &c. vasis tribus &c. ejusdem species.
~~*triplinerve*, cum tria vasa singula statim alia tria apice~~
~~ſuo exporrigunt—~~
enerve, quod hujus speciei vasis caret.
lineatum, quod lineas distinctas exhibet, (nec tamen
 profundas, nec eminentes). *hæc nervis depresso*
striatum, cum lineæ superficiales excavatæ, longitudi-
 nales, parallelæ inscriptæ sunt.
fuleatum f. 60. quod angulis numerosis totidemque inter-
 jectis sinibus longitudinaliter exaratur.
50. c) *Venosum* f. 52. cum vasa discurrentia evadunt ramo-
 sissima, & anastomoses nudo oculo exhibent.
rugosum f. 51. cum venæ foliorum contractiores eva-
 dunt, quam discus, ut interjecta substantia ascendat.
bullatum, nascitur ex rugoso, cum discus (non ambi-
 tus) multiplicetur, ut inter rugas ascendat subſtan-
 tia instar conorum subtus concavorum.
lacunosum, quod inscriptas foveas habet.
avenium, cum vasis ramosis caret.
51. d) *punctatum*, quod punctis excavatis adpersum est.
papillosum f. 54. quod tegitur punctis *vesicularibus. carnosis-*
papulosum tuberculis, sæpe coloratis, fardis exasperatum.
hæc in punctis vesicularibus visci-

- viscidum*, humore (non fluido) tenaci oblitum.
52. e) *villosum*, quod pilis mollibus pubescit.
tomentosum f. 48. villis intertextis vix conspicuis tegitur; unde sæpius albidum. uti plantæ campeitres ventis expositæ.
sericeum, quod villis intertextis conspicuis tectum. *pilis lanatum*, sericeum villis attractu & aspectu rudioribus albescentibus. *pilis videtur utum quasi tela aranea barbata*, villis pilisve prolis confertis, fere fasciculatis instar barbæ hirci. *pilis parallelis oblitum*,
pilosum f. 47. pilis distinctis elongatis.
scabrum, cum tubercula rigidiucula per discum folii sparguntur.
hispidum f. 49. cum setæ rigidiuculæ fragiles discum folii exasperant.
aculeatum, cum acumina pungentia, rigida occupant discum.
strigosum, gradu majore *hispidum*, *aculeis lanuolatis*.
53. *Expansione*
planum, quod utramque superficiem ubique parallelam gerit.
canaliculatum f. 61. ex fulco profundo secundum totam longitudinem excavatum in dimidiatam fere cylindrum.
concauum, cum margo folii arctior, quam ut discum circumscribat, unde deprimitur discus.
convexum, quod in disco magis elevatum est.
cucullatum, cuius latera basin versus arcte connivent, superne explicata: *Geranium africanum*.
plicatum f. 37. cum discus folii versus marginem ad angulos ascendit & descendit. *pilis dicitur plicis acutis*.
undatum, *undulatum*, cum discus folii marginem versus convexe ascendit & descendit. *pilis dicitur plicis obtusis*.
crispum f. 39. si periphæria folii evadit major, quam discus admittit, ut undulatum fiat (*Obj.* folia crispa omnia monstrosa sunt.)
54. *Substantia*
 a) *membranaceum*, quod inter utramque superficiem nulla evidenti pulpa scætet.
scariosum aridum, alias quid cicatricibus hinc inde exasperatum, ut est liber albus *Betule albæ* (vulgaris).
gibbum, quod utramque superficiem facit convexam mediante copiosiore pulpa.
teres f. 62. quod maximam partem cylindricum est.

alternatio mollioribus
- Cilio fronte curvato)

rigidis)

alternati flexo.
si alternati flexo.

¶ brevis decidens, nec per integram aetatem
permanens
persistens peracta aetate non casurum
perire per aliquot annos vivit?

- ^{pulpa}
depressum, quod in disco magis deprimitur; quam ad latera.
compressum, quod a lateribus marginalibus comprimitur, ut substantia folii major fiat, quam discus.
carinatum, si pars prona (48.) disci prominat longitudinaliter.
55. b) *compactum*, quod substantia firma, solidaque constat.
tubulosum, quod interne (si detruncetur) cavitatem habet.
pulposum, quod interne molli pulpa repletum: *Succulentae*, *Sedum*.
carnosum, quod interne firmiori fere carnosae pulpa referunt, intar pomi.
56. c) *triquetrum* f. 59. cuius tria latera longitudinalia plana sunt in folio subulato.
anceps, quod duos angulos prominentes longitudinales disco convexiore admittit.
lingulatum, *linguiforme*, est lineare carnosum obtusum, subtus convexum margine saepius cartilagineo.
ensiforme, est anceps a basi versus apicem attenuatum: *Iris pseudacorus*.
subulatum f. 8. est inferius lineare teres, at versus apicem sensim attenuatum.
 * hocce factum est, illud (40.) planum, vix factum.
acinaciforme f. 56. est compressum, carnosum, altero margine convexo angusto, altero rectiore crassiore.
dolabriforme f. 57. est compressum, subrotundum obtusum, extorsum gibbum, acie acuta, inferne *teretiuscula*.
57. *Mensura*
relativa brevissimum } respectu caulis articulative.
longissimum }
absoluta (10.)
58. *DURATIONE* ^{peracta una aestate casurum}
deciduum, si ante maturitatem fructus cadit.
caducum ^{ante vel statim post explicationem floris.}
59. *COMPOSITIONE*, quae respicit folia plura in uno petiolo.
Composita, cum petiolus (62.) indivisus, seu simplex profert plura, quam folium unicum.
articulatum f. 100. cum folium alterum alterius ex apice excrescit.
conjugatum, f. 73. cum petiolus simplex utroque latere ^{angectit foliolum unicum. ~~mutantur tantum~~}
~~in foliolum laterale~~
 B 4 digi.

- digitatum* f. 66. cum petiolus simplex apice annectit foliola plura.
- binatum*, f. 63. est *digitatum* foliolis duobus.
- ternatum* f. 64. 65., est *digitatum* foliolis tribus.
- quinatum*, est *digitatum* foliolis 5.
- pedatum* f. 67. cum petiolus bifidus latere tantum interiore annectit foliola.
- pinnatum* f. 68. ad 75., cum petiolus simplex lateribus annectit foliola plura.
- bijugum*, est *pinnatum* foliolis ex utroque latere binis.
- tri—quadri—jugum* &c. ternis, quaternis &c.
- pinnatum cum impari* f. 68. est *pinnatum* terminatum foliolo impari.
- pinnatum cirrhosum* f. 72. 73. est *pinnatum* terminatum cirrho (76.).
- pinnatum abruptum* f. 69. est *pinnatum* terminatum neque cirrho, neque foliolo.
- opposite pinnatum*, f. 68. 69. foliolis oppositis.
- alterne pinn.* f. 70. — — alternis.
- interrupte pinn.* f. 71. — — interruptis, iisque alternis minoribus.
- decursive pinn.* f. 74. — — decurrentibus per petiolum.
- articulate pinn.* f. 75. — — ex articularum juncturis prodeuntibus.
60. *Decompositum*, cum petiolus semel divisus annectit foliola plura.
- bigeminum, bigeminatum*, cum petiolus dichotomus (22.) apicibus annectit foliola quatuor.
- biternatum, duplicato ternatum* f. 77. cum petiolus affigit tria foliola ternata.
- bipinnatum, duplicatopinnatum* f. 78. cum petiolus lateribus affigit foliola pinnata.
61. *Supra decompositum*, cum petiolus aliquoties divisus annectit plurima foliola.
- tergeminum, triplicatobigeminum*, cum petiolus trifidus apicibus annectit foliola quatuor.
- triternatum, triplicatoternatum* f. 79. cum petiolus affigit tria foliola biternata.
- tripinnatum, triplicatopinnatum* f. 80. cum petiolus affigit plura foliola bipinnata.
- tripinnatum cum impari* f. 81.

ALPHABETICALLY
A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

FOLIO 100

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

FOL

F U L C R A.

62. Sunt adminicula, quibus licet privata, planta raro perit.

PETIOLUS, est trunci species annectens folium, nec fructificationem.

63. *Figura*

linearis, planus, secundum totam longitudinem æqualiter latus: *Citrus medica* (Limonium off.).

alatus, qui latere utrimque membrana auctus est: *Citrus aurantium*.

clavatus, extremitate superiore incrassatus, ut clavam referat.

membranaceus compressus tenuis ita, ut inter utramque superficiem nulla evidenti pulpa scateat.

teres (54.) *semiteres* ~~iii~~ *accedens proxime*. *terre planus inde ten. n. stulcus*

triqueter (56.) *canaliculatus* (53.).

64. *Magnitudine*

relativa, *brevissimus*, *brevis*, *mediocris*, *longissimus*, *longus*, habito scilicet respectu ad ipsius folii extensionem longitudinalem. Sic *brevissimus*, si longitudo folii multoties superet longitudinem petioli; *brevis*, si notabiliter; *mediocris*, si longitudo utriusque æqualis; *longus*, si longitudinem folii superet; *longissimus*, si multoties.

absoluta. (10.)

65. *Insertione*

insertus, ut basi sua non latiore plagam occupet, ac ipsius crassities est, & quasi junctura articulari adhareat: *Arbores*.

adnatus, quando basi latiori ita cohæret, ut absque laceratione caulis epidermidis avelli nequeat.

decurrens, *amplexicaulis*, *vaginans* (37.).

appendiculatus, appendice quadam auctus: *Dipsacus pifolius*.

66. *Directione*

erectus, *patens*, *assurgens*, *recurvatus* (33.).

67. *Superficie*

glaber; *aculeatus* (19.). *articulatus* (22.).

nudus, *spinis*, *aculeis*.

spinescens, *spinis leviores*, *rariores promens*.

68. STIPULÆ f. 118. b., sunt squamæ basi petiolorum aut pedunculorum enascentes.
- a) *geminae*, si binæ distinctæ juxta se locentur.
foliariae, si unica ad eandem basin.
nullae.
- 69 b) *laterales*, ad latus petioli, aut pedunculi;
extrafoliaceae, si extra folii ortum; *sub infra folium*
intrafoliaceae, si intra folii ortum existunt. *supra folium*
oppositifoliaceae, si utrimque foliorum oppositorum petioli adherent; aut si folio e regione opponuntur.
70. c) *caducae*, ante foliorum casum cadentes.
deciduae cum foliis.
persistentes, adhuc in planta emortua.
spinescentes, apicibus duris acutis pungentes.
71. d) *sessiles*; *adnatæ*; *decurrentes*; *vaginantes* (37.).
72. e) *subulatae*; *lanceolatae* (40.).
sagittatae; *lanatae* (42.).
73. f) *erecta*; *reflexæ*; *patentes* (33.).
74. g) *integerrimæ*; *ferratae*; *ciliatae*; *dentatae* (44.); *fissæ* (43.).
75. h) *brevissimæ*; *mediocres*; *longæ* (64.). respectu petioli.
foliivæ si ille deficiat; pedunculi.
76. CIRRHUS f. 118. a., est vinculum filiforme, spirale, quo planta alicui corpori alligatur: *Vitis*, *Phaseolus*, *Pisum*.
- a) *axillaris* (29.).
foliaris f. 72. 73. enatus ex substantia folii, & plerumque ex ipsius apice.
petiolaris ex petiolo.
peduncularis ex pedunculo.
77. b) *simplex*, non divisus.
bifidus, *trifidus*, *multifidus*, in partes totidem divisus.
78. c) *convolutus* versus caulem introrsum;
revolutus a caule extrorsum convolvitur. *hora dimidio tinere*
79. PVBES, est excresecientia plantæ, qua ab externis præcipue aeris injuriis defenditur.
- a) *pili*, sunt excresecentiæ filiformes valde flexiles, elasticæ tamen, distinctæ.
lana, est excresecientia filiformis conferta, tenerior instar telæ aranæ obtegens plantam: defendit a nimio æstu: *Verbascum*, *thapsus*.
barba, excresecientia pilosa, prolixa, fasciculata ut hirci.
tomentum, est excresecientia constans villis intertextis vix conspicuis: servat plantas a ventis; coloris sæpius incani: *Populus alba*.

villus

colorata

retorta.

pili ductus exortorei plantae fetacis
lana pili curvi densi

barba pili paralleli

Strigae pile nig. dorsuli plumosuli

- villus*, excreſcentia piloſa, ſed longe tenerior.
ſtriga, ſunt excreſcentia ſetoſa rigida, declinata, inſtar
 linguæ felis, arcent animalcula & linguas.
80. b) *ſetæ*, ſunt excreſcentiæ ſimiles pilis, ſed rigidæ, inflexi-
 xiles erectæ.
ſimplices (77.).
hamoſæ, apice reflexæ.
ramoſæ, alias rurfus diviſas exerentes.
plumæ, inſtar plumæ ex utroque latere oppoſito alias
 ſimplices ceu rachi communi annectentes.
ſtellatæ, ſi ſetæ ſimplices ſetam communem ambiunt.
 (32.)
81. c) *Hami*, ſunt ſetæ apice ſimplici arcuatim reflexæ: *Ar-
 tium lappa*, *Geum urbanum*.
glochides, ſunt ſetæ apice duplici (non arcuatim) an-
 gulate reflexæ: inſtar cuſpidis teli retrorſum aculeati,
triglochides, ſunt *glochides* tricufpides.
82. d) *Glandulæ* f. 118 c., 119. ſunt papillæ humorem ex-
 cernentes; *Salix alba* (ſalix officin.) in foliorum ſer-
 raturis infimis; *Brassicæ*, *Cheiranthus* ad baſin itaminum.
Utriculi, ſunt vaſcula repleta liquore ſecreto.
foliaceæ f. 118. c. in foliis ſitæ; tum eorum ferraturis:
Salix, *Amygdalus communis*, tum baſi, *Cucurbita*; tum
 dorſo, *Tamarix*; tum ſuperficie, *Pinguicula*.
concaavæ f. 118. c.
petiolares f. 119. in petiolis obtinent: *Viburnum opulus*.
pedunculares, in pedunculis.
ſtipulares, in ſtipulis.
83. e) *Viſcoſitas*, ſi humor craſſus;
Glutiſitas, ſi humor craſſus & tenax partes obliniat:
Ceraſtium viſcoſum, *ſenecio viſcoſus*; *Gemmae* foliorum
 præcipue plantarum reſinoſarum: *Populus nigra*.
84. ARMA, ſunt excreſcentiæ lædentes, quibus ab anima-
 lium tactu defenditur planta.
- a) *Aculei* f. 123. ſunt mucro plantæ, ejuſdem cortici tan-
 tum affixus: *Roſa*, *Berberis*.
reſti, incurvi, verſus caulem.
recurvi, verſus radicem f. 123. a.
- b) *Furcæ* f. 123. b., priorum ſpecies, cum plures aculei
 baſi uniti ſunt: hinc *bifidæ*, *trifidæ*: *Ribes groſſularia*.
85. c) *Spinæ* f. 121. ſunt mucro plantæ ex ligno ſeu ipſa ſub-
 ſtantia plantæ protrufus: *Prunus ſpinoſa*.
terminales, in apicibus ramorum, foliorum &c.
axillares (29).

caly-

- calycinæ*, ex ipso calyce, ejus laciniis foliolisve prognatæ.
foliaves, ex foliis.
simplices f. 121. a. *divisæ* f. 121. b.
86. d) *Stimuli*, sunt armatura non nisi nudas partes lædens.
pungentes, *urentes*.
87. BRACTEÆ f. 120. sunt folia floralia, colore & figura recedentia a cæteris: *Tilia*, *Sabia*, *Fumaria bulbosa*.
 a) *coloratæ*, alio quam viridi colore pictæ.
caducæ, *decidua*, *persistentes* (70.) respectu florum & fructus.
 b) *una*, *duæ*, *plures*.
 c) *Coma*, cõnitat bracteis, quæ caulem terminant magnitudine insignes. *Lavandula stoechas*, *Fritillaria imperialis*, *Bromelia ananas*.
 d) *cætera*, foliorum attributa sunt.
88. PEDUNCULUS, est truncus partialis elevans fructificationem, nec folia.
partialis (a—e) etiam *pedicellus* dictus, f. 132. 149. 145. unicam sustentat plerumque fructificationem; vel ex alio communi enatus est. f. 135. b.
communis f. 163. 164. 165. 167., qui plures fructificationes sustinet.
- a) *Loco*
radicalis, immediate ex ipsa radice exurgens,
caulinus, ex caule; *rameus* ex ramis;
petiolaris, ex petiolo enatus.
cirrhiferus, promens una cirrhum (76): *Vitis*,
terminalis, qui ramum vel caulem terminat.
axillaris, (29.)
oppositifolius, qui folio e regione opponitur: *Phytolacca*,
Solanum dulcamara, *Vitis*.
laterifolius, ad latus baseos folii locatus: *Aperifolie* ut
Symphytum, *Pulmonaria*.
interfoliaceus, cum inter folia opposita alternatim collocatur; *Asclepias vincetoxicum*.
suprafoliaceus, supra folium.
89. b) *Situ*
alternus (31.).
sparsus, ubi plures absque ordine prognascuntur.
oppositus (32.).
verticillatus, si plures quam duo in eadem altitudine caulem ambiunt.

partialis, aliquot flores pedunculati communis proferens
radicibus proferens flores in pedunculo commune

90. c) *Numero*
solitarius, qui unicus est in loco.
geminatus, qui duplex in eodem loco.
umbellula sessilis, quum plures flosculi sessiles (94.) ambitum æqualem facientes ex eodem loco ceu centro prodeunt.
91. d) *Directione*
appressus, erectus, patens (33.).
coarctatus, cujus idea ad numero plures, sive in eodem loco sitos, sive sparsos fastigiantes applicanda est; si extremitate, quemadmodum basi parum a se distant, vel ferme paralleli existunt.
patens, si continuo magis a se divergunt plures ex eodem loco enati.
cernuus, cum apice incurvatur, ut flos versus latus alterum vel terram nutet; nec possit erectus attolli ob curvaturam strictam pedunculi: *Carduus nutans*, *Helianthus annuus*.
flaccidus est, cum ita debilis, ut proprio floris pondere dependeat.
adscendens, primum paulo declinatus, demum recta sursum fertur.
pendulus, perpendiculariter terram versus.
strictus (33.) *flexuosus* (14.).
retrofractus, recurvatus angulo acuto strictissimo.
92. e) *Mensura*
relativa, *brevis*, *brevissimus*, *longus*, *longissimus* respectu ad magnitudinem floris (64.).
absoluta (10.)
93. f) *Structura*
teres (14.) *triqueter*; *tetragonus* (15. b.).
filiformis, tenuis & æqualiter crassus instar filii.
attenuatus, versus apicem, seu florem parum tenuior factus.
incrassatus, florem versus, contrarius priori: ut *plerumque obtinet in floribus cernuis*.
clavatus, prope florem clavæ instar incrassatus.
nudus, bracteis, foliis, squamis, aut quadam pubis specie destitutus.
squamosus (16.). *foliatus*, foliis tectus.
bracteatus bracteis (87.) *geniculatus* (31.).
articulatus (22.).

INFLORESCENTIA.

94. est modus, quo flores pedunculo plantæ annectuntur.
Modus florendi dictus antecessoribus.

I. in genere Flores

terminales (88.).

laterales, si lateri caulis affixi.

unilaterales, *secundi*, si unum idemque latus respiciunt.

sparsi, (89.).

sessiles, pedunculo destituti.

pedunculati, pedunculo instructi.

unicus, in eodem caule.

solitarius, separatus loco a reliquis in eodem caule adstantibus.

bini, *terni* &c. *copiosi*, ubi totidem flosculi arte sibi assident in eadem serie: *Daphne mezereum*.

erecti, ferme perpendiculariter cælum respicientes.

cernui (91.).

nutantes, terram magis respicientes, quam cernui.

verticales, perpendiculariter terram versus directi.

horizontales, limbo suo horizonti paralleli.

95. II. in specie

VERTICILLUS f. 166., fit ex floribus numerosis subsessilibus caulem annulatim ambientibus.

a) *sessilis*, si flosculi sessiles (94.).

pedunculatus, factus flosculis pedunculatis (94.).

b) *nudus* involucris, bracteis &c.

bracteatus, bractea (87.) instructus.

involutus, involucro (112.) munitus.

c) *confertus*, constans flosculis plurimis dense arteque conjunctis.

diffans, modo priori contrario.

96. **CAPITULUM**, constat floribus plurimis, in globum ferme congestis: *Trifolium*.

a) *subrotundum*, accedens figuræ sphaericæ.

globosum, sphaeram adæquans.

dimidiatum, si capituli dimidium exhibeat.

b) *foliosum*, cui foliola vel accumbunt, vel interferta sunt.

nudum foliolis.

Fasciculus, colligit flores erectos, parallelos, fastigiatos (23.), approximatos. *Dianthus barbatus*.

Secundus fluitat omnibus ad alterum latus flexio-

97. SPICA f. 165., constat floribus sessilibus, sparsim alternis, pedunculo communi assidentibus.
- a) *simplex*, quando flores solitarii assident uni eidemque pedunculo.
- composita*, spicillis (spicis minoribus) ex pedunculo communi subdiviso enatis.
- glomerata*, ubi spicillæ confertæ concurrunt ad constituendam spicam communem seu compositam.
- unica* in caule facit caulem *monostachyum*; (*συχυσ* spica.)
- multa* in caule eodem caulem *polystachyum*.
98. b) *ovata* ad figuram ovi accedens (38.).
- ventricosa*, si utraque extremitate angustior, medio intumescat corpore.
- cylindrica*, si rotunda per totam longitudinem æqualiter crassa sit.
- interrupta*, alternatim nulla, aut saltem multum per intervalla angustata (59.).
99. c) *imbricata*, si flosculis, uno alteri, incumbentibus conflata sit.
- articulata* (22.).
- ramosa*, ramos spicatos promens.
- linearis*, est compressa æquali ubique latitudine.
- ciliata*, interjectis ciliis seu pilis (79.). *exstantibus* munita.
- foliacea*, foliolis in ea dispersis.
- comasti*, terminata coma (87.).
100. CORYMBUS f. 163. fit ex spica dum singuli flores pedunculis propriis instruantur, situ elevato proportionali: *Brassica*.
- simplex*, dum pedunculi singuli non subdividuntur.
- compositus*, cum pedunculi primores alios plures minores gignunt, situ servato eodem.
101. Thyrsus, est panicula coarctata in formam ovatam: *Syringa*, *Tussilago petasites*.
- nudus*, destitutus foliis, squamis.
- foliatus*, foliis vestitus.
102. RACEMUS f. 164. pedunculo ramis lateralibus brevibus constat: *Vitis*, *Ribes rubrum*, *Phytolacca* (alkermes vulgo.)
- a) *simplex*, pedunculo ramisque indivisis: *Phytolacca*.
- compositus*, pedunculo ramisque divisis: *Chenopodium viride*, *vitis vinifera*.
- b) *unilateralis*, ~~secundus~~ pedicellis unico in latere sitis. *unilateralis*

- pedatus*, cum pedunculus communis racemos minores au-
nectit, ut folium ped. (59.).
conjugatus, ut (59.).
- c) *erectus*, (26.) *laxus*, *flaccidus* oppositus *stricto* (33.).
dependens, *pendulus*, contrarius erecto (33.): *Ribes*
rubrum.
- d) *nudus* foliis, *foliatus* foliis auctus.
103. PANICULA f. 167., fructificatio sparsa in pedunculis
diverse subdivisis: *gramina plurima*, ut *Panicum*, *Milium*.
diffusa, cum divaricantur, aut valde divergunt pedi-
celli.
coactata, cum pedicelli fere paralleli sibi existunt.
cætera trunci & ramorum structura declarat.

FRUCTIFICATIO.

104. Est vegetabilium pars temporaria, generationi dicata,
antiquum terminans, novum incipiens.
Differt in singulis partibus *numero*, *figura*, *proportione*,
situ.
diagnoscitur anthera, stigmate, & semine.
simplex constat floribus separatis.
composita constat flosculis, eidem receptaculo insidenti-
bus, structuræ singularis.
Syngenesia (classis) Linnæi; seu *Symphyantheræ*
Gleditschii; seu *gymnomonosperme* Scopoli; seu
compositæ Royenii, Tournefortii.
Partes sunt VII. Calyx (105.) Corolla (120.) Sta-
men (127.) Pistillum (133.) Pericarpium (139.)
Semen (148.) Receptaculum (155.).
105. CALYX, est cortex plantæ in fructificatione præsens.
PERIANTHIUM, calyx plantæ fructificationi conti-
guus: (περι circa 2, 9° flos.)
α) *Fructificationis*, stamina germenque includens.
β) *Floris*, stamina absque germine continens.
γ) *Fructus*, germen absque staminibus fovens.
106. I. *Proprium*, quod unice aut α, aut β, aut γ sustinet.
a) *monophyllum*, constans folio unico, basi integro (lim-
bo licet sæpe diviso) μον^o unus & φυλλον folium.
di-2, tri-3, tetra-4, penta-5, hexa-6, hepta-7,
octo-8, ennea-9, deca-10, &c. — *phyllum*, prioris
spe-

superum cui germen sub corp. saculo
inferum cui germen supra corp. saculum.

hiansum squamis margine membra
natis
turbinatum obversum.

species a totidem foliolis ad basin usque distinctis instructæ, numeris græcis præpositis enunciata.

polyphyllum dicitur, si ultra numerare piget. πολυς multus.

107. b) *fissum*, est monophyllum (106.), plus minus ad mediam partem versus basin divitum, sinibus linearibus totidemque marginibus rectis.

bi—tri—quadri—quinque—fidum &c. *multifidum*, ejusdem species sunt.

partitum est monophyllum divisum ut *fissum*, sed ultra medium, sæpe fere usque ad basin, laciniis tamen in basi manifeste etiamnum cohærentibus.

bi—tri—&c. multi—partitum.

integrum, est monophyllum indivisum, sinu omni destitutum, prioribus contrarium.

108. c) *tubulosum*, quod cavum ad figuram cylindri, seu fistulæ accedit.

patens, cuius lacinia divergunt, aut limbus late expansus est.

reflexum, laciniis aut limbo.

inflatum, cavum inlar vesicæ inflatæ tumens.

109. d) *abbreviatum*, *longum*, *longitudine* tubi (corollæ), a proportionem ad unguem tubum corollæ.

110. e) *obtusum*, basi (46.). *acutum* basi (47.).

spinosum, armatum spinis (85.).

aculeatum, aculeis (84.).

111. II. *Commune*, quod plures flosculos simul includit: *aggregatæ*, ut *Scabiosa*; *Syngenesiæ*, ut *Taraxacum*.

imbricatæ (31.) squamis seu foliolis calycinis: *Taraxacum*, *Lactuca*.

squarrosæ, ex squamis undique divaricatis, patentissimis constructæ: *Carduus*, *Conyza*, *Helianthus*.

calyculata, ubi series foliolorum (squamarum) breviorum distincta exterius basin calycis cingit: *Crepis*.

112. *INVOLUCRUM* f. 125. est calyx umbellæ (160.) a flore remotus.

C

a) uni-

* Qui hujus (perianthii in plures partes separatas) distinctionis limites sunt, vid. Phil. botan. Linn §. 91. Interim Tironi sequens regula sufficere potest: si perianthium in partes ad basin usque a se distinctas videat, atque foliolum unum absque dilaceratione alterius loci facile dirimere possit, totidem *φωλλοις* perianthium constare, assumere potest.

- a) *universale* f. e. quod umbellæ universalis basi substratum: *Eryngium*, *Daucus*.
partiale f. b. quod umbellulæ subjacet: *Scandix cerefolium*.
proprium (perianthium) flosculo partiali umbellæ.
- b) *mono*—&c. *poly*—*phyllum* (106 107.).
113. *GLUMA* f. 134. a. calyx graminis constans *valvis* amplexantibus.
valvæ sunt laminæ omnino siccæ, aquam pluviamque eludentes prorsus; cæterum papyraceæ firmitatis, oblongæ plerunque.
114. a) *uniflora*, a. quoniam includens flosculum scilicet aut α , aut β , aut γ (105.): *Panicum*, *Phalaris*.
 2—*flora*, si duos flosculos continet.
multiflora, si plures quam duos: *Triticum*.
- b) *univalvis*, si flos tegatur *valva* unica, præter *valvas* corollaceas.
bi—*multi*—*valvis*, si *valvæ* duæ &c. flori eidem adstent: sex *valvis* in *Hordeo*.
- c) *colorata*, coloris alterius, quam viridis herbacei.
glabra (48.) *hispida* (52.).
115. *Arista* f. 134. b. , est mucro insidens *glumæ*: *Avena*.
 a) *mucro* *gluma* est, si *arista* caret.
terminalis, cum *arista* ex *valvæ* apice prodit.
dorsalis, quæ parti externæ *convexæ*. seu dorso *valvæ* affidet: *Avena*.
- b) *recta*, quæ fibrarum ductu recto extenditur.
tortilis (f. cit.) instar contorti funis: *Avena*.
geniculata articulata, geniculo seu articulo instructa
Stipa: plumosa basi.
recurvata, extrorsum arcuatim flexa.
116. *AMENTUM* f. 137 est calyx ex receptaculo communi paleaceo, gemmaceo, filiformi: *Juglans*.
squamosum, si flosculi squamis suffulti: *Carpinus*.
nudum, squamis destitutum.
117. *SPATHA* f. 132. 133. calyx spadiceis (164) longitudinaliter ruptus; vel est vagina longitudinaliter fissâ, membranacea, rugosa, fere semper arida.
univalvis f. 132. constans folio unico, latere longitudinaliter fissâ: *Arum*, *Narcissus*, *Leucium*.
bivalvis f. 133. constans vagina profunde in duas lacinas fissâ.
dimidiata, exhibens *valvam* unicam a basi ad apicem longitudinaliter hiantem, instar ovi longitudinaliter dimidiati.

regularis aequalis figura, magnitudine
& proportione partium.
irregularis limbi partibus, figura, magni-
tudine & proportione partium, diversa.

118. *CALYPTRA* f. 136. calyx musci cucullatus, antheræ, superimpositus. Καλυπτρα tegmen capitis muliebri operculum quodvis a καλυπτω velo *Polytrichum commune* (*Adiantum aureum officin.*)
recta, perpendiculariter, *sive undique æquales*
obliqua, oblique incumbens.
119. *Volva* f. 139. *b.* calyx fungi membranaceus, undique lacerus.
approxinata, scilicet pileo (f. cit. *a.*) vicina.
remota, ab eodem notabiliter distans.
120. *COROLLA*, est liber plantæ in flore præfens; sive est folium illud, aut foliola illa, quæ substantia teneriore, forma speciosiore, ac colore alieno plerumque cæteris partibus præstant, (quæque nunquam sunt terminis involucri Tournefort.)
- a) Partes *Petalum*, *Nectarium*.
PETALUM, est tegmen floris corollaceum. Usurpatur communiter hic terminus, quando corolla foliolis seu laminis a se invicem prorsus distinctis, nec basi coherentibus conflata est. *πεταλον* folium expansum, lamina bractea a *πεταλον* pando, explico.
partes.
tubus f. 142. *a.* corollæ monopetalæ pars inferior tubulosa: *Primula veris.*
unguis f. 144. *a.* corollæ polypetalæ pars inferior basi affixa: *Saponaria*, *Dianthus caryophyllus.*
limbus f. 142. *b.* corollæ monopetalæ pars superior dilatata.
lacinia *b.* sunt partes corollæ, in quas limbus finditur.
lamina f. 144. *b.* corollæ polypetalæ pars superior partula, lata.
121. *b. monopetala*, dum corolla basi ita cohæret, ut lacinia altera absque alterius dilaceratione vix auferri queat; aut nexus saltem sub diremptione lacinia unius ab altera satis conspicitur (conf. 106.): *Veronica.*
di-tri-tetra &c. *polypetala* ut (106.)
fissa, 2—5. *fida* (107.)
partita, 2—multi—*partita*. (107.)
122. *c. regularis*, si limbus, lacinia in monopetala, lamina in polypetala magnitudine forma æquales sunt.
irregularis, quæ limbi partibus figura, magnitudine aut proportione diversa est: *Echium vulgare.*
inæqualis, ubi partes non magnitudine, sed proportione respondent, ut regularis flos evadat: *Butomus.*

123. d) *globosa*, quæ figura prope globum refert: *Hyacinthus botryoides*.

campanulata, ventricosa absque tubo; *Campanula*, *Tulipa* l. 132.

infundibuliformis: cujus limbus conicus tubo impositus: *Cynoglossum officin.*

hypocrateriformis, f. 142. cujus limbus planus tubo impositus: *Myosotis*, *Vinca*, *Jasminum*.

rotata, cujus limbus planus nulli tubo impositus: *Borrago*.

ringens, * *riciformis*, limbo irregulari in partes duas, *labia* (superius, inferius) dictas partito.

ricus est hiatus inter duo labia.

faux est hiatus tubi corollæ.

palatum est gibbositas prominens in fauce corollæ,

personata, est corolla ringens labio alterutro longiore: *Antirrhinum linaria*, *Euphrasia*.

cruciata, *cruciformis* f. 144 quæ petalis quatuor æqualibus patet: *Brassica*, *Cheiranthus cheiri*.

concava limbo, aut uniformiter laminis.

patens limbo vel laminis in planum fere dilatatis.

patentissima, limbo horizontali: *Anthericum*.

papilionacea (a papillone volitante sic dicta Tournefortio) constat

carina ~~carina~~, quod est petalum inferius cymbiforme; *alis*, quæ sunt petala lateralia solitaria.

carina, quæ est petalum superius, ad unguem sæpe bifidum, includens stamina & pistillum. *genista*, le

124. e) *composita*, cum flosculi sessiles (94.) plures receptaculo communi integro & perianthio communi (111) continentur, simulque antheris in cylindrum conuatis instructi sunt.

ligulata (*semiflosculosa* Tournef.) dum corollulæ flosculorum omnes planæ, versus ambitum expansæ sunt.

tubulosa (*flosculosa* Tournef.) cum corollulæ singulæ tubulosæ, subæquales sunt.

radiata, si corollulæ dicti tubulosæ, in ambitu vero flosculi diffformes sunt: & quidem in ambitu flosculis

1. *ligulatis* (flores radiati Tournef.)

1. *tubulosis*: *Centaurea*.

1. *subnudis*: *Artemisia*.

125. f)

* *unilabiata*, *bilabiata*, *personata* Tournefortii, *barbata* Rivini, *ringens* Royenii multis promiscue adhibentur.

ringens irregularis in duo labia hians
galca ringentis labium superius
labium pro ringentis labio inferiore saepe
personata ringens ^{sumitur} sed inter labio palato clausa

leno, Lysimachis, ononis, Pium.

DESCRIPTIO PONTIS SAKONIAE

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several paragraphs or sections, but the characters are too light to transcribe accurately.

125. f.) *COLOR*: sequentes imprimis notantur.
hyalinus (*υαλ*⊙ vitrum), seu vitreus, aqueus.
albus, lacteus, niveus, murrhinus seu myrrhinus seu porcellaneus.
cinereus, incanus, lividas, plumbeus.
niger, pullus (peneniger.).
fuscus, luridus; *ater*, piceus.
luteus
flavus, sulphureus; *fulvus*, croceus, flammeus; *gilvus*, testaceus, ferrugineus.
ruber, sanguineus; *incarnatus*; *coccineus*, puniceus; *Xerampelinus* rosæ siccae color, ejusmodi est in autumnalibus vitis foliis (a *ξηρ*⊙ ficcus & *ἀμπελ*⊙ vinea, vitis.).
purpureus, phoeniceus, tyrianthinus (a flore tyrio, qui purpurei est coloris, vel a tyrius & ianthinus *ἰανθ*⊙ is viola); *violaceus*, ianthinus, cæruleo purpureus.
cæruleus, subcæruleus, cyaneus (a *κυαν*⊙ cæruleus color, qualis cœli est, aqua marina aliis)
viridis, prafinus (a *πρασιν*⊙ porrum), thalassinus (a *θαλασσινα*⊙ mare, ad colorem fluctuum ejus; *glaucinus*, cæsius, color ex viridi albus, vel ex viridi cærulefscens, ut beryllus (Lapis pretiosus.).
mutationes colorum in floribus mutabiles
 rubri, cærulei, lutei in *albūm*.
 albi in *purpureum*.
 cærulei in *luteum*.
 rubri in *cæruleum*.
126. *NECTARIUM*, est pars mellifera flori propria. f. 145. a, campanulatum *Narcissi*; f. 146. a, cornutum *Aconiti*; f. 147. a, cornutum, seu calcaratum in calyce *Tropæoli*; f. 148. *Parnassæ* constans phalangibus quinque;
proprium, quod (non petalo) calyci, receptaculo communi aut germi adnatum, distinctumque est: *Delphinium consolida*.
petalinum, quod in quadam ipsius petali parte residet: *Lanium*, ad basin tubi; *Ranunculus*, & *Fritillaria* (corona imperialis) ad unguem petali.
127. *STAMINA*, f. 149. a. e. f., 150., 143. d. e. sunt viscus pro pollinis præparatione.
 Partes: *Filamentum*, *Anthera*, *Pollen*.
FILAMENTUM f. 150. a., 149. e., 143. d. pars elevans, annexensque antheram (131.).

Número, monandria, diandria &c. *μῶνος* unus, *ἀνθε* τὸ ἀν-
δρῶς vir, vel aliis *monostemonis, diftemonis*. *σημῶος* τὸ
σημῶος stamen. vel quod denuo apud alios vim vo-
 cis eandem habet *monanthera, dianthera* præpositis ubi-
 que numeris græcis. (conf. systema sexuale Linn.
 Halleri, Ludwigi, Royenii, Gleditschii &c. &c.).

Laciniis in connatis 2. *salvia*, 3. *Fumaria*, 9. *Diadelphia*
classis Linn.

128. *Figura*

capillaria, instar capilli tenuia, secundum longitudinem
 totam æqualiter crassa: *Plantago*.

plana, quæ compressa membranæ instar tenuia & lata
 sunt (53.): *Ornithogalum, Allium porrum*,

cuneiformia (39): *Thalictrum*.

Spiralia, quæ spiræ ductum sequuntur: *Hirtella*,

subulata (40.): *emarginata* (46.): *Allium porrum*,

reflexa (33): *Gloriosa*,

hirsuta, lanam rigidiusculam induta: *Verbascum thapsus*,
Tradescantia.

129. *Insertione vel situ*, qui a botanico nunquam non sedulo
 investigandus, quod constantissimus sit: huic funda-
 mento solidissimo Cel. Gleditsch novissimum suum sy-
 stema supertruxit.

calyci opposita, scilicet ejusdem laciniis foliolisve e re-
 gione.

calyci alterna, si inter lacinias stamina consistant.

corollæ inserta, in monopetalis plurimum vix in poly-
 petalis: *Tulipa*,

calyci — — rarius, in apetalis: *Rosa cum universa*
classe Icosandra Linn.

pistillo — — in paucissimis. *Orchis, Aristolochia cum ve-*
lipsis ejusdem classis Gynandræ sociabus.

receptaculo — communiter.

130. *Proportione*

æqualia, magnitudine.

inequalia magnitudine, salva figura.

irregularia, magnitudine, figura, directione diversa:
Lonicera periclymenum.

longissima: Plantago } respectu corollæ l. calycis in a-
brevissima } petalis.

connata: Classis monadelphia, di- & polyadelphia Syst. Linn.

131. *ANTHERA* f. 143 e., 149. f. g., 150. b. pars floris gra-
 vida polline (132.), quod matura dimittit (*ἀνδρῶος*
 floridus.)

distin-

conkata in unum corpus coacti

distinctæ, ut una alteri nulla sui parte cohæreat: *Flores plevisque.*

connatæ, ubi plures inter se firmiter connexæ; *classis Syngenesia* Linnæi, seu *flores compositi* aliorum.

lateralis, lateri filamenti affixa: *Paris, Asarum.*

versatilis, incumbens, quæ parte laterali media apici filamenti incumbit, *Tulipa, Gramina.*

Loculi, sunt concamerationes, seu cava difflato polline in corpore antheræ conspicua

unicus: *Mercurialis*; 2. *Helleborus*; 3. *Orchis*; 4. *Fritillaria*: unde *unilocularis, bilocularis* &c. anthera audit.

Apertura, Dehiscencia, per quam ex cavo pollen ejaculatur, f. 149. *f. lateræ*: plantæ pleræque; *Apice*: *Solanum*; *a basi ad apicem.*

132. POLLEN f. 151. *a.* pulvis floris, humore ruptus, atomos *b.* elasticos ejaculans. Repræsentat hæc figura pulvisculum pollinis unicum ex iis, qui numero immenso ex anthera unica f. 149. *f.* cadunt, microscopio visum cum *haliu elastico* seu *aura seminali b.* sub ipsius ruptione explosa: Needham Decouvr. microscop. p. 83. t. 5. f. 5.

Figura

globus echinatus instar echini seu erinacei mucronatus:

Helianthus

Perforatus: *Geranium*:

didymus. figura scroti animalis, levi sulco subbipartiti (ad similitudinem antheræ didymæ f. 150. *b.*)

Symphytum,

rotatus, dentatus: *Malva.*

angulatus: *Viola.*

veniformis: *Narcissus.*

philyra convoluta, *Borrago.*

133. PISTILLUM f. 143. *a b c.*, 149. *b c d.*, 152., viscus fructui adhærens, pro pollinis receptione.

Partes sunt: *Germen, Stylus, Stigma.*

134. GERMEN f. 143. *a.*, 149. *b.*, 152. *a.*, est rudimentum fructus immaturi in flore.

Superum, si supra floris receptaculum (155.) situm, vel cuius pistillum abit in fructum ex mente Tournefortii: unde evadit *flos* seu *calyx inferus* Linnæo, aut *hypocarpus* (ὕπο ἰὺβ καρπός fructus) Gleditschio: *Paris, Prunus cerasus, Berberis, Pulmonaria.*

inferum, si receptaculo (155.) floris subjectum; vel cuius calyx abit in fructum ex mente Tournefortii: unde

- flos sit superus Linnæo, epicarpus (ἐπι super) Gleditschio. *Pyrus malus*, *Galium*.
135. **STYLUS** f. 143 b., 149 c., 152. b., pars pistilli, stigma (137) elevans a germine.
 Numero, qui patet ex systemate sexuali, mono—di—&c. polygynia (106); ἀ γυνή femina.

Figura

- cylindricus* instar scipionis (15.).
angulatus (15.). *subulatus* (56.): *Geranium. capillaris* (128.). *clavatus* superne (93.): *Leucoium vernum*.
136. **Proportione ad stamina** (64.).
longissimus: *Campanula*, *Zea mays*.
brevissimus, nullus: *Papaver*, *Tulipa*.
longitudine staminum: plerique.
crassior tenuior. staminibus.
æqualis, crassitie: *Laniam*.
- Divisione**, non penitus ad basin pertingente.
bifidus, angulo acutissimo: *Polygonum persicaria*.
dichotomus, angulo patente recto bifariam divisus (22.).
trifidus: *Campanula*, *quadrifidus*, *quinquefidus*: *Geranium*.
137. **STIGMA** f. 143. c., 149 d., 152. c. est summitas pistilli madida humore, pollen rumpendo.

Numero

1. plerisque 2. *Jasminum*, 3. *Campanula* &c.
lacinia, convoluta: *crocus*.
capillaria: *Rumex acetosa*.
revoluta: *Dianthus*, *Taraxacum*.
flexa sinistrorsum (14.): *Silene*
 dextrorsum: *Cucubalus*.
sexpartitum: *Asarum*.
multifidum: *Turnera*.
138. **Figura**
Capitatum: *Vinca*, *globosum*: *Primula*, *ovatum*: *Gentiana*,
cordatum: *Rhus*, *truncotum*: *Lathræa*, *oblique depressum*:
Asclea, *Daphn.*, *emarginatum*: *Cicorea*, *Cynoglossum*, *Pul-*
monaria, *orbiculatum*: *Berberis*, *Lythrum*, *peltatum*: *Nym-*
phæa, *Papaver coroniforme*: *Pyrola*, *Erica*, *cruciforme*:
Populus, *uncinatum*: *Iantana*, *canaliculatum*: *Colchicum*,
conceavum: *Viola*, *angularum*, *triangulare*: *Lilium*, *trilobum*:
Tulipa, *pubescens*: *Cucubalus*, *barbatum*: *Vicia*, *Lathyrus*.
striatum: *Papaver*, *filiforme*: *Zea mays*, *longitudine Styli*:
Portulaca, *foliacum*: *Iris*.
139. **PERICARPIUM**, viscus gravidum seminibus, quæ ma-
 tura dimittit. (νεγι circum καρπος fructus.)

spe-

trivora capula hinc nodis protuberans
interque in his locamenta diuina
didyma Capula duobus nodis extra
gibba.

composita Latentibus oppositis proximè ad se invicem
accidentibus.

parallelum disjunctum latitudine & diametro
transversali ad valvulas accedens.
transversum disjunctum angustius ubi
valvulae coarctatae erant inuicem.

Species : *Capsula*, *Siliqua*, *Legumen*, *Folliculus*,
Drupa, *Pomum*, *Bacca*, *Srobilus*, *Semen*.

CAPSULA f. 159. 160. 161., pericarpium cavum determinate dehiscens.

partes

valvulae f. 160. a, sunt parietes fructum externe tegentes.
loculamenta f. 160. d., concamerationes vacuæ pro seminum loco.

dissepimenta f. 160. b., parietes fructum interne distinguentes in concamerationes plures.

columnella f. 160. c., uniens in centro parietes.

bi-tri &c. *capsularis*, totidem capsulae inferius versus basin connexæ, ut externe jam sic distinguatur.

bi-tri—&c. *locularis*, a totidem loculamentis dicta.

di-tricoeca, est capsula bi-trilocularis, bi-trivalvis, cum seminibus intra singulos loculos solitariis. (κοκκος granum κοκκοειδ granum cnidium.)

dicocca : *Mercurialis*, *Galium*.

tricoeca : *Euphorbia esula*, *Ricinus* (cataputia major off.)

140. **SILIQVA** f. 155., est pericarpium bivalve, affigens semina secundum futuram utramque.

siliqua strictè dicitur, cum longitudo notabiliter superat latitudinem.

silicula, si vix superat : plerisque vis diminutivi valet, scilicet si exiguæ simul molis sit.

Figura

orbiculata (38.) : *Cypeola*, *cordata* (42.) : *Lepidium* (nasturtium hortense off.) *obcordata* (34.) :

Thlaspi (burfa pactoris off.) *lobata* (43.) : *Bifurcata* *globosa* : *Crambe*, *lanceolata* (40.) : *Isatis* *subrotunda* (38.) : *Bunias* *triquetra* tribus, *tetragona* *edra*

4. lateribus longitudinaliter planis : *Erysimum*, *compressa* (54.) : *Thlaspi* *torulosa*, torulis, seu eminentiis hinc inde gibba : *Raphanus*, *Cochlearia* *articulata*, si toruli æqualiter siliquam ambiunt, ut intervalla angustiora æqualia relinquunt : *Raphanus*.

141. *dissepimentum* (139) siliquæ.

parallelum, si discum, seu partem planam opponat disco valvæ : *Lunaria*, *Draba*.

transversum, *contrarium*, si marginis aciem obvertat disco valvulæ.

142. **LEGUMEN** f. 154., pericarpium bivalve affigens semina secundum futuram alteram tantum.

Figura

ovatum (38.). rotundatum (40.): *Astragalus. lineare* (40.): *Galega. teres* (54.): *Lotus. rhombeum* (41.): *Ononis. turgidum*, instar vesicæ cavum repletum feminibus: *Ononis. Genista, Cicer. inflatum*, instar vesicæ cavum, nec repletum; *Colutea. spirale*: *Medicago. contortum*: *Medicago sativa. articulatum* per intervalla angustatum: *Coronilla, Hedysarum.*

1—2—loculare (139.): unilocularia pleraque; biloculariare, *Astragalus.*

143. **FOLLICULUS**, vasculum plerumque aere distentum: *Nerium, Vinca, Aclepias* (vincetoxicum off.); pulpa distentum: *Tabernaemontana* (exotica.).

1—2—valvis, si maturus dehiscens in valvas totidem secedat.

figura

refractus (91.) valvis. lobatus (43.).

erectus. (33.).

144. **DRUPA** f. 157. pericarpium factum e valve, nucem (154.) continens.

succulenta: *Prunus cerasus.*

secca: *Amygdalus communis.*

145. **POMUM** f. 156. pericarpium factum e valve, capsulam (139.) continens.

figura, turbinatum: *Pyrus communis. globosum*: *Pyrus malus.*

loculamentis, 1—2—3—4—5—loculare.

146. **BACCA** f. 158. pericarpium factum e valve, femina cæteroquin nuda continens: *Vitis.*

feminum numero.

mono—di—tri—&c. polysperma. (106.).

loculamentis, in bacca non nimis matura & molli optime videndis.

1—2—3—locularis.

recutita, instar glandis ferme præputio testæ: *Taxus.*

femina nidulantia, cum in pericarpio baccato per pulpam continuam dispersa sunt.

147. **STROBILUS** 138. pericarpium ex amento (116.) factum, *Squamis* ^{und erhaltet}

figura, totius; conoideus. globosus &c.

squamarum, determinatur terminis foliorum.

istmici interseptum in varia loculamenta interna
transversim distinctum.

folliculus, pericarpium univalve altero latere
longitudinaliter dehiscenti, nec suturae semina
affigens.

Mix semen totum epidermide ossea

148. *SEMEN*, est pars vegetabilis decidua, novi rudimentum pollinis (132.), irrigatione vivificatum: vel est novum vegetabilis rudimentum; humore rigatum, vesica tunicatum.

* *pars essentialis* ipsius est,

corculum ipsissimum novæ plantæ primordium intra semen, hilo proximum. *sedes* ejusdem est vel in apice vel basi feminis.

plumula, pars corculi squamosa ascendens.

rostellum, pars corculi simplex descendens.

149.* *partes minus essentialis*, nulli tamen fere plantæ, exceptis *Muscis* deficientes.

cotyledon, corpus laterale feminis bibulum caducum.

monocotyledon: plantæ *bulbosæ*, *Allium cepa*.

dicotyledon: pleræque plantæ. *Phaseolus*, *Pisum*, *Melo*.

polycotyledon, plantæ paucissimæ. *Pinus* 10., *Cupressus* 5., *Linum* 4.

hilum, cicatrix externa feminis ab ejusdem affixione in fructu: evidentissimum in *Cardiospermo*, *Staphylæa*, *Phaseolo*.

arillus, tunica propria exterior feminis sponte secedens: *Cucumis*, *Dictamnus*.

succulentus: *Euonymus*.

cartilagineus, siccus durus elasticus: *Citrus*.

testum, inclusum pericarpio: unde planta *angiospermia* (*ἀγγος* l. ἀγγειον vas & σπέρμα semen).

nudum, si semen sponte sua illico vitui pateat: unde planta evadit.

gymnospermia (*γυμνος* nudus).

150. *Numero*

mono—di—&c. polyspermum (106.).

gymnodispermum, semen nudum geminum.

151. *Figura*

cordi—reni—&c. forme a figura cujuscunque rei similis, manu dextra tamen notioris: ut *echinatum* a similitudine animalis aculeis seu spinis rectis undique horridi.

Loculis: in plerisque *uniloculare*; *biloculare* in *Corno*, *Xanthio* (*bardana* minor off.)

152. *Superficie*, *scabrum* (52.), *læve, glabrum* (48.), *rugosum* (5c.), &c.

Con-

** *Partes feminis* optime in conspectum prodeunt, si semen quoddam majus v. c. *Phaseoli*, *Pisi*, *Cucurbitæ*, *Tritici*, aqua maceretur, donec germinet, dein disseceatur.

- Consistentia, osseum; Lithospermum. callosum: Citrus.*
153. *Corona*, est calyculus adhærens, quo volitat, ex perianthio floris: *Scabiosa*.
- Pappus* f. 162., *corona* pennacea, pilosave, quo volitat semen: *Taraxacum*.
- Stipitatus*, si adest filum f. 162. d., elevans, connectensque pappum & semen: *Lactuca*.
- Sessilis*, si stylus iste desit.
- capillaris*, simplex filiformis f. 162. a.: *Hieracium*, *Sonchus*.
- plumosus* f. 162. b., villosus compositus instar plumæ: *Leontodon*, *Tragopogon*.
- paleaceus*, constans lamellis linearibus: *Bidens*, *coreopsis*.
- aristatus*, aristæ (115.) forma apparens: *Tagetes*, *Helianthus*.
- nullus: Artemisia, Bellis, Cichorium*.
154. *Cauda*, appendix filiformis.
- simplex*.
- arista* (115.) *geniculata: Geum*.
- pilosa, villosa: Clematis vitalba*.
- plumosa: Geum rivale*.
- Hanus*, appendiculus feminis, quo animalibus prætereuntibus adhæret.
- triglochis* (81): *Myosotis lappula*.
- incurvus* arista uncinata: *Geum urbanum* (caryophyllata off.).
- calyculus*, coronula aristata monophylla: *Scabiosa*.
- Nux*, semen tectum epidermide ossea: *Corylus avellana*.
- nucleus* dicitur in drupis (144.). 1—2—*locularis* (139.). *bilocularis* in corno.
155. **RECEPTACULUM**, basis, qua partes fructificationis (104.) connectuntur.
- proprium*, quod partes unius tantum fructificationis colligit.
- Fructificationis*, flori & fructui commune.
- floris*, basis, ubi floris partes absque germine affiguntur.
- fructus*, basis fructus remota a floris receptaculo.
- seminum*, basis, qua semina intra pericarpium affiguntur f. 161.
- flor simplex*, cum pluribus floribus nulla pars fructificationis communis est, unde & receptaculum simplex.
156. *Commune* f. 140. 141. 135. 133., quando flosculus plures ita connectit, ut quibusdam exemptis irregularitas causetur.

- 2) *Superficie nudum*, pilis, fetis, villis, paleis. f. 140. *Leontodon taraxacum*.
punctatum, adpersum punctis, cæterum nudum: *Leont. tarax.* f. 140.
villosum. villis (79.) vestitum: *Artemisia absinthium*, *Carduus*.
pilosum, munitum pilis (79.): *Carthamus*.
fetosum, obvallatum fetis (80.): *Arctium lappa*, *Centaurea cyanus*.
paleaceum, instructum paleis: *Cichorium*, *Anthemis*, *Achillea millefolium*.
palea est lamella innata linearis, flosculos distinguens. f. 141. b.

- 157, b) *Figura plenum superficie*: *Achillea millefolium*.
convexum, superficie ad segmentum sphaeræ accedente elatum: *Matricaria chamomilla*.
conicum f. 141., superficie in conum elata: *Anthemis*, *Bellis*.
subulatum, (56.).

158. *Compositus flos*, cui receptaculum dilatatum, integrum, flosculus pluribus sessilibus, antheris connatis commune.

* pauca quædam plantæ propter antheras connatas, flosculumque sessilem ad compositorum classem referendæ dantur, quarum receptaculum a reliquarum structura parum discrepat: *Echinops*, *Stæbe*, *Corymbium*, *Artemisa nilotica*.

159. *Aggregatus flos*, qui receptaculum habet dilatatum integrum flosculis pluribus pedunculatis (antheris saltem non coalitis) commune: *Scabiosa*, *Dipsacus*.

160. *Umbella*, *flos umbellatus* f. 135. est receptaculum divisum in pedunculos, omnibus eodem centro exeuntibus, ambitu formato æquali: *Cornus mascula*, *Butomus*.

a) *divisione*

simplex umbella, ubi receptaculum sic semel dividitur in pedunculos: *Sanicula*, *Eryngium*.

composita, ubi omnes pedunculi communes subdividuntur in umbellulas, *Daucus*, *Cicuta*, *Euphorbia esula*.

universalis umbella constat pedunculis primariis, f. 135. a.

partialis umbella (*umbellula*), f. 135. b., consistit pedunculis secundariis.

proli-

prolifera, si in umbella simplici unus alterve pedunculus progignit umbellulam: *Asclepias vincetoxicum*.

161. b) *figura*

concava, disco depresso.

fastigiata, erecta disco planissimo ad horizontem parallelo (23.).

convexa, disco in sphaerae segmentum elato.

plana disco.

radiata, petalis extimis marginalibus seu in ambitu positis difformibus, sive majoribus.

162. c) *directione*

erecta, superficie caelum respiciens.

nutans, praecedenti contraria: *Solanum nigrum*.

cernua, erectam inter & nutantem media ad latus vergit: *Cherophyllum temulum*.

163. *CYMA*, *flos cymosus*, est receptaculum divisum in pedunculos, quorum primores omnes sicut in umbella ex eodem centro, secundarii vero seu posteriores (pedicelli) non ex eodem centro, sed vage procedunt: *Sambucus nigra*, *Sambucus ebulus*, *Solanum dulcamara*.

nuda, involucro, bracteis desituta: *Cornus sanguineus*.

bracteata, bracteis (87.) instructa.

ramosa, in ramos subdivisa: *Sedum album*,

trifida: *Sedum acre*.

tripartita: *Sambucus ebulus*.

quinquepartita: *Sambucus nigra*.

164. *Spadix* f. 133., est surgens de spatha (117.) columna florifera, intra spatham recondita.

a) *uniflorus*, *multiflorus*.

b) *simplex*, non divisus.

ramosus, contra, f. 133.

III. H A B I T U S.

165. *Habitus*, *Facies externa* vulgo a Botanicis antea dictus, est conformitas quaedam vegetabilium affinium & congenerum in GEMMATIONE, VERNATIONE, AESTIVATIONE, SOMNO, TORSIONE, VARIATIONE, SPONSALIBUS, SEMINATIONE, PLACENTATIONE.

166. GEMMATIO est gemmae constructio.

Gem-

Allopecurus umbellatus plerumque decompositus.

Cyrtocarpus proxtaculum ex centro eodem universali
partialibus vero vagis elongatum in pedunculos
fastigiatos.

Proxtaculum filiforme flocculosum
longitudinaliter erectum inspicandum

Spadix proxtaculum Palmae enatum intra
palmam, in ramulos fertificantes, divisum

gemma hypericorum plantae ex rudimentis
foliorum futurorum.

Gemma, est hybernaculum plantæ, seu illa pars vegetabilis, quæ herbam embryonem includit, ab injuriis externis defendit.

bulbus hybernaculum plantæ e rudimento foliorum præteritorum.

solidus f. 126., constans substantia succulenta uniformi continua: radix *Allii sativi*, *Tulipæ*.

tunicatus f. 127. conflatus ex lamellis bulbosis, sibi superincumbentibus concentricis: radix *Cepæ*.

squamatus f. 125. constructus squamis imbricatis (16.): *Lilii albi* radix.

caulinus, in caulis quadam parte situs; in umbella: *Allium sativum*; in axillis: *Ranunculus ficaria*.

origine

petiolaris ex petiolo (62.) *stipularis* ex stipula (68.). *corticalis* ex cortice plantæ.

contento

foliaris, si folium; *floralis*, si fructificationem; *communis*, si & folium & florem recondat.

167. VERNATIO, Foliatio, est complicatio ea, quam servant folia, dum intra gemmam (166.) aut asparagos plantarum latent, quæ sectione folii transversa in conspectum prodit, & modos sequentes agnoscit, figuris tab. X. expressis.

Convoluta, cum unius lateris margo circumambit alterum ejusdem folii marginem instar cuculli: *simplex* f. 1., *composita* f. 9: *Arum*, *gramina* pleraque, *Lactuca*, *Tragopogon*, *Berberis*, *Brassica*.

Involuta, cujus margines laterales utrinque introrsum spiraliter convolvuntur: *Simplex* f. 2., *composita opposita* f. 10. *alterna*, f. 11, *Lonicera caprifolium*, *Lonic. periclymenum*, *Euonymus*, *Pyrus*, *malus*, *Viola*, *Plantago*, *Humulus*, *Urtica*, *Anemone hepatica*, *Sambucus*.

Revoluta, cujus margines laterales utrinque retrorsum spiraliter convolvuntur, *simplex* f. 3., *composita opposita* f. 12. *Kunex acetosa*, *Primula veris*, *Tussilago*.

Conduplicata, cum folii latera, parallele sibi invicem approximantur: f. 4.: *Fagus sylvatica*, *Corylus avellana*, *Carpinus*, *Tilia*, *Prunus padus*, *Prunus cerasus*, *Rosa*, *Rubus*, *Potentilla vulgaris*.

Equitans, quum folii latera parallele connivent, ut interiora ab exterioribus includantur; quod non in conduplicata obtinet: *simplex* f. 5., *anceps* f. 13., *triquetra* f. 14.: *Poa* (gramen), *Iris*, *Acorus*, *Carex*.

Im-

Imbricata, quando parallele superficie recta, sibi invicem incumbunt: f. 6.: *Syringa*, *Ligustrum*, *Hypericum*, *Daphne*, *Mespilus*, *Campanula*.

Obvoluta, cum margines alterni comprehendunt oppositi folii marginem rectum: f. 7.: *Dianthus* (*caryophyllus*), *Lychnis*, *Saponaria*, *Valeriana*, *Salvia*.

Plicata, cum plicatim longitudinaliter complicatur, uti folia plicata (53.): f. 8.: *Vitis*, *Acer*, *Ribes*, *Althæa*, *Malva*.

Reclinata cum folia margine superiore versus petiolum deorsum & extrorsum reflexa sunt: *Aconitum*, *Pulsatilla*, *Anemone*.

Inclinata, si folia margine superiore versus petiolum deorsum introrsum reflexa sunt.

Circinalis, deorsum spiralis perimetro circulari: *Filices*.

168. **ÆSTIVATIO**, est modus frondescentiæ (179.).

convoluta, *imbricata*, *conduplicata* (167.).

valvata, si folia, sese expansura, instar glumæ graminis (113.) se exhibeant.

inæquivalvis, si illa magnitudine discrepent.

169. **SOMNUS**, status contrarius vigiliis, queis plantæ flores quotidie aperiunt, ad partes, generationi dicatas, a rore nimio pluviisve defendendas.

Connivens, si foliola calycis, petala five lacinie corollæ apicibus leviter sibi accedunt, ac ferme se tangunt.

Includens, cum eadem margines totos marginibus applicent, ita, ut nullus hiatus relinquatur.

circumsepiciens valvis calycis aut laminis lacinisve corollæ appressis.

Involvens stamina corolla.

Divergens flore ad latus.

Dependens, ut evadat flos nutans.

Invertens, situ cernuo versus caulem.

Imbricans, in polypetalis, aut monopetalis longe lacinatis, ut altera alteram laciniam tegat.

170. **TORSIO** est flexio partium versus alterum latus.

a) *conformis*, in partibus singulis versus latus idem; *diformis* contra horum vortum, aut nod in singulis

b) *dextra*; *sinistra* (14.), *reciproca*.

c) *resupinata* corollæ aut floris, cum ejus labium superius postrostrum terram, inferius cœlum spectat: *Viole europææ*, *Ocimum*, *Hyssopus*, *Lavandula*. *Circinilis* (167.).

171. VARIATIO. *coloris* (125.); *magnitudo* *linis*, *pubescentiæ* (79.). *ætatis*, scilicet infantilis, puerilis, adolescentis, virilis, senilis: *Arbores*, *Hædera*, (conf. Linn. amoen. acad. Tom. I. sponsalia plant. §. IV. B.)

Externa, in partibus vegetationis:

plicata dicitur planta, cum arbor vel ramus excrevit minimis intertextis ramulis, tanquam Plica polonica ex pilis, ceu instar nidi Picæ, quod vulgus a malo genio ortum arbitratur: frequens in *Pinu*.

fasciata, cum plures caules connascuntur: ut unus ex plurimis imitar fasciæ evadat, & compressus. Fit idem arte, si plures caules enascentes cogantur penetrare coarctatum spatium, & parturiri tanquam ex angusto utero: *Beta lato caule* C. B., *Amaranthus cristatus*.

latifolia; *tenuifolia*; *crispa* (53.) præter naturam.

mutica, quæ alias spinis &c. armata erant.

Interna, in partibus fructificationis.

a) *mutilata*, ubi defectu sufficientis caloris, corolla deficit, quæ adesse deberet.

grandiflora, ex nutrimento copioso justo maior.

b) *multiplicata* pars quæcunque floris, communiter corolla dicitur, si præter ordinem, salvis quibusdam staminibus numero aucta est. *Perianthium*, & *involutum* raro; *stamina* vix unquam multiplicatum constituunt florem: *Hyacinthus*.

plena, cum corolla adeo multiplicata, ut stamina omnia excludantur: *Rosa*.

prolifera, cum intra florem (sæpius plenum) alii flores enascuntur: *Calendula prolifera* C. B. in hort. acad. vienn.

c) *Vivipara*, *flos frondosus*, si proliferi proles foliosus fit. Rarissima est, visa in *Rosâ Anemone* &c.

172. SPONSALIA (conf. Linn. amoen. acad. T. I.).

Mas planta, quæ flores solum masculos,

Femina —, — femineos,

* *Androgyna* —, — simul utrosque separatos.

Hermaphrodita —, — singulos hermaphroditos gerit

masculus flos, qui antheras (131.),

femineus, — stigmata (137.),

hermaphroditus, — antheram & stigma una continet.

Generationis mysteria (Lin. l. c.).

* ἀνήρ, τὸ ἀρσενίον, γυνή vir & femina,

173. SEMINATIO NATURÆ (conf. Phil. bot. Linn. §. 132.)

Seminis, cauda (154.); *ala: Acer; pappo* (153.) ut vento facile quovis feratur. *hamulis* (154.). *glutine, curvatione*, ut adhæreat.

pericarpium, baccatione (146.) ob pulpam aut his, aut illis animalibus fapidam.

inflatione, ut volumen levius fiat: *Colutea, Cicer. viscositate*, ut adhæreat: *Viscum.*

elasticitate, cujus vi projectum dispergatur. *Impatiens, Lathræa, Momordica.*

structura singulari organica in singulis, oculis phycis facile patente.

174 PLACENTATIO est cotyledonum (149.) dispositio, sub ipsa feminis germinatione (178.).

Acotyledonis: Musci; di—poly—cotyledonis.

IV. LOCUS.

175. CLIMA habet tres dimensiones latitudinem, longitudinem, & altitudinem loci.

Latitudo est ab æquatore vel *borealis* vel *australis*, utraque gradibus divisa 90.

Longitudo communiter ab insula *Ferro* canariensium ad eandem numerat 360.

altitudo perpendicularis est terræ mensura a mari versus summa cacumina alpium.

Mensuratur *Barometro*, secundum elevationem loci perpendicularis descendente, cujus scala ex mensura anglicana hæc est:

uncia $\frac{1}{2}$	hexapoda	
I.....	133
$\frac{1}{2}$	208
2.....	290
$\frac{1}{2}$	377
3.....	471
$\frac{1}{2}$	570
4.....	676
$\frac{1}{2}$	787
5.....	905
$\frac{1}{2}$	1028
6.....	1153
$\frac{1}{2}$	1293
7.....	1435

Oriente, *occidentale*, *mediterraneum*, *indicum*, *alpinum*, aliunde patent.

* Scalam *Barometri altimetri portatorii*, qui eam exactiorem, magisque universalem desiderat, a Cl. D. Jac de Bianchi, Serenissimi Principis de LIECHTENSTEIN Physico mechanico, illius auctore sibi procuret: constat illa tribus diversis mensuris harmonicis, *Parisina*, *Anglicana*, & *Rhenana*, atque una cum tractatu vernaculo de ejusdem & Thermometri usu apud ipsum venalis prostat. Idem, imprimis in instrumentis queiscunque ex vitro parandis, dexterrimus, accuratissimusque similia barometra ad iter commodissima & durabilia conficit; quæ ideo cæteris palmam præripere mihi videntur, quod simul existant simplicissima, qua in reme desuper meditantem prævenit, ac expectationem meam longe superavit. Id hac occasione illos, qui vel *bianchiuno* vel qualicunque alius nominis barometro ad observationes usuri sunt, unice monuerim, ne illud manu libera horizontale portari permittant; sed

semper, si non invertum, extremitate saltem superiore magis depressum: alias suo tadio discent, vix evitari sic posse, quin mercurius in ampullam excutiat, ejus loco aer tubum intret, sicque medio in opere observationes suas turbatas lugere debeant. Memorare hæc heic volui, quod ea, quæ in utilitatem proximi cedere ulla ratione queunt, satis publica fieri haud posse mihi persuasum sit.

176. SOLUM respicit telluris naturam.

Marinum, aqua salsa continuo tectum: occultat plantas, radicibus desitutas, per poros nutriendas, frigoris impatientes.

Lacusstre, aqua pura repletum fundo consistente.

Maritimum, mari vicinum.

Littorale, maris arena, sive sabulo, sale imprægnato constans, maris fluctibus, ventisque expositum.

Riparum, fluviorum & lacuum hyeme iud aqua reconditum.

Palusstre humo lutosa laxa & aqua refertum, æstate siccescens.

Inundatum, hyeme repletum aqua, æstate putridum, exsiccatum, imbribus interdum suffusum.

Uliginosum spongiosum, aqua putrida laborans, colonis invisum, nec segetis, nec fœni proventui aptum.

Fluviale, quod aquam puram, subfrigidam, motu agitaram alveo detinet.

Fontanum, ex quo aqua gelida, purissima scaturit.

Cespitosum, refertum humo mixta sphagno (herba), tectum tuberibus, aqua limosa profunda cinctum.

Alpinum, quod montes altissimi, intrantes aeris secundam regionem, arboribus spoliati, summis cacuminibus nive perenni tectis, convallibus humo cespitosa repletis formant.

Nemorosum ad radices montium, inter lucos, humo spongiosa tectum, umbrosum semper, exhalans continuo aerem humidiusculum, ventis minime expositum, plantas vernaes, frigoris & caloris impatientes alens.

Sylvaticum, umbrosum terra sabulosa sterili refertum.

Arvense, constat aquis quietis.

Pratense, herbis luxuriat, campis depressis, convallibusque constat. a) fertile, b) exsuccum, c) humidiusculum.

Verjurarum, quæ sunt margines agrorum, tanquam prata stercoreta consideranda.

Agreste, quod terra subacta læta gaudet.

Cam.

[The text on this page is extremely faint and illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. It appears to be a list or index of entries.]

Campestre, apicum, ventis expositum, siccum, asperum.

Montanum cum collibus, sabulosum, aridum, sterile, a quam vix admittens.

Rupestre, constans petris, murisve præruptis, aridissimisque.

Ruderales, juxta domos, habitacula, vias ac plateas.

Cultum in hortis, terra subacta, mixta, fertilissima, promovens plantas Hortulanis invisas, sinter olera luxuriantes.

Fimitorum, ex stercore animalium congesto.

177. TERRA

Humus, terra sicca spongiosa, tactu scabra, in aqua plerumque mollescens, ac dissolubilis, colore nigrescens, aut ex nigro flavescens vel rubescens, ex destructis animalibus aut vegetabilibus in superficie terræ sensim nata, quæ tenuissima plantarum alimentum primum est. (Kylbel Diss. de causa fertilitatis terrarum, Lugd. 1743. 4 lat. gall. Stockh. 1745. 8vo)

Argilla tempestate humida unctiosa, sicca autem indurata est.

Creta, in collibus siccissimis, aridissimis.

Arena, sicca, friabilis, sicculosa; est a) mobilis, b) farinacea, c) vulgaris, d) sabulosa.

Parasitica (scilicet planta), quæ alteri plantæ, nec terræ, innata,

V. T E M P U S.

178. GERMINATIO, est tempus, quo semina terræ mandata eadem excludunt, in cotyledonum proventum, diebus 3. *Napus*, *Eruca*; 40—50. *Apium*; anno *Juglans*, *Pæonia*; annis 2. *Cornus*, *Coryllus avellana*

179. FRONDESCENTIA, est tempus ætatis, quo species singulæ plantarum prima folia explicant.

Vernatio, foliorum exortus.

præcox, æqualis. *serotina*.

Autumnatio, eorumdem aut plantæ totius coloris mutatio, & casus.

præcox, *lenta*. *cunctanea*.

Fraxinus vernatione serotina æquali inter arbores ultima sæpe nocte unica maximam partem folia protrudit

autumnatione præcoci cunctanea, ornatum univcrsum deponit.

180. CALENDARIUM.

1. *Germinationis, Frondescentiæ, Florescentiæ.*
2. *Groffificationis*, cum fructus post floris casum incrementum capit; quod de succulentis & carnosis præcipue intelligitur.
3. *Exfoliationis, Defoliationis, Congelationis.*
4. *Brumalis, Glacialis, Regelationis*, ut mutationes annuæ cuique climati propriæ, ad culturam providam annotentur.

181. HOROLOGIIUM monstrat qua diei hora flores solares sese aperiunt & claudunt.

Flores solares sunt, qui determinatum tempus sese explicandi & claudendi observant: hicque plantarum status *sonnus*, ille *vigiliæ* audit.

- a) *Vigiliæ meteoricæ* sunt florum solarium, qui minus accurate observant horam explicationis, sed prius vel ferius aperiuntur pro ratione umbræ, aeris humidi, vel ficci, atmosphæræ pressione majori aut minori, hi flores solares *Meteorici* vocantur.

Tropicæ eorum, qui mane aperiuntur, & ante vesperam recluduntur quotidie, sed hora explicationis ascendit aut descendit, uti dies accrescit aut decrescit; adeoque observant horas turcicas seu inæquales. Hi flores solares *Tropici* dicuntur.

Æquinoctiales, cum flores solares aperiuntur certa & positiva diei hora, & plerumque etiam determinata quotidie recluduntur. Observant hi horas europæas æquales, atque *Æquinoctiales* audiunt.

- b) *apertionis, reclusionis* hora.

Horologium ejusmodi proposuit in sua Philosophia Bot. Linnæus, ad quosvis etiam minimos naturæ motus & phænomena vigilantissimus: ut excurfans Botanicus absque alio horologio ex florum solo aspectu diei horas pronuntiare noverit.

182. *Duratio*

Floriæ, caduæ, sensiles, perpetuæ.
Flores, ephemeri, tridui, menstrui.
Fructus, præcoces, serotini, annui.

VI. QUALITAS.

183. Qualitates folis sensibus, adeoque exemplis non verbis discuntur.

Odor

fragrans: Flores *croci*, *Cheiranthi*, *Polianthis* (tuberosa vulgo) *Jasmini*, *Lilii*, *Tiliæ*, *Violæ*, *Melissæ*.

ambrosiacus instar ambrae: *Asperula* (matrifylva off.), *Geranium moschatum*.

alliaceus: *Allium sativum*, *Allium cepa*, *Allium schænoprasum* (porrum sativum), *Erysimum alliaria*, *Teucrium scordium*, *Asa fetida*.

aromaticus: *Cinnamomum*, *Laurus*, *Sassafras*, *Camphora*, *Macis*, *Caryophyllus*, *Myristica* (nux), *Acorus* (calamus aromaticus), *Angelica*, *Citrus*.

Virosus; *Fungi*, *Cotula*, *Datura*, *Hyoscyamus*.

hircinus: *Orchis*, *Vulvaria*, *Hieracium fetidum*, *Geranium robertianum*.

teter: *Stachys fetida*, *cotula fetida*, *Opium*, *Cannabis*, *Ebulus*.

184. Sapor

siccus: *Creta*; *Stipticus*: *Fructus immaturi*.

amarus; *Salsus*; *Acris*: *Piper*, *Sinapis*, *aquosus*; *pinguis*; *acidus*; *dulcis*; *viscosus*.

185. Color

a) *constans*; b) *mutabilis*.

autumnalis (Xerampelinus 125.)

186. *Consistentia*

a) *exsucca*; *carnosa*: *Poma*, *Melo*, *Sempervivum*.

Succosa: *bacca plurimæ*, *glutinosa*.

b) *aquosa*; *viridis*, *alba*; *Efula*; *lutea*: *Chelidonium*; *rubra*.

VII. UTILITAS.

187. *Naturalis*

Oeconomia naturæ (conf. Linn. amœn. acad. imprimis, T.

VI. *Politia Naturæ* defend. D. D. Wilke.)

Sympathia vel *antipathia* cum vegetabilium, tum animalium.

Pan mammalium phytiphagorum domesticorum.

Pandora insectorum, dicta, quod mala mixta bonis contineat.

Artificialis

culinaris: radices, olera, fructus.

officinalis: a) simplicia præparata. b) pretium, locus.

medica; Vires, usus.

æconomica: *instrumentalis*; *pastoralis*; *tinctoria*; *culture*: cerealium, medicarum, hortorum, arborum, sepium, pratorum.

APPENDIX.

188. Figuras easdem ab originali petitas, Philosophiæ bot. annexas retinui: meliores, quam auctor ipse dare haud ausus: adjunxi vero easdem, quod figuræ illustrent; nuda verba, abstractaque sæpe nauseam creant.

Tabula XI^{ma} figuras classium systematis V. Linné addidi, ut via tanto facilius redderetur iis, qui idem adoptare velint: quemadmodum olim ille suo systemati & generibus plantarum easdem præfixit.

F. 1. Mon-andria	14. di-dynamia
2. di- —	15. tetra —
3. tri- —	16. mon-adelphia
4. tetr- —	17. di —
5. pent- —	18. poly —
6. hex- —	19. syngenesia
7. hept- —	20. gynandria
8. oct- —	21. mon œcia
9. enne- —	22. di- —
10. dec- —	23. polygamia
11. dodec- —	
12. icos- —	
13. poly- —	

figura 24. repræsentat *Ficus* structuram, seu superficiem internam flocculis innumeris ornatam, quam recentior & accuratior observatio ad classem 23^{ti}am amandavit: quod ii, licet in *Ficu carica* (vulgari) & aliis speciebus calyci carnosio, orificio, ad umbilicum squamis munito, vix patulo inclusi, non illico in conspectum prodeant, nihilofecius calyce dissecto visibiles sint: quod in *Ficu indica*, & aliis idem orificium adeo amplum exiit, ut digitum admittat. (Linn. amœn. ac. T. I. Diff. II. §. VI.)

Claf-

ab
cum
fpen

ut i
cinc
tude
Sco

(i. e.
nos
in a
from
off.
con
(op
(G

luta
fulc
hife
Carn

cavi
caly
(ad

quib
aqu
neis
men
feli
cibu
aut
l. c

bus
tis,
fcus
Tra
inte

min

Classes recensitæ cum suis ordinibus in limine systematis ab auctore ipso iam definitæ habentur : comparando illas cum figuris , clavis intellectui claritatis nihil defuturum spero.

189. Classis 24ta diversas nimium formas obtinet, quam ut in angustas tabulæ cellas cogi possit; harum loco lucidas definitiones ordinum, quos systematici alii pro totidem classibus habent, a Cell. Viris D.D. GLEDITSCH & SCOPOLI mutatas subjungam.

190. FILICES; his Fructificatio est cryptostemonis (i. e. occulta, obscura & sæpius dubia; a fructificatione phænostemoni seu aperta tamen semper quam maxime distincta), in amentis (116.): *Equisetum Arvense* (equiset. off.); in frondibus (24.): *Asplenium scolopendrium* (scolopendria off.), *Asplenium ruta muraria* (ruta mur. off.) explicatis aut contractis; in spicis (97.) distinctis: *ophioglossum vulgatum*, (oph. off.); in foliis radicalibus, vesiculis & peltis (36.). (GLEDITSCH systema plant.)

Frondes his ante explicationem deorsum spiritaliter involutæ. Flores non manifesti, in dorso foliorum propriis in sulcis collocati. Capsula membranacea, annulo cincta, dehiscens, effundens semen unum aut plura (SCOPOLI Flor. Carniol.)

191. MUSCI: f. 136. Fructificatio cryptostemonis intra cavitates folliculorum a. antheriformium (sæpe operculo b & calyptra c tectorum.). (Gled. l. c.): *Polytrichum commune*, (adanthum aureum off.)

Sunt plantæ perennes, foliis a caule distinctis præditæ: quibus viror perpetuus est, calore & siccitate squaleicens, aqua denuo reparabilis; Floribus instructæ masculis & feminis in eadem aut distincta planta minime manifestis; ita tamen ut masculi consent anthera seu capsula membranacea sessili aut pedunculata, ex alis foliorum, aut ramulorum apicibus orta, operculo & calyptra sæpius instructa, vel nuda, aut apice dehiscente, & scobem tenuissimam fundente. (Scop. l. c.)

192. ALGÆ: Fructificatio Cryptostemonis in corporibus granulosis, tuberculis, vesiculis aut peltis varie formatis, atque dispositis. (Gl. l. c.): *Lichen pulmonarius* (muscus pulmon. off.) *Lichen plicatus* (muscus arboreus off.), *Tremella auricula* (auricula Judæ off.) Gleditschio & aliis inter fungos relata.

His Flores apetalis, nudi, non manifesti, masculi & feminei seorsim in eadem aut distincta planta, Vita perennis.

Substantia pulverulenta, lanuginosa, filamentosa, foliacea, gelatinosa, caloris impatiens, aqua intumescens. Semina plurima, sæpius aggregata, minime manifesta. (Scop. l. c.).

193. FUNGI: Fructificatio cryptostemonis aut in superficie & receptaculis, aut intra cava & ipsam substantiam corporum, ab omnibus reliquis totius regni vegetabilis tam habitu peregrino, quam figura omnium facile inconstantissima distinctorum (Gl. l. c.).

Flores nudis oculis non manifesti, apetalis, stamineis, nudi a feminis seorsim in eadem planta positi. Semina non conspicua, plurima. Substantia carnosæ, aphylla, in medicos usus raro recepta, venenata sæpius, suspecta semper. (Scop. l. c.).

D E L I N E A T I O P L A N T Æ.

I. THEORIA.

GENUS Nomen *selectissimum*.

Character naturalis, essentialis, artificialis.

Classis Ordoque *Systematis præstantissimi*.

Ordo naturalis *demonstrandus*.

SPECIES Nomen triviale.

Differentia specifica *demonstranda*: *certissima, brevissima*.

Synonyma ex descriptione *f. figura selecta*; vernacula.

CRITICA Etymologia nominis *generici, specifici*.

Inventor *cum tempore*.

Eruditio Historica, Critica, antiqua.

II. DESCRIPTIO.

RADIX *duratione* annua, biennis, perennis.

figura a. fibrosa, ramosa, fusiformis, præmorsa.

b. repens, articulata, dentata.

c. globosa, tuberosa, fascicularis, palmata.

d. bulbosa granulata.

TRUNCUS *specie* Caulis, Culmus, Scapus, Stipes.

du-

duratione herbaceus, suffruticosus, fruticosus, arboreus.

mensura a. solidus, inanis, fistulosus,
 a. linearis, unguicularis, pollicaris,
 palmaris, spithameus, dodrantalis,
 pedalis, orgyialis.
 (proportio ad folia reliquasque partes.)
 b. crassities ex simili notissimo.

directione a. erectus, strictus, rigidus,
 laxus, obliquus ascendens,
 declinatus, incurvatus, nutans,
 diffusus, procumbens, stoloniferus.
 b. farmentosus, radicans, repens.
 c. geniculatus, flexuosus, scandens.
 volubilis: *sinistrorsum, dextrorsum.*

figura a. teres, femiteres, compressus,
 anceps, 3-10 angulatus,
 acutangulus, obtusangulus.
 b. 3-6 gonus, 3-5 quater.

vestitu nudus, aphyllus, foliatus,
 vaginatus, igamosus, imbricatus.

superficie a. suberosus, rimosus, tunicatus,
 b. lævis, striatus, fulcatus,
 c. glaber, scaber, muricatus,
 tomentosus, villosus, hispida,
 aculeatus, spinosus, urens.

compositione d. stipulatus, membranatus, bulbiferus.
 a. enodis, simplicissimus, simplex, integer.

b. articulatus, prolifer, dichotomus,
 brachiatus.

c. subramosus, ramosus, ramosissimus.

d. virgatus, paniculatus, fastigiatus.

e. patens, divaricatus.

RAMIS a. structura Caulis, Frondis.

b. alternis, distichis, sparsis,
 confertis, oppositis, verticillatis.

c. erectis, coarctatis, divergentibus,
 divaricatis, deflexis, reflexis, re-
 troflexis, fulcratis.

d. altitud. caulis, longis, brevibus,
 patentibus.

FOLIA

determinatione loco radicalia, caulina, ramea,
axillaria, floralia.

numero unicum, duo, tria, pauca, plurima.

situ a. alterna, disticha, bifaria,
fasciculata, bina, terna, quaterna,
quina,
confluentia, approximata, remota.

b. opposita, decussata, stellata.

directione a. erecta, stricta, rigida, adpressa,
patentia, horizont. affurgentia, in-
flexa,
reclinata, recurvata, revoluta, de-
pendentia.

b. obliqua, adversa, verticalia, resu-
pinata.

c. submersa, natantia, radicans.

insertione a. petiolata, peltata.

b. sessilia, adnata, connata, decur-
rentia, amplexicaulia, perfolia-
ta, connata, vaginantia.

structura figura a. subrotunda, orbiculata, ovata, ovalia.
b. oblonga, parabolica, cuneiformia,
spatulata.

c. rotundata, lanceolata, subulata, li-
nearia, acerosa.

angulis integra, 3-sangularia, deltoidea,
rhombea, trapeziformia.

sinibus a. cordata, reniformia, lunata,
sagittata, hastata, panduriformia.

b. fissa, 2-5loba, 2-5fida, 3-5partita,
palmata, lyrata, pinnatifida, sinuata,
laciniata, squarrosa.

marginibus a. integerrima, crenata, serrata, ciliata,
dentata, spinosa, cartilaginea.

b. repanda, lacera, erosa, dædalea.

apice

Ob loco obversè, e. gr. obcordata, obovata, &c.

Sub loco fere, e. gr. subcordata, subovata, &c.

Coadunantur sæpe figuræ ejusdem divisionis, non vero diversæ,

bene lanceolato-ovata, ovato-lanceolata &c.

male lanceolato-acuta, ovato-mucronata.

Index

A. ...
 B. ...
 C. ...
 D. ...
 E. ...
 F. ...
 G. ...
 H. ...
 I. ...
 K. ...
 L. ...
 M. ...
 N. ...
 O. ...
 P. ...
 Q. ...
 R. ...
 S. ...
 T. ...
 U. ...
 V. ...
 W. ...
 X. ...
 Y. ...
 Z. ...

In der ...
 ...
 ...
 ...

- apice* a. obtusa, emarginata, retusa, præmorsa, truncata.
 b. acuta, acuminata, cuspidata, mucronata, cirrhosa.
- superficie* a. pagina: superiore, inferiore, nuda, glabra, nitida, lucida, colorata.
 b. nervosa: trinervia, &c. triplinervia, enervia, lineata, striata, fulcata.
 c. venosa, rugosa, bullata, lacunosa, avenia.
 d. punctata, papillofa, papulosa, viscida.
 e. villosa, toment. fericea, lanata, barbata, pilosa, scabra, hispida, aculeata, strigosa.
- Expansione* plana, canaliculata, concava, convexa, cucullata, plicata, undata, crispa.
- Substantia* a. membranacea, scariosa, gibba, teretia, depressa, compressa, carinata.
 b. compacta, tubulosa, pulposa, carnosa.
 c. triquetra, ancipitia, lingulata, ensiformia, subulata, acinaciformia, dolabriformia.
- mensura* brevissima, longissima respectu ad caulem articulose.
- duratione* decidua, caduca, persistentia, perennia, sempervirentia.

Compositione *Composita* articulata, conjugata.

Digitata: binata, ternata, quinata, Pedata.

Pinnata: bijuga, trijuga, quadrijuga, &c. cum impari, abrupte, cirrhosa.

Foliolis oppositis, alternis, interruptis, decursivis.

Decomposita bigemina, biternata, bipinnata,

Supradecomposita tergemina, triternata, tripinnata.

FULCRA: Petiolus, Stipulæ, Cirrus, Pubes, Arma, Bractea, Pedunculus.

PETIOLUS *figura* linearis, alatus, clavatus. membranaceus, teres, semiteres, triquetra, canaliculatus.

magnit. brevissimus, brevis, mediocris, longus, longissimus.

insert. infertus, adnatus, decurrens, amplexicaulis, vaginans, appendiculatus.

direct. erectus, patens, asurgens, recurvatus.

superf. glaber, aculeatus, nudus, articulatus, spinosus.

- STIPULÆ** a. geminæ, solitariae, nullæ.
 b. laterales, extrafoliac. intrafoliac. oppositifoliae.
 c. caducæ, deciduæ, persistentes, spinescentes.
 d. sessiles, adnatæ, decurrentes, vaginantes.
 e. subulatae, lanceolatae, sagittatae, lunatae.
 f. erectæ, patentes, reflexæ.
 g. integerrimæ, serratæ, ciliatæ, dentatæ, fissæ.
 h. brevissimæ, mediocres, longæ.
- CIRRHUS** a. axillaris, foliarius, petiolaris, peduncularis.
 b. simplicis, trifidus, multifidus.
 c. convolutus, revolutus.
- PUBES** a. pili, lana, barba, tomentum, strigæ.
 b. setæ, simplices, hamosæ, ramosæ, plumatæ, stellatæ.
 c. hami, glochides.
 d. Glandulæ, Utriculi.
 foliaceæ, petiolares, pedunculares, stipulares.
 e. viscositas, glutinositas.
- ARMA** a. *Aculei* recti, incurvi, recurvi.
 b. *Furcæ* bifidæ, trifidæ.
 c. *Spinæ* terminales, axillares, calycinae, foliaries, simplices, divisæ.
 d. *Stimuli* pungentes, urentes.
- BRACTEÆ** a. coloratæ, caducæ, deciduæ, persistentes.
 b. una, duæ, plures.
 c. *Coma*.
 d. Foliorum *cætera addenda*.
- PEDUNCULUS** partialis (a-e), communis, Pedicellus.
 a. *loco* radicalis, caulinus, rameus, petiolaris, cirrhiferus, terminalis, axillaris, oppositifol. lateriflorus, interfoliaceus, suprafol.
 b. *situ* alternus, sparsus, oppositus, verticillatus.
 c. *numero* foliarius, geminatus, umbellula *sessilis*.
 d. *directione* adpressus, erectus, patens, cernuus, resupinatus, declinatus, nutans, flaccidus, ascendens.
 pendulus, iriectus, flexuosus, retrofractus.
 e. *mensura* brevis, brevissimus, longus, longissimus
 f. *multiflorus*, uniflorus, biflorus, triflorus, &c. multiflorus.

g. *stru-*

- g. *structura* teres, triqueter, tetragonus,
filiformis, attenuatus, clavatus, incrassatus,
nudus, squamosus, foliatus, bracteatus,
geniculatus, articulatus.

INFLORESCENTIA

Flores terminales, laterales, sparsi.

sessiles, pedunculati,
unicus, solitarius, terni &c. copiosi,
erecti, cernui, nutantes,
verticales, horizontales.

- a. VERTICILLUS a. sessilis, pedunculatus.
b. nudus, involucratuS, bracteatus.
c. confertus, diutans.
- b. CAPITULUM a. subrotundum, globosum, dimidiat.
b. foliosum, nudum. Fasciculus.
- c. SPICA a. simplex, compos. spicillis, glomerat.
b. ovata, ventricosa, cylind. inter-
rupta.
c. imbricata, articulata, ramosa.
linearis, ciliata, foliacea, comosa.
- d. CORYMBUS simplex, compositus.
- e. THYRSUS nudus, foliatus.
- f. RACEMUS a. simplex, compositus.
b. unilateralis, pedatus, conjugatus.
c. erectus, laxus, dependens.
d. nudus, foliatus.
- g. PANICULA Trunci structura.

FRUCTIFICATIO ex numero, figura, proportione, situ,
partium.

Simplex. Composita ex Flosculis.

CALYX Perianthium fructificationis, floris, fructus.

- Proprium a. monophyllum, polyphyllum.
b. 2-5fidum, 2-5 partitum, integrum.
c. tubulosum, patens, reflexum,
inflatum.
d. abbreviatum, longum, longitudo
tubi.
e. obtusum, acutum, spinosum, acu-
leatum.

Commune imbricatum, squarrosum, calycu-
laturum.

- Involu- a. uniuersale, partiale, proprium.
srum b. monophyllum, polyphyllum.

- Gluna* a. uniflora, 2-multiflora.
b. univalvis, bivalvis, multivalvis.
c. colorata, glabra, hispida.
- Arista* a. mutica, terminalis, dorsalis.
b. recta, tortilis, geniculata, recurvata.
- Amentum* squamosum, nudum.
- Spatha* univalvis, bivalvis, dimidiata.
- Calyptra* recta, obliqua.
- Volva* approximata, remotissima.
- COROLLA** *Petali* a. Tubus f. Ungues, Limbus f. Laminæ.
b. monopetala, 2-6-polypetala.
c. regularis, irregularis, inæqualis.
d. globosa, campanul. infundibuliform.
e. rotata, hypocrateriformis.
ringens, perforata: labio superiore & inferiore.
cruciata, concava, patens.
Papilionacea: vexillo, alis, carina.
e. Composita: ligulata, tubulosa, radiata.
f. Color.
- Nectarium* proprium, petalinum.
- STAMINA** *Filamenta* numero, figura, insertione: æqualia, inæqualia, connata.
- Antheræ* distinctæ, connatæ: laterales.
loculi, apertura.
- Pollen* figura.
- PISTILLUM** *Germen* superum, inferum.
- Stylus* numero, proportionem, divisionem, figura.
- Stigma* numero, figura.
- PERICARPIUM** *Capsula*: valvulæ, loculamenta, dissepimenta.
bicapularis &c. bilocularis &c. trilocca.
- Siliqua* figura, compressa, torulosa, articulata.
Dissepimentum parallelum, transversum.
- Legumen* figura, articulata, 1 2 locularis.
- Folliculus* univalvis, bivalvis, figura.
- Drupa* succulenta, sicca.
- Pomum* figura, loculamenta.
- Bacca* monosperma &c. nidulantia semina.
- Strobilus* figura totius, squamarum.
- SEMEN** numero, figura, loculis, superficie, consistentia.
Hilum, Corculum.

Corona: Pappus: stipitatus, capillaris, plumosus, cauda, hamus, calyculus.

Nux unilocularis, bilocularis &c.

Arillus cartilagineus, succulentus.

RECEPTACULUM fructificationis, floris, fructus.

Commune a. nudum, punctatum, pilosum, paleaceum.

b. planum, convexum, conicum, subulatum.

Compositus flos.

Aggregatus flos.

Umbella a. simplex, composita ex *Universali Par-tialique*, prolifera.

b. concava, fastigiata, convexa.

c. erecta, nutans.

Cyma nuda, bracteata.

Spadix a. uniflorus, multiflorus.

b. simplex, ramosus.

III. H A B I T U S.

GEMMATIO *Bulbus* solidus, tunicatus, squamatus, caulinus. *origine* petiolaris, stipularis, corticalis. *contento* foliaris, floralis, communis.

VERNATIO conduplicata, convoluta, involuta, revoluta, imbricata, equitans, obvoluta, plicata, reclinata, inclinata, circinalis.

ÆSTIVATIO convoluta, imbricata, conduplicata, valvata, inæqualvis.

SOMNUS connivens, involvens, circumseprens, muniens, conduplicans, includens, divergens, dependens, invertens, imbricans.

TORSIO a. conformis, difformis.
b. dextra, sinistra, reciproca.
c. resupinata, circinalis.

VARIATIO coloris, magnitudinis, pubescentiæ, ætatis.

Externa: plicata, fasciata.
latifolia, tenuifolia, crispa.
mutica.

Interna: a. mutilata, grandiflora.
b. multiplicata, plena, prolifera.
c. vivipara, bulbigeræ.

SPONSALIA Mas, Femina, Androgyna, Hermaphrodita.
Generationis *myseria*.

SEMINATIO *Seminis* cauda, ala, pappus,
hamuli, gluten, curvatio.
Pericarpii baccatio, inflatio, viscositas, el-
ficitas, *structura*.

PLACENTATIO Dicotyledonis, Acotyledonis, Polycotyledonis.

IV. L O C U S.

CLIMA boreale, orientale, occidentale,
mediterraneum, australe, indicum, alpinum.

SOLUM marinum, lacustre, maritimum, littorale,
palustre, inundatum, uliginosum,
cespitosum, alpinum,
nemorosum, sylvaticum, arvense,
pratense, campestre, montanum,
ruderales, cultum.

TERRA Humus, Argilla, Creta, Arena,
Parasitica.

V. T E M P U S.

GERMINATIO dierum, mensium, annuum, bienne.

FRONDESCENTIA *Vernatio* præcox, æqualis, serotina.
Autumnatio. præcox, lenta, cunctanea.

CALENDARIUM 1. Germinat. Frondescentiæ, Florescentiæ.

2. Grossificationis, Maturationis, Messis.

3. Exfoliationis, Defoliationis, Congelationis.

4. Brumalis, Glacialis, Regelationis.

HOROLOGIUM a. Vigiliæ meteoricæ, tropicæ, æquinoc-
tiales.

b. apertionis, reclusionis.

DURATIO *Plantæ* caducæ, sensiles, perpetuæ.

Flores ephemeri, tridui, menstrui.

Fructus præcoces, serotini, annui.

VI. Q U A L I T A S.

- ODOR inodorus, fragrans, ambrosiacus, alliaceus,
aromaticus, virosus, hircinus, teter.
- SAPOR ficcus, stipticus, amarus, salus, acris,
aquosus, pinguis, acidus, dulcis, viscosus.
- COLOR a. hyalinus, albus, cinereus, niger,
luteus, ruber, cæruleus, viridis.
b. mutabilis, autumnalis.
- CONSISTENTIA a. exsucca, carnosa, succosa, glutinosa.
b. aquosa, viridis, alba, lutea, rubra.

VII. U T I L I T A S.

- NATURALIS *Oeconomia naturæ*,
sympathia l. antipathia.
Pan mammalium phytiphagorum domesticorum,
Pandora insectorum.
- ARTIFICIALIS *Culinaris*: Radices, Olera, Fructus.
Officinalis a. simplicia, præparata.
b. pretium, locus.
Medica: Vires, Vifus.
Oeconomica instrumentalis.
pastoralis
tinctoria
cultura: cerealium, medicarum,
hortorum, arborum,
sepium, pratorum.

T H E S E S.

I. Systema genuinum est, quod fructificationi (104.) superstructum est.

II. Facies (165.) occulte consuli potest, ne genus artificiale levi de causa fingatur, (Linn. F. B. aph. 168.).

III. Faciei plantarum adeo adhærere, ut rite assumpta fructificationis principia deponantur, est stultitiam sapientiæ loco quærere (id. ib. aph. 209.)

IV. Hinc : Sexus consideratio Botanico maxime est necessaria. (id. conclus. V. ex F. B.)

V. Constantia Naturæ in *minimis* vicit clamores inconcinnos multorum contra characteres a partibus *minutis* desumptos, demonstrant id hodierni Systematici.

VI. Nomenclaturæ reformatio etiam post Tournefortium adeo necessaria fuit, ut Botanice ad illam, qua hodie conspicitur, perfectionem nunquam sine ea evehi potuisset. Ergo *male* mala, & *inique* iniqua proclamatur (conf. crit. bot. Linn.)

VII. Systema genuinum (I.) quodvis bonum, & usui est.

VIII. Optimum tamen illud, quod Exceptiones, nulli evitabiles, singulas loco, quem ex delinquente sua indole possunt, indigitat; tum debitum locum, qui ratione characteris generici illi competit, assignat. v. c. *Lepidium ruderale* Linnæi Tournefortio propter florem apetalum inter apetalas numerandum, adjecta simul classe *Cruciatarum*, ad quam jure siliquæ referri debet. Sic inquirendi labor Tironi maximopere facilitatur; si in speciem generis sibi prorsus ignoti, quæ exceptionem admittit, incidat; tædium ipsi inde oriundum præcavetur; ut in suo progressu lætus pergat.

IX. Necessitatem Historiæ Naturalis catholicam societatum academ. in Europa & studium & Zelus, & quotidiana inventa satis probant.

X.

X. Vis specifica corticis peruviani in febribus &c. non dependet ab ejus qualitate adstringente, docet id citissima illius actio, substitutorum adstringentium aliorum inefficacia aut omnino noxa; vis in strictis, laxisque corporibus eadem.

XI. Vis specifica medicamentorum non dependet a qualitate sensibili, sed a principio, quod hactenus ignoratur. Si qua tamen congenerum species virtute quadam specifica celebris sit, tunc & ex iis alia inquilina qualitatibus suis in quacunque sui parte proxime accedens sapienter in eundem scopum tentatur. *Polygala nostras amara* (non vulgaris) exemplo est, foliis non radice potens (Cel. Jacquin Enumer. Stirp. austr. obs. 60.)

XII. ☩ hæmorrhoidibus cæcis alvo dura stipatis (Werlhof. obs. de febr. Sect. III. §. VI. b. p. 97.) multis aliis secundum artem frustra tentatis, jam per $\frac{3}{4}$ anni usu continuo incomparabili, constantique solatio fuit. Nullus in dosi scrupulus, parvum cochleare coffee florum semel aut bis sumptum de die suffecit. Probabile est, aliis æque ac mihi idem solamen promittere: posteaquam Sydenhamus pillulas cum sulphure, Pharmacopœa londinensis trohiscos acceptissimos e ☩re, Pharmacopœa pauperum edinburg. electuarium hæmorrhoidale, belle concinnata exhibuere. Veritates materiæ medicæ observationibus confirmantur, quas cum ☩re instituere conditio mea nondum permittit in aliis.

I N D E X

PLANTARUM OFFICINALIUM CUM FLORESCENTIA

P R O

TIRONIS, MANUDUCTORE CARENTIS, EXERCITIO.

<p>Literæ majusculæ nomen genericum, minusculæ — triviale, cursivæ — officinale, numerus classem systematis Linnæani notat.</p> <p style="text-align: center;">APRILIS.</p> <p>ANEMONE hepatica, <i>Hepat.</i> 13. — — pulsatilla. <i>Pulsf.</i> ASARUM europæum. <i>Asf.</i> 11. CORNUS mascula. <i>Cornus</i> (Vienn. Diendl.) 4. GLECHOMA hederacea. <i>Hedera terrestris.</i> 14. LEONTODON taraxacum. <i>Tarax.</i> OXALIS acetosella. <i>Acetosell.</i> 10. PARIS quadrifolia. <i>Paris.</i> 8. POLYPODIUM vulgare. <i>Polyp.</i> 24. PRUNUS cerasus. <i>Cerasf.</i> 12. — — domestica. <i>Prunus.</i> PULMONARIA officinalis. <i>Palm.</i> 5. PYRUS communis. <i>Pyrus.</i> 12. — — malus. <i>Malus.</i> RANUNCULUS ficaria. <i>Fic.</i> 13. RIBES rubrum. <i>Ribes</i> 5. SYMPHYTUM officinale. <i>Symph.</i> 5. TUSSILAGO farfara. <i>Tussil.</i> 19. — — petasites. <i>Petasf.</i> VINCA minor. <i>Vinca per- vinca.</i> 5. VIOLA odorata. <i>Viola.</i> 19.</p>	<p style="text-align: center;">MAJUS.</p> <p>ÆSCULUS hippocastanum. <i>Hippocast.</i> 7. AJUGA reptans. <i>Bugula,</i> <i>Consolida media.</i> 14. AQUILEGIA vulgaris. <i>Aquil.</i> 13. ARISTOLOCHIA clematis. <i>Clematitis</i> (Vienn. <i>Wolfskraut</i>) 20. ASARUM. (april.) ASPERULA odorata. <i>Ma- trisylya.</i> 4. BERBERIS vulgaris. <i>Berb.</i> 6. BORRAGO officinalis. <i>Borr.</i> 5. BRYONIA alba. <i>Bryonia</i> 21. CARUM carvi. <i>Carvi.</i> 5. CONVALLARIA majalis. <i>Li- lium convallium.</i> 6. CORNUS. (april.) ERYSIMUM alliaria. <i>Alliar.</i> 15. EUPHORBIA esula. <i>Esula.</i> 11. FRAGARIA vesca. <i>Fragar.</i> 12. GERANIUM robertianum. <i>Ger. rob.</i> 16. GLECHOMA. (april.) GNAPHALIUM dioicum. <i>Gn.</i> 19. HIERACIUM auricula. <i>Au- ricula muris, Pilsella.</i> 19. IRIS germanica. <i>Iris flo- rentina.</i> 3. — — pseudacorus. <i>Iris no- stras, Iris palustris lutea, acorus palu- stris.</i></p>
---	--

LAMIUM album & purpureum. <i>Lam. alb. & purp.</i> (Weiße und rothe todte Nesseln.)		IUNIUS.	
LEONTODON tar. (april.)		ÆSCULUS. (april.)	
LITHOSPERMUM officinale. <i>Milium Solis, Lithosp.</i>	14.	AJUGA. (maj.)	
MATRICARIA chamomilla. <i>Chamomilla.</i>		ALCHEMILLA vulgaris. <i>Alch.</i>	4.
MENYANTHES trifoliata. <i>Trifolium fibrinum.</i>	19.	ALLIUM sativum. <i>Allium</i>	6.
OPHIOGLOSSUM vulgatum. <i>Ophiogl. (Natterzünglein)</i>		— cepa. <i>Cepa</i>	6.
ORCHIS bifolia. <i>Satyrium.</i>	20.	5. AQUILEGIA. (maj.)	
PARIS (Einbeer, Wolfsbeer) (april.)		ASPARAGUS officinalis. <i>Aspar.</i>	6.
PEDICULARIS palustris. <i>Ped.</i>	14.	ASPERULA. (maj.)	
POLYGALA vulgaris (non amara) <i>Polyg. nostras.</i>		5. ATROPA belladonna. <i>Bellad.</i>	5.
POTENTILLA anserina. <i>Anserin.</i>	12.	BERBERIS. (maj.)	
PRUNUS. (april.)		BORRAGO. —	
— spinosa. <i>Acacia nostras.</i>	24.	BRYONIA. —	
PULMONARIA. (april.)		20. CARUM. —	
QUERCUS robur. <i>Quercus.</i>	21.	CHEIRANTHUS cheiri. <i>Cheiri.</i>	15.
RANUNCULUS. (april.)		CHRYSANthemum leucanthemum. <i>Bellis major.</i>	19.
RIBES —		17. COCHLEARIA armoracia. <i>Raphanus rusticanus,</i>	
ROSA canina. <i>Rosa cynobatos.</i>	12.	Armoracia.	15.
ROSMARINUS officinalis. <i>Rosm.</i>		CONIVM maculatum. <i>Cicut. Cl. Stoerk.</i>	5.
RUBUS fruticosus. <i>Rubus nigra.</i>	12.	CORIANDRUM sativum. <i>Cor.</i>	5.
RUMEX acetosa. <i>Acetosa.</i>		DAUCUS carota. <i>Daucus</i>	5.
SAMBUCUS nigra. <i>Samb.</i>	5.	21. DICTAMNUS albus. <i>Dict. alb. Fraxinella</i>	10.
SANICULA europæa. <i>Sanic.</i>		EUPHORBIA (maj.)	
SCANDIX cerefolium. <i>Chærefolium, chærophillum.</i>	12.	FRAGARIA —	
SYMPHYTUM. (april.)		12. GERANIUM —	
VACCINIUM myrtillus. <i>Myrtillus.</i>	6.	GEUM urbanum. <i>Caryophyllat.</i>	12.
VINCA. (april.)	5.	2. GLECHOMA. (april.)	
		HYPERICUM perforatum. <i>Hyperic.</i>	13.
		6. IMPERATORIA ostruthium. <i>Imp.</i>	5.
		5. IRIS. (maj.)	
		LAMIUM. —	
		5. LEONTODON. (april.)	
		LITHOSPERMUM. (maj.)	
		MATRICARIA. —	
		8. NYMPHÆA alba. <i>Nymph.</i>	13.
		ORCHIS. (maj.)	

PAPAVER rhæas. <i>Rhæas, papaver erraticum.</i>	13.	CHENOPODIUM vulvaria. <i>Vulvaria, atriplex fastida.</i>	5.
PHYSALIS alkekengi. <i>Alkek.</i>	5.	CLEMATIS vitalba. <i>Clematis.</i>	13.
POLYGALA. (maj.)		COCHLEARIA. (jun.)	
POLYGONUM fagopyrum. <i>Fagop.</i>		CONIUM. ———	
——— bistorta. <i>Bist.</i>		8. CORIANDR. ———	
POTENTILLA anserina. (maj.)		DAUCUS. ———	
——— reptans. <i>Pentaphyllum.</i>	12.	EUPHORBIA. (maj.)	
ROSA. (maj.)		EUPHRASIA officinalis.	14
SALVIA officinalis. <i>Salv. hortens.</i>		FRAGARIA. (maj.)	
——— sylvestris <i>Salv. sylv.</i>		GERANIUM. ———	
SEDUM album. <i>Sed. alb.</i>	10.	2. GRATIOLA officinalis. <i>Grat.</i>	2.
——— acre. <i>Sed. flavum.</i>		HERACLEUM spondylium. <i>Branca Ursina.</i>	5.
SINAPIS arvensis. <i>Sinapi.</i>	15.	HIERACIUM. (maj.)	
SOLANUM dulcamara. <i>Dulcam.</i>		5. HUMULUS lupulus. <i>Lup.</i>	22.
SPIRÆA filipendula. <i>Filip.</i>	12.	INULA helenium. <i>Enula</i>	19.
SYMPHYTUM. (april.)		(in hortis.)	
TILIA europæa. <i>Tilia.</i>	13.	LAMIUM. (maj.)	
VALERIANA officinalis. <i>Valer.</i>		LITHOSPERMUM. ———	
VITIS vinifera. <i>Vitis.</i>		3. MATRICARIA. ———	
		NYPHÆA. (jun.)	
		3. ORIGANUM vulgare. <i>Orig.</i>	14.
		5. POLYPODIUM filixmas. <i>F. m.</i>	24.
		——— filix femina. <i>F. f.</i>	24.
		POTENTILLA anserina. (maj.)	
		——— reptans. (jun.)	
		SANGUISORBA officinalis.	
		19. <i>Sang.</i>	4.
ACHILLEA millefolium. <i>Millef.</i>	19.	SCABIOSA succisa. <i>Scabiosa.</i>	4.
ACONITUM napellus. <i>Aconit.</i>	13.	SEDUM. (jun.)	
(in hortis.)		SEMPERVIVUM tectorum. <i>Semperviv. Sedum majus. II.</i>	
ALLIUM. (jun.)		TANACETUM vulgare. <i>Tan.</i>	19.
ARCTIUM lappa. <i>Bardana.</i>	19.	TEUCRIUM scordium. <i>Scord.</i>	14.
ARTEMISIA absinthium. <i>Ab-sinth.</i>	19.	——— chamædrys. <i>Chamædr.</i>	14.
——— pontica. <i>Ab-sinth. pont.</i>		TILIA (jun.)	
——— vulgaris. <i>Artemisia.</i>		VALERIANA ———	
ATHALANTA meum. <i>Meum.</i>	5.	VERBENA officinalis. <i>Verb.</i>	2.
BETONICA officinalis. <i>Beton.</i>	14.	XANTHIUM strumarium. <i>Xanthium, Bardana mi-</i>	
CANNABIS sativa. <i>Cann.</i>	22.	<i>nor.</i>	21.
CARLINA acaulis. <i>Carlina, Cardopatia.</i>	19.		

AUGUSTUS.

ACHILLEA. (jul.)
 ACONITUM ———
 ARCTIUM ———
 ARTEMISIA ———
 BETONICA ———
 CARLINA ———
 CHENOPODIUM ———
 CLEMATIS ———
 ERICA vulgaris Er. (heyden) 8.
 EUPHORBIA (maj.)
 EUPHRASIA. (jul.)
 GRATIOLA ———
 HUMULUS ———
 INULA ———
 LEONTODON. (april.)
 MATRICARIA (maj.)
 POTENTILLA anserina. (maj.)
 SANGUISORBA (jul.)
 SCABIOSA. ———
 SEDUM telephium. *Teleph.* 10.
 SOLIDAGO virgaurea. 19.
 Virga aurea.
 TANACETUM (jul.)

SEPTEMBER.

GRATIOLA (jul.)
 LEONTODON (april.)
 VERBENA (jul.)

DECEMBER.

HELLEBORUS niger. *Hell. n.* 13.

Secundum anni Tempora,

V E R.

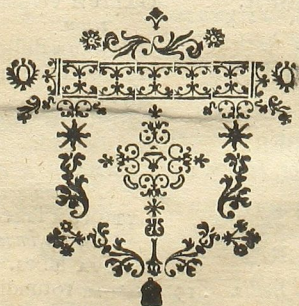
BELLIS perennis. *Bellis.* 19'
 BORRAGO officinalis. *Borr.* 5.
 BRYONIA alba. *By.* 21.
 PRIMULA veris. *Paraly-*
 fis. 5.
 THLASPI bursa pastoris. *Bur-*
 sa pastoris. 15.

Æ S T A S.

AGRIMONIA eupatoria. *Agr. II.*
 ALTHEA officinalis. *Alth.* 16.
 ANAGALLIS arvensis. *Ana-*
 gallis mas & femina,
 seu phœnicio & caruleo
 flore. 5.
 ANCHUSA officin. *Buglossum.* 5.
 AVENA sativa. *Avena.* 3.
 BALLOTA nigra. *Marru-*
 bium nigrum. 14.
 BELLIS. (ver.)
 DATURA stramonium. *Stram.* 5.
 DELPHINIUM consolida.
 Consolida, Calcatripa. 13.
 DIANTHUS caryophyllus.
 Tunica flos, caryophyl-
 lus. 10.
 DIGITALIS purpurea. *Dig.* 14.
 ERYNGIUM campestre.
 Eryng. 5.
 ERYSIMUM officinale. *Eryf.* 15.
 EUPHORBIA lathyrus. *Ca-*
 taputia minor. 11.
 FUMARIA officinalis. *Fum.* 17.
 GALIUM verum. *Galium lu-*
 teum. 4.
 HORDEUM distichum. *Hord.* 3.
 HYOSCYAMUS niger. *Hyosc.* 5.
 ERVUM lens. *Lens.* 17.
 LEONURUS cardiaca. *Card.* 14.
 LINUM catharticum. *L. Cath.* 5.
 LYSIMACHIA nummularia.
 Nummularia. 5.
 LYTHRUM falicaria. *Salica-*
 ria Lyfimachia. 11.
 MALVA alcea. *Alcea.* 16.
 —— rotundifolia. *Mal-*
 va sylvestris folio
 subrotundo caule re-
 penite (C. B. Pin. 314.)
 —— sylvetris. *Malva*
 sylvestris recta. (Cor-
 di hist. 114.)

MERCURIALIS annua. <i>Merc.</i> 22.	THLASPI (ver.)	
NEPETA cataria. <i>Nepeta</i> ,	TORMENTILLA erecta.	
<i>Mentha cataria.</i>	<i>Torm.</i>	12.
ONONIS spinosa. <i>On.</i>	TRITICUM hybernum. <i>Trit.</i>	3.
PARIETARIA officinalis.	— repens. <i>Radix graminis.</i>	
<i>Par.</i>	23. URTICA dioica. <i>Urt. major.</i>	21.
PHASEOLUS vulgaris. <i>Phaf.</i>	— urens. <i>Urt. minor.</i>	
PISUM sativum. <i>Pisum.</i>	14. VERBASCUM thapsus. <i>Verb.</i>	5.
POLYGALA amara. <i>Polyg. am.</i>	17. VERONICA beccabunga.	
— aviculare. <i>Centum-</i>	<i>Becc.</i>	2.
<i>nodia.</i>	— officinalis. <i>Veron.</i>	
PRUNELLA vulgaris. <i>Pr.</i>	14.	
SALVIA sylvestris. <i>Salv. sylv.</i>	VICIA faba. <i>Faba.</i>	17.
SAPONARIA officinalis. <i>Sap. io.</i>	— sativa. <i>Vicia,</i>	
SCROPHULARIA nodosa.		
<i>Scroph.</i>	14. COLCHICUM autumnale.	
— aquatica. <i>Scroph. aq.</i>	<i>Colch.</i>	6.
SECALE cereale. <i>Secale.</i>	3. CYCLAMEN europæum. <i>Cycl.</i>	5.
SOLANUM nigrum. <i>Sol.</i>	5. MERCURIALIS. (æst.)	
TEUCRIUM chamæpithys.	HEDERA helix. <i>Hedera ar-</i>	
<i>Cham.</i>	14. <i>bovea,</i>	5.

AUTUMNUS.

C O N T E N T A

N U M E R U S N U M E R U M N O T A T .

<p>A.
 <i>Abbruiatum</i> perianth. 109.
 <i>Abortiens</i> flos vid. <i>masculus</i>.
 <i>Abruptum pinnatum</i> fol. 59.
 <i>Acaulis</i> herba, cui caulis deest & flos immediate radici infidet.
 <i>Acerosum</i> fol. 40.
 <i>Acinaciforme</i> fol. 56.
 <i>Acotyledones</i> 174.
 <i>Aeris</i> fapor 184.
 <i>Aculeatus</i> caulis 19. fol. 52.
 perianthium 110. petiolus 67.
 <i>Aculeus</i> 84.
 <i>Acuminatum</i> fol. 47.
 <i>Acute crenatum</i> fol. 44.
 <i>Acutum</i> fol. 47. perianth. 110.
 <i>Adanum</i> fol. 37. petiolus 65.
 stipulæ 71.
 <i>Ascendens</i> pedunculus 91. truncus 11.
 <i>Adversum</i> fol. 34.
 <i>Æqualis</i> caulis 21. filamentum 130. stylus ad stamina 136.
 <i>Æquinoctiales</i> solares flores, & vigiliæ 181.
 <i>Æstivatio</i> 168.
 <i>Aggregatus</i> flos 158; Knautii, vid. <i>compositus</i> flos.
 <i>Agreste</i> solum 175.
 <i>Alæ</i> corollæ papilionaceæ 123.
 seminum 173.
 <i>Alatus</i> caulis 20. petiolus 63.
 siliqua (marginata aliis), si margine tenui latiusculo aucta sit.
 <i>Albus</i> color 125.
 <i>Algæ</i> 192.
 <i>Alliacus</i> odor 183.
 <i>Alpinum</i> solum 176.</p> | <p><i>Alterna</i> filamenta calyci 129.
 folia 31. pedunculi 89. rami 25.
 <i>Alterne s.</i>
 <i>Alternatim</i> } pinnatum fol. 59.
 <i>Altitudo</i> loci 175.
 <i>Ambrosiacus</i> odor 183.
 <i>Amentum</i> 116.
 <i>Amplexicaule</i> fol. 37. petiol. 65.
 <i>Anceps</i> caulis 14. fol. 56.
 <i>Androgyna</i> planta 172.
 <i>Angiosperma</i> planta 149.
 <i>Angulatus</i> caulis 14. stigma 138.
 stylus 135.
 <i>Annua</i> radix 2.
 <i>Anomalus</i> flos Tournef., vid. <i>irregularis</i>.
 <i>Anthera</i> 131.
 <i>Apertura</i> antheræ 131.
 <i>Apetalus</i> flos, cui corolla deest.
 <i>Apex</i> Raj., Tournef. Rivin; vid. <i>anthera</i>.
 <i>Aphyllus</i> caulis 16.
 <i>Appendiculatus</i> petiol. 65.
 <i>Appressum</i> fol. 33. pedunc. 91.
 <i>Approximata</i> fol. 31. volva 119.
 <i>Aqueus</i> color <i>hyal.</i> 125.
 <i>Arboreus</i> truncus 9.
 <i>Avena</i> 177.
 <i>Argilla</i> 177.
 <i>Arillus</i> 149.
 <i>Arista</i> 115. feminis 154.
 <i>Aristatus</i> pappus 153.
 <i>Arma</i> 84.
 <i>Aromaticus</i> odor 183.
 <i>Arrectum</i> fol. 33.
 <i>Articulate pinnatum</i> fol. 59.
 <i>Articulata</i> arista 115. caulis 22.
 fol. 59. legumen 142. pe-</p> |
|--|--|

pedun-

C O N T E N T A.

- pedunc. 93. petiolus 67. filii qua 140. spica 99.
- Articulus* 22.
- Arvense* solum 176.
- Affurgens* fol. 33. petiol. 66.
- Ater* color 125.
- Attenuatus* pedunculus 93.
- Auctus* calyx, vid. *calyculatus*.
- Avenium* fol. 50.
- Aura* *feminalis* 132.
- Auratum* fol. vid. *hastatum*.
- Autumnatio* frondeſcentiæ 179.
- Axilla* 29.
- Axillaris* cirrhus 76. fol. 29. pedunc. 88. ſpina 85.
- B.
- Bacca* 146.
- Barba* 79. corollæ Rivini eſt labium inferius corollæ *ringentis*.
- Barbatus* flos Rivin. vid. *ringens* fol. 52. ſtigma 138.
- Barometrum* *altimetrum* 175.
- Bifaria* fol. 31.
- Bifidus* cirrhus 77. corolla 121. fol. 43. furcæ 84. perianthium 107. ſtylus 136.
- Biflora* gluma 114.
- Biginatum* f. } fol. 60.
- Bigeminum* }
- Bijugum* fol. 59.
- Bilabiata* coroll. vid. *ringens*.
- Bilobum* fol. 43.
- Bilocularis* anthera 131. bacca 146. legumen 142. pericarp. 139. ſemen 151.
- Binatum* fol. 59.
- Bini* flores 94. fol. 31.
- Bipartita* corolla 121. fol. 43. perianth. 107.
- Bipinnatum* fol. 60.
- Biternatum* fol. 60.
- Bivalvis* folliculus 143. gluma 114. ſpatha 117.
- Brachiatus* caulis 22.
- Bractea* 87.
- Bracteata* cyma 163. pedunc. 93. verticillus 95.
- Breves* rami 27.
- Breviſſimæ* ſtipulæ 75. ſtylus 136.
- Bulbifer* caulis 20.
- Bulboſa* radix 6.
- Bulbus* 166.
- Bullatum* fol. 50.
- C.
- Caducæ* bractæ 87. fol. 58. ſtipulæ 70.
- Cæruleo*purpureus color *purpur.* 125.
- Cæruleus* color 125.
- Cæſius* color *virid.* 125.
- Calcar* corollæ eſt ejuſdem baſis productio coniformis (nectarifera).
- Calendarium.* 180.
- Calix* Tournef. eſt perianthium Linn.
- Calloſum* ſemen 152.
- Calycineæ* ſpinæ 85.
- Calyculatus* calyx ſ. perianth. III.
- Calyculus* ſeminis 154.
- Calyptra* muſci 118. ſeminis vid. *arillus*.
- Calyx* 105. Calycem abire in fructum Tournef. 134.
- Campanulata* corolla 123.
- Campeſtræ* ſolum 176.
- Canaliculatum* fol. 53. petiol. 63. ſtigma 138.
- Capillare* filamentum 128. pappus 153. ſtylus 135.

C O N T E N T A.

- Capitatum stigma* 138. flos Raj. *Coma* 87.
 vid. *compositus* flos. — *Communis* gemma 166. pedunc.
Capitulum 96. 88. periauthium 111. recep-
Capsula 139. staminis Malpigh. tac. 155.
 vid. *anthera*.
Carina, papilionaceæ corollæ *Comosa* spica 99.
 123. *Compactum* fol. 55.
Carinatum fol. 54. *Completus* flos vaill. est flos
Carnosum fol. 55. corolla & calyce instructus,
Cartilagineum fol. 44. *Composita* corolla 124. corym-
Catulus Tournes. vid. *amentum*. fructificatio 104. racemus
Cauda seminis 154. 102. spica 97. umbella 160.
Caulescens planta, quæ caule *Compressus* caulis 14. fol. 54.
 infruitur. *Concava* corolla 123. glandulæ
Caulinus bulbus 166. pedunc. 82. fol. 53. stigma 138. um-
 88. bella 161.
Caulis 8. *Conceptaculum* fig. 153. peri-
Cermus flos 94. pedunc. 91. carpium univalve, latere
 umbella 162. longitudinaliter dehiscens.
Cespitosum solum 176. a feminibus a. distinctum,
Cichoraceus flos vaillant, commode refertur modo ad
 vid. *ligulatus*. *Folliculum*.
Ciliatum fol. 44. spica 99. si- *Conduplicata* vernatio folior.
 pulæ 74. 167.
Cinereus color 125. *Conferti* rami 25. verticilli 95.
Circinalis vernatio fol. 167. *Confluentia* folia 31.
Circumsepiciens somnus 169. *Conformis* torfio 170.
Cirrhifer pedunc. 88. *Conglobatus* flos Ponted. vid.
Cirrhosum fol. 47. *compositus* flos.
 — *pinnatum* fol. 59. *Conglomerati* flores fiunt, cum
Cirrhus 76. petiolus ramosus flores fe-
Classes systematis Linn. 188. rat absque ordine arte con-
Classis (pag. 9.) gestos & compactos; adeo-
Clavatus pedunc. 93. petiol. 63. que oppositi *Paniculæ diffusæ*.
 stylus 135. *Conicum* receptac. 157.
Clima 175. *Conjugatum* fol. 59. racemus 102.
Coarctata panicula 103. pedunc. *Connata* anthera 131. filamenta
 91. rami 26. 130. fol. 37.
Coccineus color 125. *Connivens* somnus 169.
Color 125. mutatio unius in al- *Consistentia* 186.
 terum 125. *Contortum* legumen 142.
Colorata bractea 87. fol. 48. *Contrarium* dissepimentum sili-
 gluma 114. quæ 141.
Columella capsulæ 139.

Cor-

C O N T E N T A.

- Convexum* fol. 53. receptac. 157. umbella 161.
Convoluta vernatio folior. 167. *cirrus* 78.
Conus. vid. *Strobilus*.
Copiosi flores 94.
Corculum feminis 148.
Cordatum fol. 42. stigma 138.
Corolla 120.
Corona feminis 153.
Coroniforme stigma 138.
Corticalis gemma 166.
Corymbus 100.
Cotyledon 149.
Craffiti 10. styli 136
Grenatum fol. — *obtusè* — *acute* —
duplicate 44.
Greta 177.
Grispum fol. 53. planta 171.
Croceus color. *lut.* 125.
Cruciata corolla 123.
Cruciformis cor. 123. stigma 138.
Cucullatum fol. 53.
Culmus 8.
Cultum solum 176.
Cuneiforme filamentum 128. fol. 39.
Cuspidatum fol. 47.
Cyaneus color *cærul.* 125.
Cyathiformis corolla, vid. *infundibuliformis*.
Cylindrica spica 98. stylus 135.
Cyma 163.
- D.
- Dadaleum* fol. 45.
Decandria classis 188.
Decaphyllus calyx s. perianth. 106.
Decidua bractea 87. fol. 58. stipulæ 70.
Declinatus caulis 11.
Decompositum fol. 60.
Decumbens caulis 11.
- Decurrens* fol. 37. petiol. 65. stipulæ 71.
Decursive pinnatum fol. 59.
Decussata fol. 32.
Deflexi rami, 26.
Dehiscencia antheræ 131.
Deltoideum fol. 41.
Demersum fol. 35.
Dentatum fol. 44. radix 4. stipulæ 74.
Dependens fol. 33. racemus 102. somnus 169.
Depressum fol. 54. oblique stigma 138.
Dextra torsio 170.
Dextrorsum volubilis 13.
Diadelphia classis 188.
Diandria 127. classis 188.
Dianthera 127.
Dichotomus caulis 22. stylus 136.
Dicocca capsula 139.
Dicotyledon 149.
Didymus 132.
Didynamia classis 188.
Differt fructificatio 104.
Difformis flos Jung. Knaut. , vid. *irregularis*.
Diffusus caulis 11. panicula 103.
Digitatum fol. 59.
Dignoscitur Fructificatio 104.
Digynia 135.
Dimidiatum capitulum 96. spatha 117.
Dicæcia classis 188.
Dipetala coroll. 121.
Diphyllus calyx seu perianth. 106.
Discus in flore composito est pars media calycis limbo limitata corollulis minoribus plerumque regularibus constitans.
Dispermum 150.

Dis-

C O N T E N T A.

- Difsectum* fol. vid. *laciniatum*. *Externa variatio* 171.
Dissipimentum capsulæ 139. *fi- Extrafoliaceæ stipulæ* 69.
liquæ 141. F.
valvis { *contrarium* } *Tour.* *Facies externa.* 165.
 { *parallellum* } 141. *Farctum folium, quod totum*
Disperma bacca 146. *substantia repletum.*
Distans verticillus 95. *Fasciata* planta 171.
Distemonis 127. *Fascicularis* radix 5.
Disticha fol. 31. rami 25. *Fasciculata* folia 31.
Distincta anthera 131. *Fasciculus* 96.
Divaricatus caulis 23. ram. 26. *Fasligiatus* caulis 23. *umbella*
Divergentes rami 26. *sonnus* 161.
 169. *Faux* corollæ 123.
Divise spinæ 85. *Femina* planta }
Dodecandria classis 188. *Femineus* flos } 172.
Dodecaphyllus calyx f. peri- *Fere* 34.
 rianth. 106. *Ferrugineus* color *lut.* 125.
Dodrantal mensura 10. *Fibrofa* radix 3.
Dolabriforme fol. 56. *Ficus* structura 188.
Dorsalis arista 115. *Filamentum* 127.
Drupa 144. *Filices* 190.
Duplicate { *crenatum* } fol. 44. *Filiformis* pedunc. 93. *stigma*
 { *serratum* } 138.
Duplicato { *pinnatum* } fol. 60. *Fimetorum* solum 176.
 { *ternatum* } *Fissa* corolla 121. fol. 43. ca-
 lyx f. perianth. 107. *stipu-*
 læ 74.
E. *Fistulosus* truncus 9.
Echinatum 151. pollen 132. *Flaccidus* pedunc. 91. *racem.*
Ellipticum fol. 38. *Flammeus* color *lut.* 125.
Emarginatum filament. 128. fol. *Flavus* color 125.
 46. *stigma*, 138. *Flexuosus* caulis 13. pedunc. 91.
Endecaphyllus calyx f. perianth. *Floralis* gemma 166. fol. 29.
 106. *Florendi* modus veterum 94.
Enerve fol. 49. *Floris* perianthium 105. recep-
Enneandria classis 188. *taculum* 155.
Eodis caulis 21. *Flores* solares 181.
*Ensi*forme fol. 56. *Flosculosa* coroll. 124.
Epicarpus flos f. calyx 134. *Flosculus* est *Flos* partialis
Equitans vernatio. *floris aggregati, compositi,*
Erectus caulis 11. flos 94. fol. *umbellati, cymosi.*
 33. pedunc. 91. petiol. 66. *Fluviale* solum 176.
 racem. 102. rami 26. *stipulæ* *Folia* 28.
 73. *umbella.* 162.
Erosum fol. 45.

Fe-

C O N T E N T A.

- Foliaceæ* glandulæ 82. spica 99. stigma 138.
Foliaris cirrhus 76. gemma 166. spina 85.
Foliatus caulis 16. pedunc. 93. racem. 102. Thyrsus 101.
Foliofum capitulum 96.
Folliculus 143.
Fontanum solum 176.
Fossæ & stagna fundo limoso & aqua quieta repleta sunt.
Fragrans odor 183.
Frondefcentia 179.
Frondosus proliſer flos 171.
Frons 24.
Fruſtificatio 104. ejus perianthium 105. receptaculum 155.
Fructus perianthium 105.
Fruteſcens)
Fruticoſus) truncus 9.
Fulera 62.
Fulcrati rami 26.
Fulvus color 125.
Fungi 193.
Furcæ 84.
Fuscus color 125.
Fuſiformis radix 3.
- G.
- Galea* corollæ Rivin. eſt labium ſuperius corollæ *vin- gentis*.
Geminæ ſtipulæ 68.
Geminatus pedunc. 90.
Gemma)
Gemmatio) 166.
Generationis myſteria 172.
Geniculata ariſta 115. caulis 13. pedunc. 93.
Genus (pag. 10.)
Germinatio 178.
Gilbum fol. 54.
- Gilvus* color 125.
Glaber caulis 19. fol. 48. glutina 114. petiol. 67.
Glandulæ 82.
Glaucinus color 125.
Globoſum capitulum 96. coroll. 123. radix 5. stigma 138.
Glochides 81.
Glomerata ſpica 97.
Gluma 113.
Glutinoſitas 83.
Grandiflora planta 171.
Granulata radix 6.
Groſſificatio 180.
Gymnodispermum 150.
Gymnospermia planta 149.
Gynandria claſſis 188.
- H.
- Habitus* 165.
Halius eluſticus pollinis 132.
Hami 81. ſeminis 154.
Hamoſæ ſetæ 80.
Haſtatum fol. 42.
Heptandria claſſis 188.
Heptaphyllus calyx ſ. perianthium 106.
Herbaceus truncus 9.
Hermaphrodita planta , & flos 172..
Hexagonus caulis 15.
Hexandria claſſis 188.
Hexaphyllus calyx ſ. perianthium 106.
Hexapoda menſura 10.
Hilum 149.
Hircinus odor 183.
Hirſutum filamentum 128.
Hiſpidus caulis 19. fol. 52. glutina 114.
Horizontale fol. 33. flores 94.
Horologium 181.
Humus 177.
Hyalinus color 125.

Hy-

C O N T E N T A,

- Hypocarpus* flos f. calyx 134. *Interrupta* spica 98.
Hypocateriformis coroll. 123. *Interrupte pinnatum* f. 59.
I. *Interfio* habitus vid. *Torsio*.
Ianthinus color *purpur.* 125. *Intrafoliaceæ* stipulæ 69.
Icosandria classis 188. *Invertens* somnus 169.
Imbricans somnus 169. *Involucratus* verticill. 95.
Imbricatus calyx f. perianth. *Involucrum* 112.
III. folia 31. spica 99. trun- *Involvens* somnus 169.
cus 16. vernatio 167. *Involuta* vernatio 167.
Imparipinnatum fol. 59. *Inundatum* solum 176.
Imperfectus flos Riv. Knaut. *Irregularis* coroll. 122. filamen-
Ponted., vid. *apetalus*. *Irregularis* coroll. 122. filamen-
Inequalis coroll. 122. filamen- *tum* 130.
tum 130. *Julus* Tournef., vid. *amentum*.
Inequivatvis æstivatio 168. L.
Inanis truncus 9. *Labia* coroll. 123.
Incanus color *ciner.* 125. *Labiatus* flos, vid. *ringens* co-
Incanatus color 125. *roll.*
Incisum fol. f. dissectum, vid. *Lacerum* fol. 45.
laciniatum. *Lacinia* coroll. 120. filamenti
127. stigmatis 137.
Inclinata vernatio 167. *Laciniatum* fol. 43.
Includens somnus 169. *Lacteus* color *alb.* 125.
Incompletus flos Vaillant., est *Lacunosum* fol. 50.
apetalus aut *nudus*. *Lacustre* solum 176.
Incrassati pedunc. 93. *Lævis* caulis 18.
Incumbens anthera 131. *Lamina* corollæ 120.
Incurvatus caulis 11. *Lana* 79.
Incurvus aculeus 84. fol. 33. *Lanatum* fol. 52.
hamus seminis 154. *Lanceolatum* fol. 40. stipulæ 72.
Inferus calyx f. flos 134. ger- *Lateralis* anthera 31. flores 94.
men 134. *stipulæ* 69.
Inflatum legumen 142. peri- *Lateralifolii* pedunc. 88.
anth. 108. *Latifolia* planta 171.
Inflexus caulis 11. fol. 33. ra- *Latitudo* climatis 175.
mi 26. *Laxus* caulis 11. racem. 102.
Inflorescentia 94. *Legumen* 142.
Infundibuliformis coroll. 123. *Ligulata* coroll. f. flos 124.
Infertus petiol. 65. *Limbus* coroll. 120.
Integer caulis 21. fol. 41. pe- *Linea* mensura 10.
rianth. 107. *Lineare* fol. 40. petiol. 63. spi-
Integerrimum fol. 44. stipulæ 74. *ca* 99.
Interfoliacei pedunc. 88. *Lineatum* fol. 49.
Interna variatio 171. *Linguiforme* fol. 56.

C O N T E N T A.

- Lingulatus flos Ponted., vid. *Monostachyus* caulis 97
ligulatus fol. 56. *Monostemonis* 127.
Litorale solum 176. *Montanum cum collibus* solum
Lividus color *ciner* 125- 176.
Lobatum fol. 43. *Mucronatum* fol. 47.
Loculamentum capsulæ 139. *Multangularis* caulis 15.
Longa filamenta 130. perianth. *Multicapsularis* capsula 139.
 109. rami 27. *stipulæ* 75. sty- *Multifidus* cirrhus 77. fol. 43.
 lus 136. perianth. 107.
Longitudo climatis 175. *Multiflora* gluma 114. spadix
Lucidum fol. 48. 164.
Lunatum fol. 42. *stipulæ* 72. *Multilocularis* capsula 139.
Luridus color *niger* 125. *Multipartita* coroll. 121. fol.
Lyratum fol. 43. 43. perianth. 107.
 M. *Multiplicata* planta 171.
Magnitudo, vid. *mensur.* *Multivalvis* gluma 114.
Marcescens flos contabescit, *Muricatus* caulis 19.
 nec decedit. *Murrhinus* color *alb.* 125.
Margines agrorum vid. *versuræ.* *Musci* 191.
Marinum } folum 176. *Mutica* gluma 115. planta 171.
Maritimum } *Mutilata* planta 171.
Mas planta } 172. *Myrrhinus* color *alb.* 125.
Masculus flos } N.
Mediocrates *stipulæ* 75. *Natans* fol. 35.
Membranaceum fol. 54. petiol. 63. *Naturalis* utilitas vegetabilium
Membranatus caulis 20. 187.
Mensura magnitudinis, crassi- *Nectarium* 126.
 tiei 10. fol. 57. pedunc. 92. *Nemorosum* solum 176.
 petiol. 64. ramor. 27. *Nervosum* fol. 49.
Meteorici *solares flores*, & *vi-* *Nidulantia* semina 146.
gilia 181. *Nitidum* fol. 48.
Methodus, vid. *systema.* *Niger* color 125.
Modus *florendi* veterum 94. *Niveus* color *alb.* 125.
Monadelphica classis 188. *Nucamentum* Tournef., vid.
Monandria 127. classis 188. *amentum.*
Monanthera 127. *Nucleus* 154.
Monocotyledon 149. *Nudum* *ameatum* 116. capitu-
Monœcia classis 188. lum 96. caulis 16. cyma 163.
Monogynia 135. fol. 48. pedunc. 93. petiol.
Monopetala corolla 121. 67. racem. 102. receptac.
Monophyllus calyx f. perianth. 156. femem 149. Thyrsus
 106. involucrem 112. 101. verticill. 95.
Monospermum 150. bacca 146.

Nu.

CONTENTA.

- Numerus* fol. 30.
Nux 154. O.
Obliqua calyptra 118. caulis }
 11. fol. 34. }
Oblongum fol. 39.
Ob { *cordatum* } fol. 34.
 { *ovatum* } }
Obsolete lobatum &c. fol. 43.
Obtusum fol. 46. perianth. 110.
Obtuse crenatum fol. 44.
Obverse { *cordatum* } fol. 34.
 { *ovatum* } }
Obversum
Obvoluta vernatio 167.
Ocstandria classis 188.
Octona fol. 32. rami 25.
Octophyllus calyx & perianth. 106.
Odor 183.
Oeconomia naturæ, artis 187.
Opposita filamenta calyci 129. fol. 32. pedunc. 89 rami 25.
Opposite pinnatum fol. 59.
Oppositifolii pedunculi 88.
Oppositifoliuceæ stipulæ 69.
Orbiculatum fol. 38. stigma 138.
Ordo (pag. 9.)
Orgya mensura 10.
Osseum semen 152.
Ovale fol. 38.
Ovatum fol. 38. spica 98. stigma 138. P.
Paginæ folii 48.
Palatum corollæ 123.
Palea 156.
Paleaceus pappus 153. receptac. 156. flos Raj., vid. masculus.
Palmaris mensura 10.
Palmatum fol. 43. radix 5.
Palustre solum 176.
Panduræforme fol. 42.

- Panicula* 103.
Paniculatus caulis 23.
Papilionacea coroll. 123.
Papillosum } fol. 51.
Papulosum }
Pappus 153.
Parabolicum fol. 39.
Paralletum dissepimentum filiquæ Tournef. 141.
Parasitica planta 177.
Partes fructificationis 104. corollæ, petali 120.
Partiale involucreum 112. pedunc. 88 umbella 160.
Partita coroll. 121. fol. 43. perianth. 107.
Pascua Pratis affinia, iis solum steriliora, ficiora & magis sabulosa existunt.
Patens caulis 23. corol 123. fol. 33. pedunculus tum ratione sui ortus, tum respectu sociorum 91. perianth. 108. petiol. 66. rami 27. stipulæ 73.
Patentissima corolla 123.
Pedalis mensura 10.
Pedatum fol. 59. racemus 102.
Pedicellus 88.
Peduncularis cirrhus 76. glandulæ 82.
Pedunculati flores 94. verticilli 95.
Pedunculus 88.
Peltichenum est fructificatio plana, margini folii plerumque adglutinata.
Peltatum fol. 36. stigma 138.
Pendulus pedunc. 91. racem. 102.
Pentagonus caulis 15.
Pentandria classis 188.
Pentaphyllus calyx & perianth. 106.

C O N T E N T A.

- Perennis radix* 2.
Perfectus flos Raj. Rivin. Kramer., Ponted., vid. *Petalodes*.
Perfoliatum fol. 37.
Perianthium 105.
Pericarpium 139.
Persistens bractea 87. stipula 70.
Personata coroll. 123.
Petalinum nectarium 126.
Petalodes flos, qui petalum (120.) fert.
Petalum 120.
Petiolaris cirrhus 76. gemma 166. glandula 82. pedunc. 88.
Petiolatum fol. 36.
Petiolus 62.
Philyra convoluta pollinis 132.
Phœniceus color purpur. 125.
Piceus color niger 125.
Pileus fungorum est orbiculus plus minus horizontaliter expansus, subtus fructificationes gerens.
Pilosum fol. 52. receptac. 156.
Pili 79.
Pinnatifidum fol. 43.
Pinnatum fol. varie 59.
Pinguis sapor 184.
Pisillum 133. abire in fructum Tournes. 134.
Placenta Boerh., vid. *receptac.*
Placentatio 174.
Planipetala corollula, vid. *ligulata*.
Planim filamentum 128. fol. 53. receptac. 157. umbella 161.
Plena variatio 171.
Picatum fol. 53. planta 171. vernatio 167.
Plumate setæ 80.
Plumbeus color ciner. 125.
Plumosus pappus 153.
Plumula 148.
Pollen 132.
Pollicaris mensura 10.
Polyadelphia } classis 188.
Polyandria }
Polycotyledon 149.
Polygamia classis 188.
Polygonus caulis 15.
Polygynia 135.
Polypetala coroll. 121.
Polyphyllus calyx s. perianth. 106. involucrium 112.
Poly sperma bacca 146.
Poly spermum 150.
Polystachyus caulis 97.
Ponum 145.
Porcellaneus color alb. 125.
Prasinus color virid. 125.
Pratense folium 176.
Præmorsum fol. 46. radix 3.
Procumbens caulis 11.
Prolifer caulis 22. variatio 171. umbella 160.
Propago est semen Muci decorticatum.
Proportio 10.
Proprium nectarium 126. perianthium 106. 112. receptac. 155.
Prunus, vid. *drupa*.
Pubes 79.
Pubescentes folium, quod quadam pubis specie notatum est. stigma 138.
Pullus color niger 125.
Pulposum fol. 55.
Punctatum fol. 51. receptac. 156.
Pungentes stimuli 36.
Puniceus color ruber 125.
Purpureus color. 125.

Q.

Quadrangularis caulis 15. fol. 41.

Qua-

C O N T E N T A.

- Quadrifidus* calyx f. perianth. perianth. 108. rami 26. sti-
 107. stylus 136. pulæ 73.
Quadrjugum fol. 59. *Refractus* f. *retrofractus* follic.
Quadrilobum fol. 43. 143.
Quadrupartitum fol. 43. *Regularis* coroll. 122.
Quadrqueter caulis 15. *Remotum* fol. 31. volva 119.
Qualitates 183. *Reniforme* fol. 42.
Quaterna } fol. 31. 32. rami 25. *Repandum* fol. 45.
Quina } *Repens* caulis 12 radix 4.
Quinatum fol. 59. *Resupinatum* fol. 34. torsio 170.
Quinquangularis caulis 15. fol. *Retroflexi* rami 26.
 41. *Retrofractus* f. *refractus* pe-
Quinquifida coroll. 121. fol. 43. dunc. 91.
 perianth. 107. stylus 136. *Retusum* fol. 46.
Quinquelobum fol. 43. *Revolutus* cirrhus 78. fol. 33.
Quinquepartita cyma 163. fol. vernatio 167.
 43. *Rhombeum* fol. 51.
Quinquiqueter caulis 15. *Rictus* corollæ 123.
 R. *Rigida* fol. 33.
Racemus 102. *Rimosus* caulis 17.
Radiata coroll. 124. umbell. 161. *Ringens* coroll. 123.
Radicale fol. 29. pedunc. 88. *Riparum* solum 176.
Radicans caulis 12. *Rosellum* 148.
Radicatum f. *radicans* fol. 35. *Rotata* coroll. 123.
Radius floris compositi con- *Rotundatum* fol. 40.
 sit corollulis difformibus in *Ruber* color 125.
 medio positas ambientibus. *Ruderate* solum 176.
Radix 1. *Rugesum* fol. 50.
Rameus pedunc. 88. *Rupeslre* solum 176.
Rami 24. S.
Ramosissimus caulis 23. *Sagittatum* fol. 42. stip. 79.
Ramosus caulis 23. cyma 163. *Salsus* sapor 184.
 radix 3. setæ 80. spadix 164. *Sanguineus* color *ruber* 125.
 spica 99. *Sarmentosus* caulis 12.
Receptaculum 155. *Scaber* caulis 19.
Reciproca torsio 170. *Scabrum* fol. 52.
Reclinata fol. 33. vernatio. 167. *Scala* barometri altimetri 175.
Recta arista 115. calyptra 118. *Scapus* 8.
Rectissima fol. 33. *Scariosum* fol. 54.
Recurvata arista 115. aculeus *Scutellum* lichenis est fructifi-
 84. fol. 33. petiol. 66. catio orbiculata concava,
Recutita bacca 146. margine undique elevato.
Reflexum filament. 128. fol. 33. *Secundi* flores 94. ramus. 102.

C O N T E N T A.

- Sedes floris* Raj., vid. *receptac.* *Spica* 97.
Semen 148. *nidulans* bacca 146. *Spicilla* f. *spicula* 97.
Semamplexicaule fol. 37. *Spina* 85.
Semiflosculosa coroll. *Tournef.* *Spinescens* petiol. 67. stip. 70.
 124. *Spinofus* caulis 19. fol. 44. pe-
Semiflosculus *Tournef.*, vid. rianth. 110.
ligulatus flos. *Spirale* filament. 128.
Seminale fol. 29. *Spithama* mensura 10.
Seminatio naturæ 173. *Sponfulia* 172.
Semiteres caulis 14. petiol. 63. *Squamatum* amentum 116. bul-
Sena fol. 29. rami 25. bus 166. caulis 16. pedunc.
Septeni rami 25. 93.
Sericeum fol. 52. *Squarrosus* calyx f. perianth.
Serratum fol. 44. stip. 74. 111. fol. 43.
Sessilis flos 94. fol. 37. pappus *Stagna*, vid. fossæ.
 153. stip. 71. verticill. 95. *Stamen* 127.
Setæ 80. *Stamineus* flos Raj., vid. ape-
Setosum *receptac.* 156. talus.
Sexangularis caulis 15. *Stellata* fol. 32. setæ 80. flos
Sicca drupa 144. sapor 184. *Morif.* vid. *radiatus*.
Silicula 140. *Sterilis* flos *Tournef.*, vid. *mas-*
Siliqua 140. *culus*.
Simplex cauda sem. 154. caulis *Stigma* 137.
 21. cirrus 77. corymbus *Stimuli* 86.
 100. flos 155. fructificatio *Stipes* 8.
 104. racemus 102. setæ 80. *Stipitatus* pappus 153.
Spadix 164. spica 97. spina *Stipticus* sapor 184.
 85. umbella 160. *Stipula* 68.
Simplicissimus caulis 21. *Stipularis* gemma 166. glandu-
Sinistra torsio 170. læ 82.
Sinistrorsum volubilis 13. *Stipulatus* caulis 20.
Sinuatum fol. 43. *Stoloniferus* caulis 11.
Solares flores 181. *Striatus* caulis 18. fol. 49. stig-
Solidus bulbosus 166. caulis 9. ma 138.
Solitarius flos 94. pedunc. 90. *Strictus* caulis 11. fol. 33. pe-
 stipulæ 68. dunc. 91.
Solum plantarum 176. *Strigæ* 79.
Somnus 169. 181. *Strigosum* fol. 52.
Spadix 164. *Strobilus* 147.
Sparsi flores 94. pedunc. 89. *Stylus* 135.
 rami 25. *Subamplexicaule* fol. 37.
Spatha 117. *Subaxillare* fol. 29.
Spathulatum fol. 39. *Subcæruleus* color *cærul.* 125.
Species (pag. 10.) *Subcordatum* fol. 34.

Sub-

C O N T E N T A.

- Subdivifus* caulis 17.
Suberosus caulis 17.
Sulmerfum fol. 35.
Subovatum fol. 34.
Subramofus caulis 23.
Subrotundum fol. 38. capitulum 96.
Subulatum filament. 128. fol. 40. 56. stipulæ 72. stylus 135.
Succulenta drupa 144.
Suffruticosus truncus 9.
Sulcatus caulis 18. fol. 49.
Sulphureus color *lut.* 125.
Superus calyx f. flos, germen 134.
Supradecompositum fol. 61.
Suprafoliaceus pedunc. 88.
Sylvaticum solum 176.
Syngenesia classis 188.
Systema (pag. 9.)

T.

Tectum semen 149.
Tenuifolia planta 171.
Tenuis stylus 136.
Teres caulis 14. fol. 54. pedunc. 93. petiol. 63.
Tergeminum fol. 61.
Terminalis arista 115. flos 94. pedunc. 88. spina 85.
Terni flores 94. fol. 31. 32. rami 25.
Ternatum fol. 59.
Terra 177.
Tessellata fol., quæ maculis tessellatis picta sunt.
Testaceus color *lut.* 125.
Teter odor 183.
Tetraëdra filiqua 140.
Tetradynamia classis 188.
Tetragonus caulis 15.
Tetrandria classis 188.
Tetrapetala coroll. 121.
Tetraphyllus calyx f. perianth. 106.
Thalamus Vaillant. vid. recept.
Thalassinus color *virid.* 125.
Thyrfus 101.
Tomentosus caulis 19. fol. 52.
Tomentum 79.
Torosus vid. *Torulof.*
Torso 170.
Tortilis arista 115.
Torulosa filiqua 140.
Transversum difsepimentum filiquæ 141.
Trapeziforme fol. 41.
Triandria classis 188.
Triangularis caulis 15. fol. 41.
Tricapsulare pericarp. 139.
Tricocca capsula 139.
Trifidus cirrhus 77. cyma 163. fol. 43. furcæ 84. perianth. f. calyx 107. stylus 136.
Triglochis 81. hamus sem. 154.
Trigonus caulis 15.
Trijugum fol. 59.
Tvilobum fol. 43. stigma 138.
Trilocularis bacca 146. pericarp. 139.
Trinerve fol. 49.
Tripartita cyma 163. fol. 43. perianth. 107.
Tripetala coroll. 121.
Triphyllus calyx f. perianth. 106.
Tripinnatum
— cum impari }
Triplicato { *bigeminum* } fol. 61.
 { *pinnatum* }
 { *ternatum* }
Triplinerve fol. 49.
Triqueter caulis 15. fol. 56. pedunc. 93. petiol. 63.
Trisperma bacca 146.
Triternatum fol. 61.
Tropici solares flores & vigil. 181.

Trun-

C O N T E N T A.

- Truncatum* fol. 46. stigma 138. *Virofus* odor 183.
Truncus 7. *Viscidum* fol 51.
Tuba Vaillant., vid. *stylus*. *Viscositas* 83.
Tuberosa radix 5. *Viscosus* sapor 184.
Tubulosa coroll. 124. fol. 55. *Vitreus* color *hyal.* 123.
 perianth. 108. *Vivipara* planta 171.
Tubus coroll. 120. *Volva* 119.
Tunicatus bulbosus 166. caulis *Volulilis* caulis 13.
 17. U.
Turbinatum pomum 145. *Uliginosum* solum 176.
Turgidum legumen 142. *Umbella* 160. sessilis 90.
Tyrianthinus color *purpur.* 125. *Umbellatus* flos 160.
V. *Umbellula* 160.
Vaginans fol. 37. petiol. 65. *Umbilicatum* fol., vid. *peltatum*.
 stip. 71. *Umbilicus* fructus est fovea
Valva glumæ 113. relieta, ubi antea floris su-
Valvata aestivatio 168. peri receptaculum fuit, ca-
Valvula capsulæ 139. lyce exarido plerumque cin-
Variatio 171. cta: e. g. *Pyrus*.
Varietas (pag. 10.). *Umbo* Morif., vid. *discus*.
Venosum fol. 50. *Uncinatum* stigma 138.
Ventricosa spica 98. *Undatum* f.
Vernatio 167. frondescentiæ *Undulatum* fol. 53.
 179. *Unguis* corollæ 120.
Versatilis anthera. 131. *Ungicularis* mensura 10.
Versuratum solum 176. *Unicus* flos 94. spica 97.
Verticales flores 94. fol. 34. *Uniflora* gluma 114. spadix 164.
Verticaliter cordat. ovat. fol. 34. *Unilabiata*, coroll., vid. *ringens*.
Verticillata fol. 32. pedunc. 89. *Unilaterales* flores 94. racem.
 rami 25. 102.
Verticillus 95. *Unilocularis* anthera 131. bac-
Vexillum papilionaceæ coroll. ca 146. legumen 142. semen
 123. 151.
Vigilia 181. *Universale* involucrum 112.
Villosus caulis 19. fol. 52. re- umbrella 160.
 ceptac. 156. *Urceolatum*, vid. *ventricos.*
Villus 79. *Urens* caulis 19. stimuli 86.
Violaceus color 125. *Utriculi* 82.
Virgatus caulis 23. X.
Viridis color 125. *Xerampelinus* color 125.

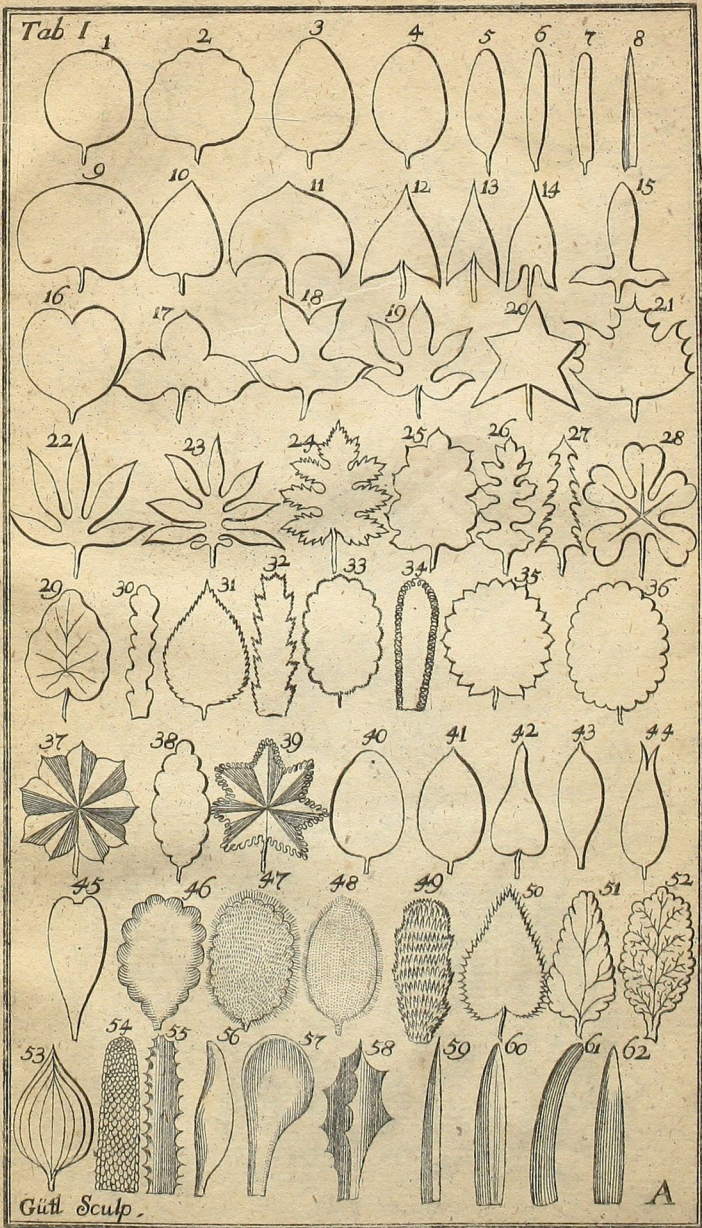

ERRATA

CORRIG.

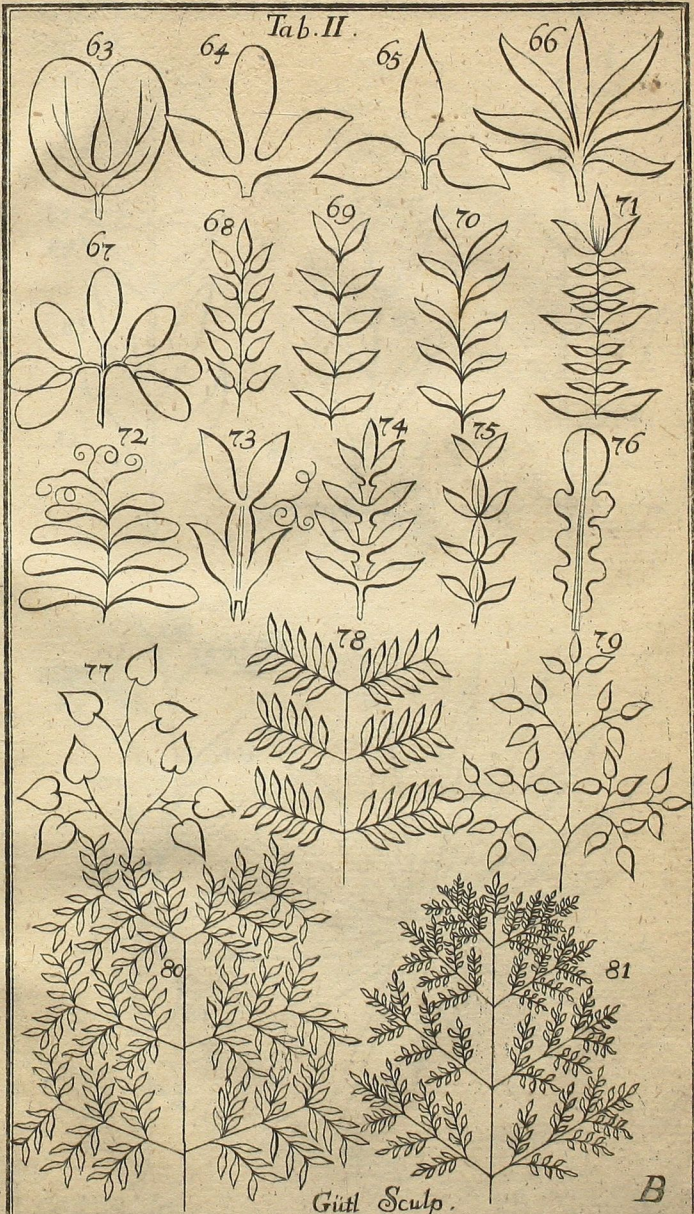
pag.	lin.			
13.	28.	<i>marginæ</i>	—	<i>marginæ</i>
16.	29.	<i>fasciculata</i>	— —	<i>fasciculata</i>
21.	16.	<i>inæqualitate</i>	—	<i>pube pilosa (79), fetosa (80)</i>
29.	32.	<i>teres (15.)</i>	— —	<i>teres (14)</i>
32.	ultima	Tournef.		Tournef.
40.	37.	<i>Lythrum,</i>	— —	<i>Lythrum.</i>
41.	33.	<i>tetragona</i>	— —	<i>tetraëdra</i>
44.	2.	<i>osseum,</i>	— — —	<i>osseum :</i>
54.	10.	<i>gracialis</i>	— — —	<i>glacialis</i>
				Del.
26.	ultima	,	—	—
34.	30.	:	—	—
				Add.
32.	ultima	ante &c.	—	<i>endeca — II. dodeca — 12.</i>
36.	29.	post pistillum	—	<i>Genista, Lens, Lupinus, Ononis, Pisum.</i>

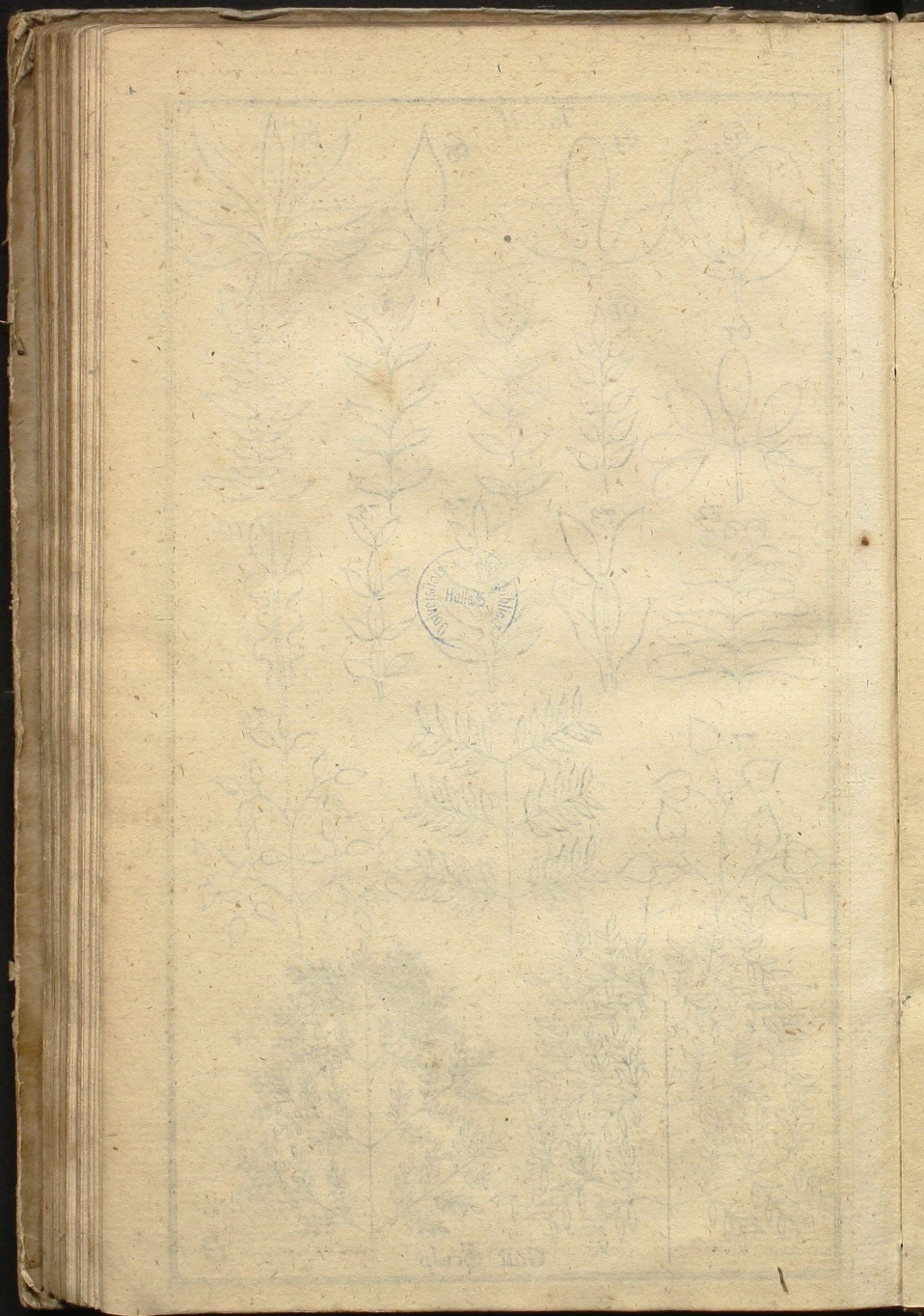

Tab. II.

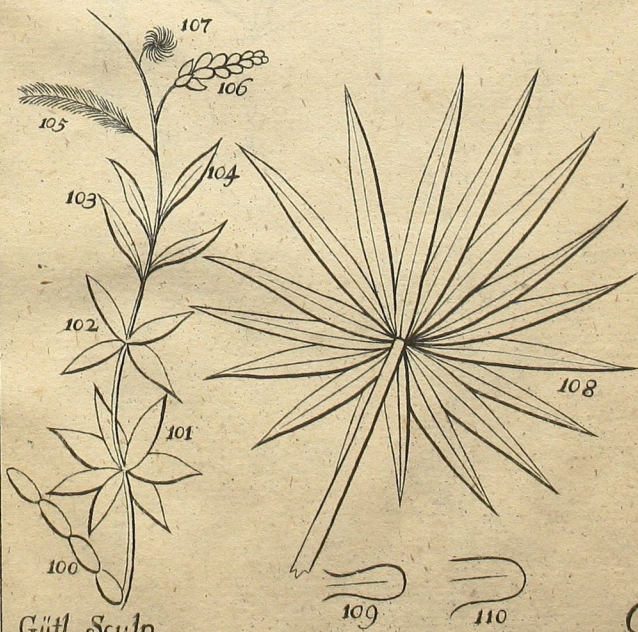
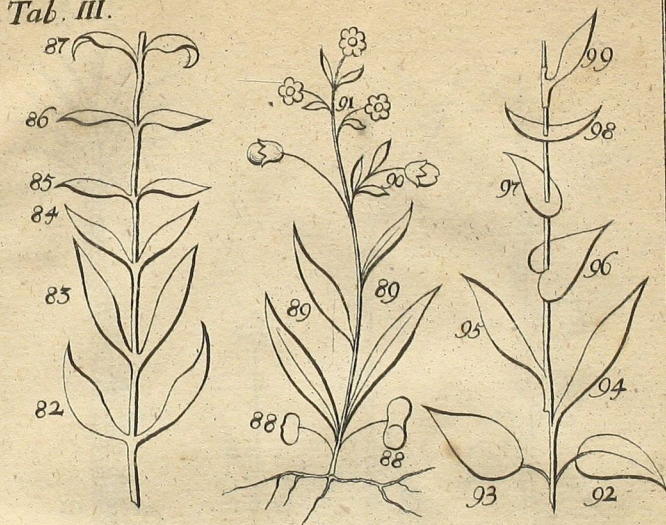

Gütl Sculp.

B

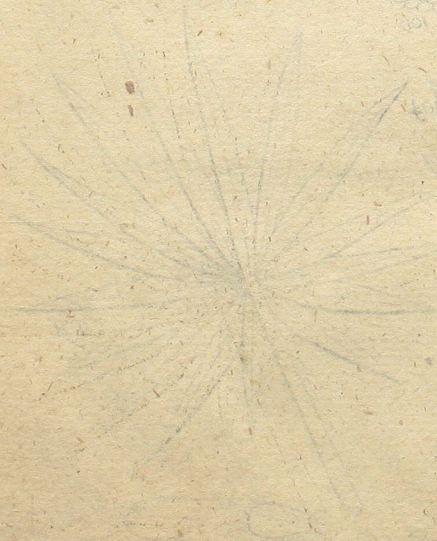
Tab. III.

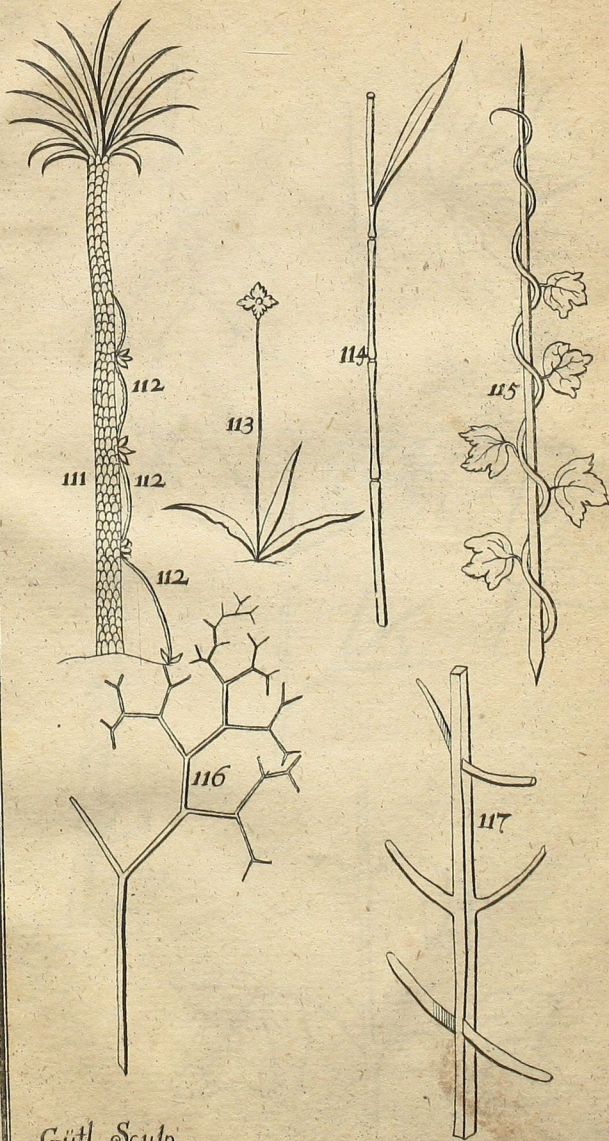
Gütl Sculp.

C

III. 1. 17

Tab. IV.

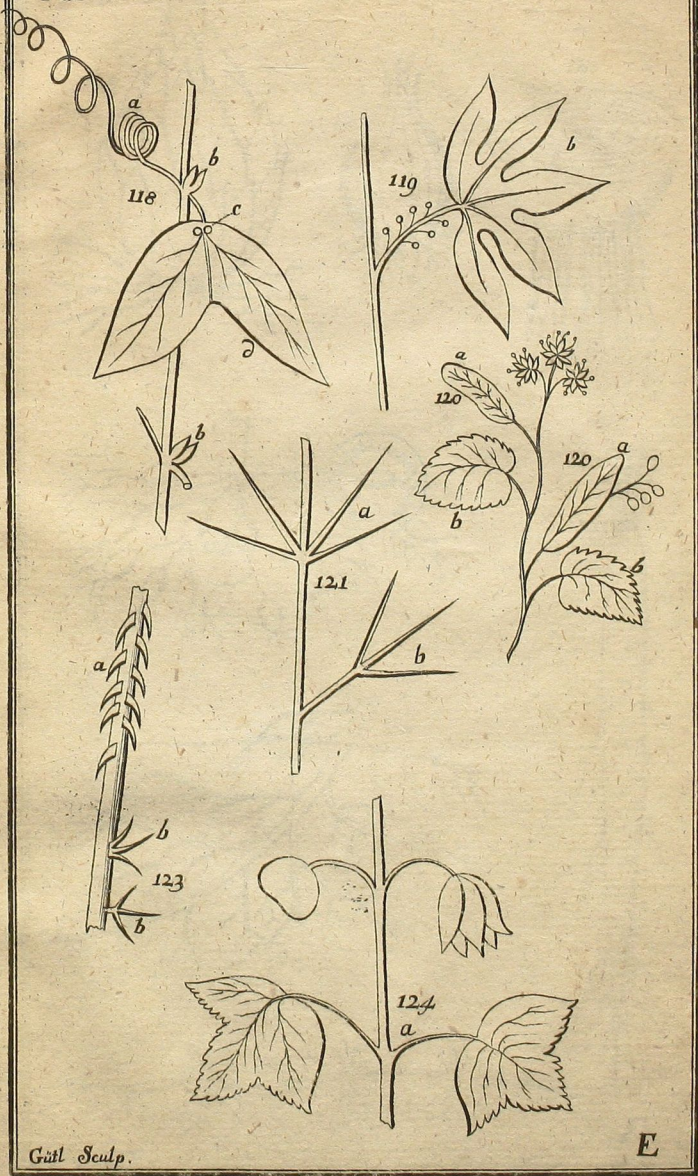

Gütl. Sculp.

D

Tab. V.

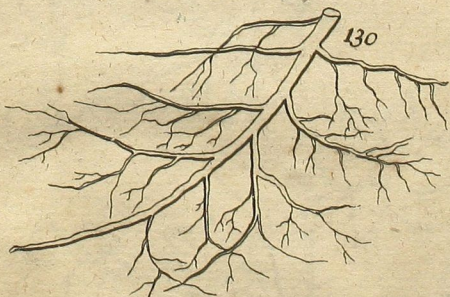
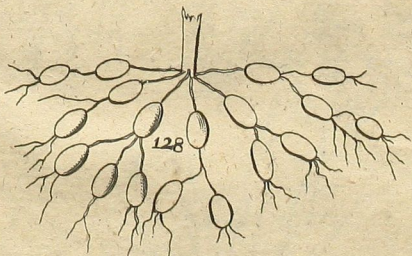
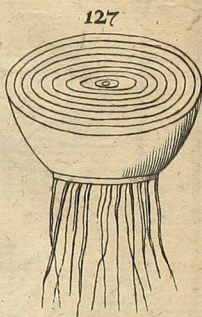
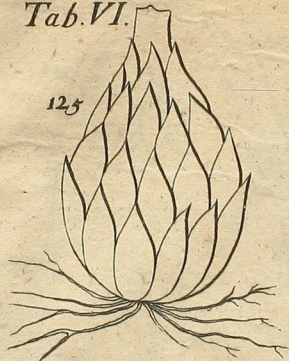

Gütl. Sculp.

E

Tab. VI.

Gütl Sculp

F

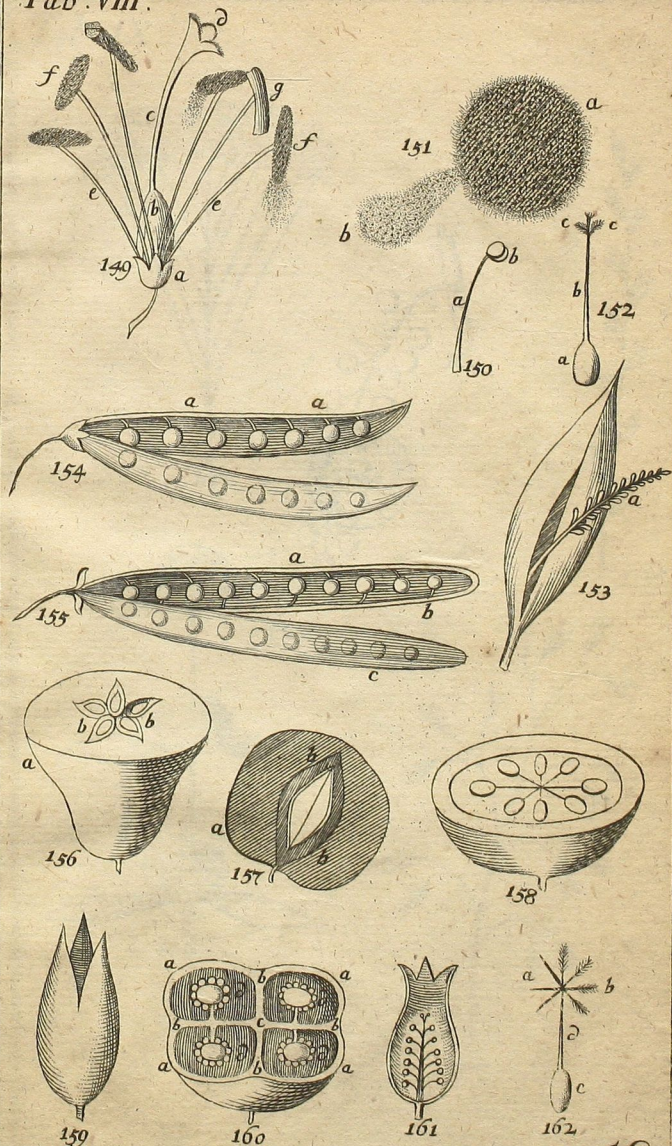

Gatl. Sculp.

G

Tab. VIII.

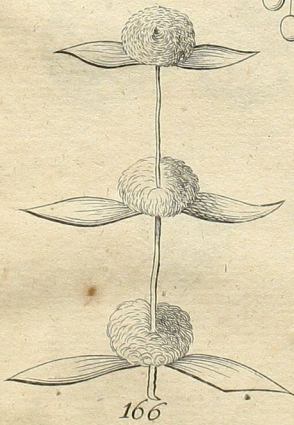
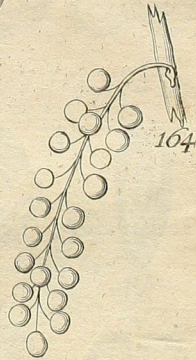
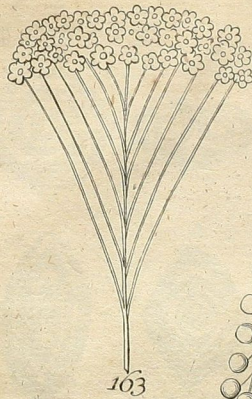
Gütl. Sculp.

eH

Tab. VI. d. 17

Tab. IX.

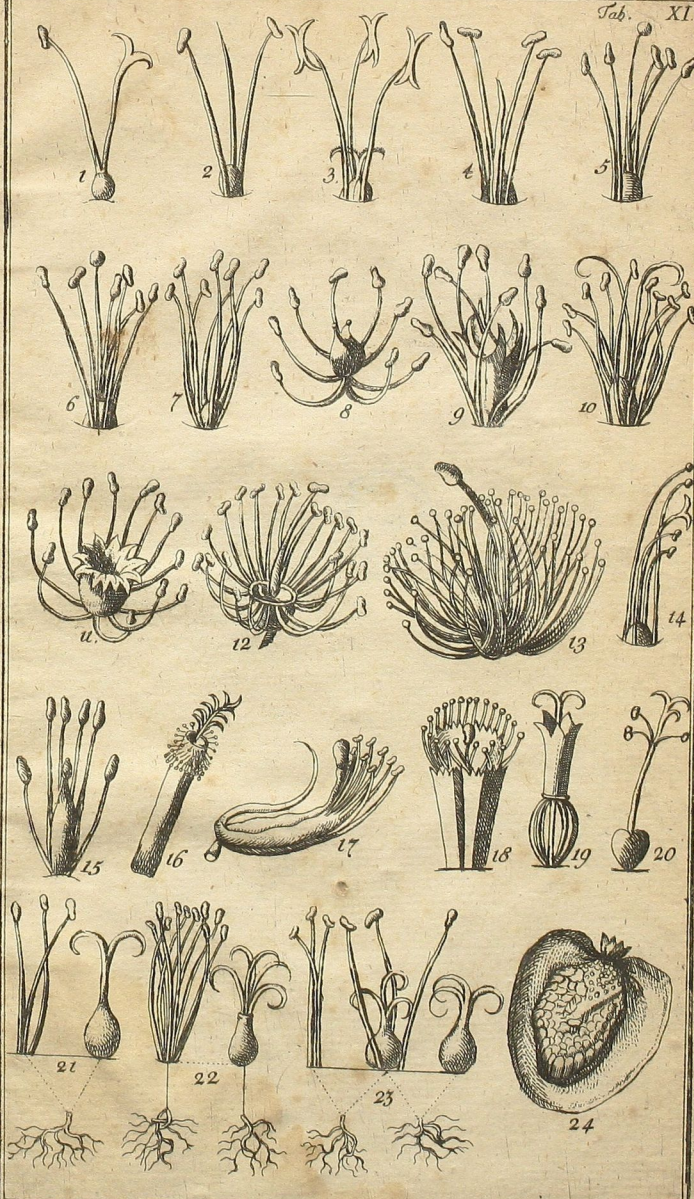
Gütl Sculp

I

AB H 17/17

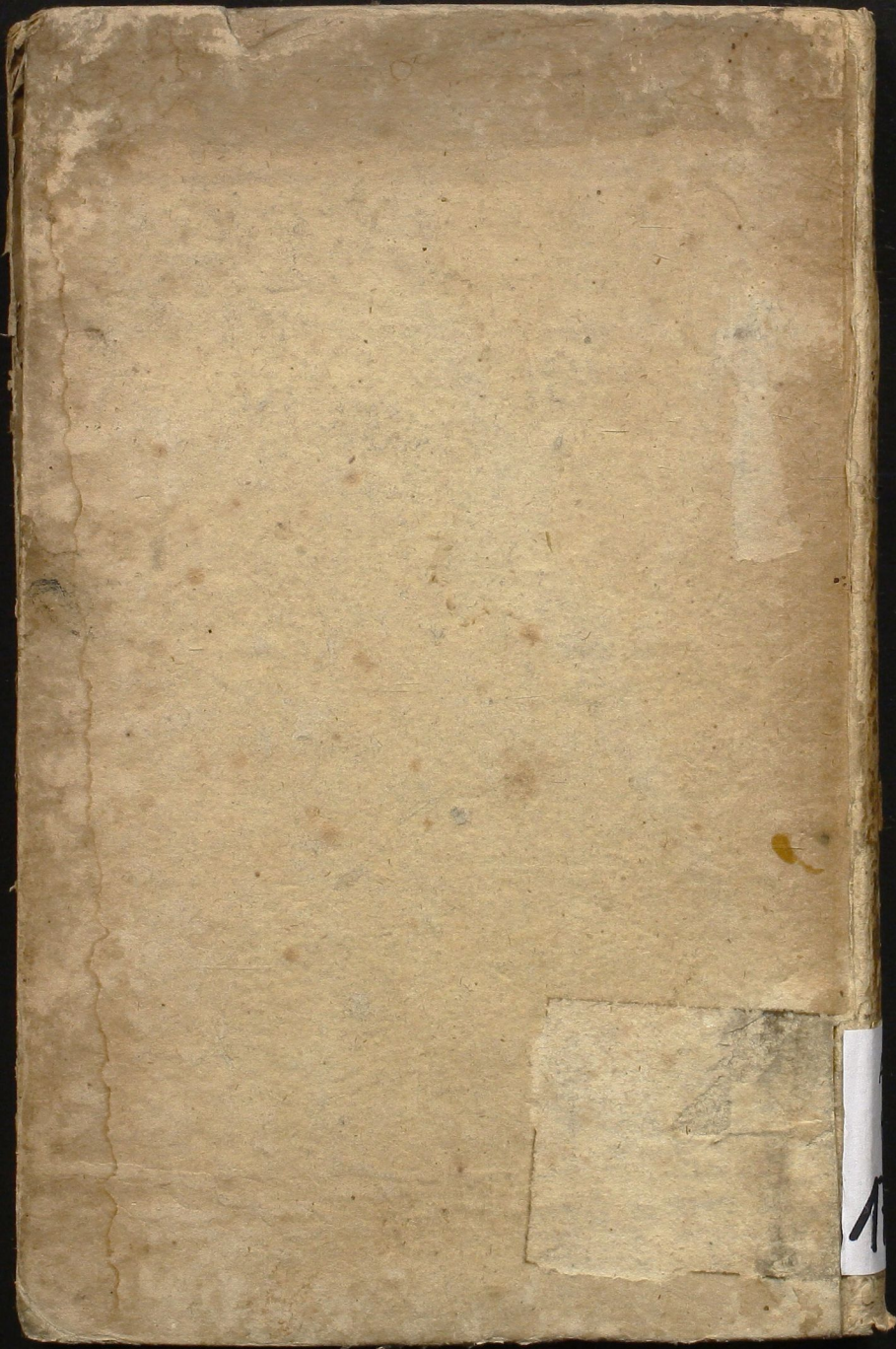
1078

L18.

ULB Halle
006 968 902

3

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΒΟΤΑΝΙΚΟΝ.
SPECIMEN

INAUGURALE,

AUCTORE

FRANCISCO JOSEPHO
L I P P,

FRIBURGENSEI BRISGOJO

L 4

